Slavyanka Dimova Vera Angelovska
Marina Vasiç - Stefanovska

MÜZİK EĞİTİMİ

V. SINIFLARI İÇİN
DOKUZ YILLIK İLKOĞRETİMİ

Hazırlayan:
Slavyanka Dimova
Vera Angelovska
Marina Vasiç-Stefanovska

Yapımcı:
Slavyanka Dimova
Vera Angelovska
Marina Vasiç-Stefanovska

İlustrasyon:
Slavyanka Dimova
Vera Angelovska
Marina Vasiç-Stefanovska

Düzenleyen:
D-r İvica Zoriç
Frosina Tsvetkova-Muratovska
Flurim Zulfiya

Lektör:
Tatyana Nankova

Makedonca'dan Türkçe'ye çeviri:
Cengiz İbrahim

Dil redaksiyonu:
Prof. Dr. Oktay Ahmed

Lektör:
Dr. Aktan Ago

Bilgisayar tasarımı:
Vesana Goryanska-Kırjava
Dragan Arsovski

Yayıncı:
Makedonya Cumhuriyeti eğitim ve bilim bakanlığı

Baskı:
Dooel Grafik merkezi - Üsküp

Tiraj: 800

Makedonya Cumhuriyeti eğitim ve bilim bakanlığı'nın 26.04.2010 tarihli 22-2434 sayılı kararıyla bu kıtabın kullanılmasına izin verilmiştir.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св.Климент Охридски" , Скопје
373.3.016:78 (075.2) = 163.3
ДИМОВА, Славјанка
Музичко образование за V одделение : деветгодишно основно образование /
Славјанка Димова, Вера Ангеловска, Марина Васиќ Стефановска. - Скопје :
Министерство за образование и наука на Република Македонија, 2010. - 103 стр. :
илустр. ; 28 см
ISBN 978-608-4575-94-8
1. Ангеловска, Вера [автор] 2. Васиќ Стефановска, Марина [автор]
COBISS.MK-ID 84083722

Sevgili öğrenciler!

Bu yıl sizinle birlikte müzik kutusunda beraber olacağız. Onlar size müziğin sırlarını öğretecek. Onları anlayabilmek için şarkı söylemen, çalgı çalman, müzik yaratman ve müzik eserlerini dinlemen gerekecek. Eğer kitapta verilen görevleri ve etkinlikleri dikkatlice izlersen, müzik yolunda ilk adımlarını atmış olacaksın... Arkadaşlarınla birlikte şarkı söylersen, çalgı çalarsan ve incelemelerde bulunursan, işbirliğinin güzelliği ve ortak başarı sizlere büyülü seslerle arkadaşlığınızın geliştirdiğini gösterecek. Böylece senin kalbin aşk ve mutlulukla dolacak.

Acele et! Dans et, şarkı söyle, çalgı çal, ve çalgı sesleri yardımıya geçmişteki hikayeleri dinle, sırları keşfet ve dünyada şen notalarla beraber ol!

Yazarlardan

Benim Dünyam

(kulaktan)

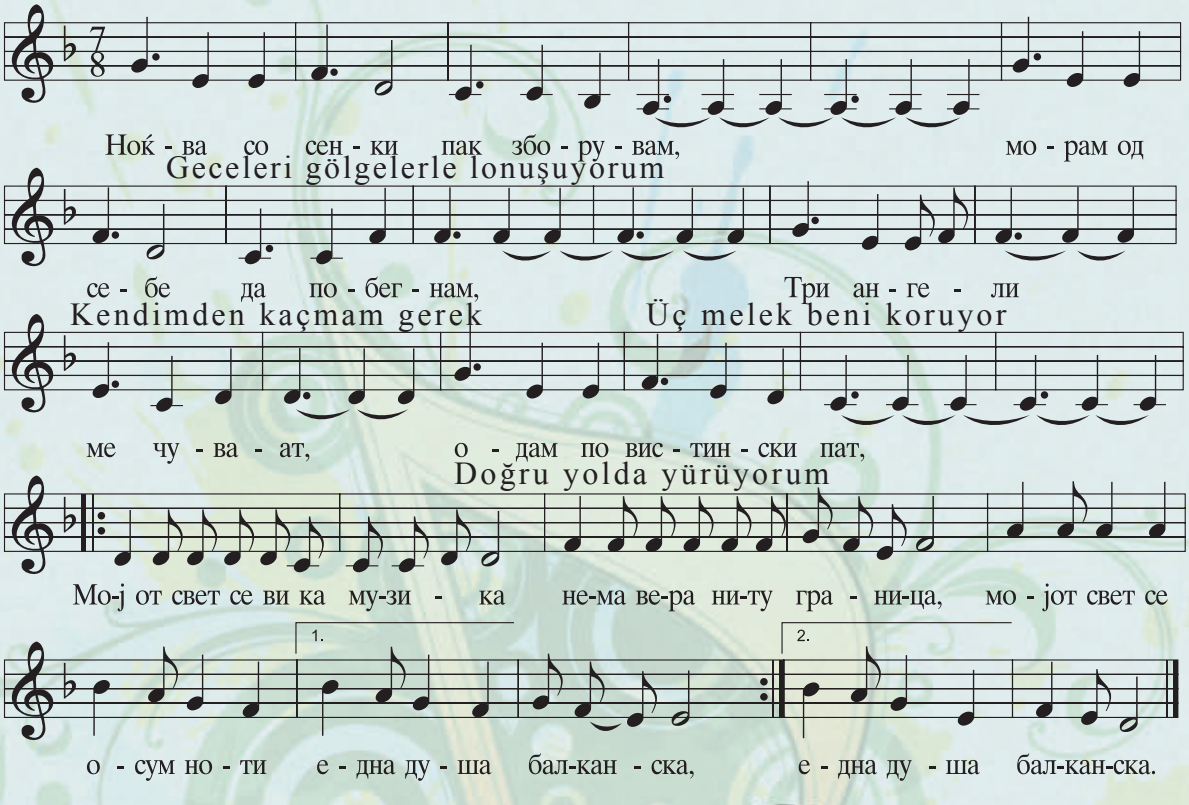

Yatağımda güneş uyandırıyor
Şarkı gönlümü okşuyor
Üç hatıra ağırıyor
Herzaman için sildim ben

Сонце ме буди во постела,
песна ме гали во душата.
Три спомени што болеа
вечно ги избришав јас.

Benim dünyam müziktir
Sınırı yoktur dini yok
Benim dünyam sekiz notadan
Bir de Balkan kalbi

Мојот свет се вика музика,
нема вера ниту граница
мојот свет се осум ноти,
една душа балканска.

Nayna… nayna…

Најна најна, нанана најна.....

Benim dünyam müziktir
Sınırı yok dini yok
Benim dünyam sekiz notalı
Bir de Balkan kalbi

Мојот свет се вика музика,
нема вера ниту граница
мојот свет се осум ноти,
една душа балканска.

Benim dünyam sekiz nota
Bir de Balkan kalbi.

Мојот свет се осум ноти,
една душа балканска.

Etkinlik:

1.Yaratıcı ol ve „Benim Müzik Dünyam“ konulu eser yarat.

Şarkı Söyleyin Dünya Çocukları

(kulaktan)

Müzik : *Kiril Makedonski*

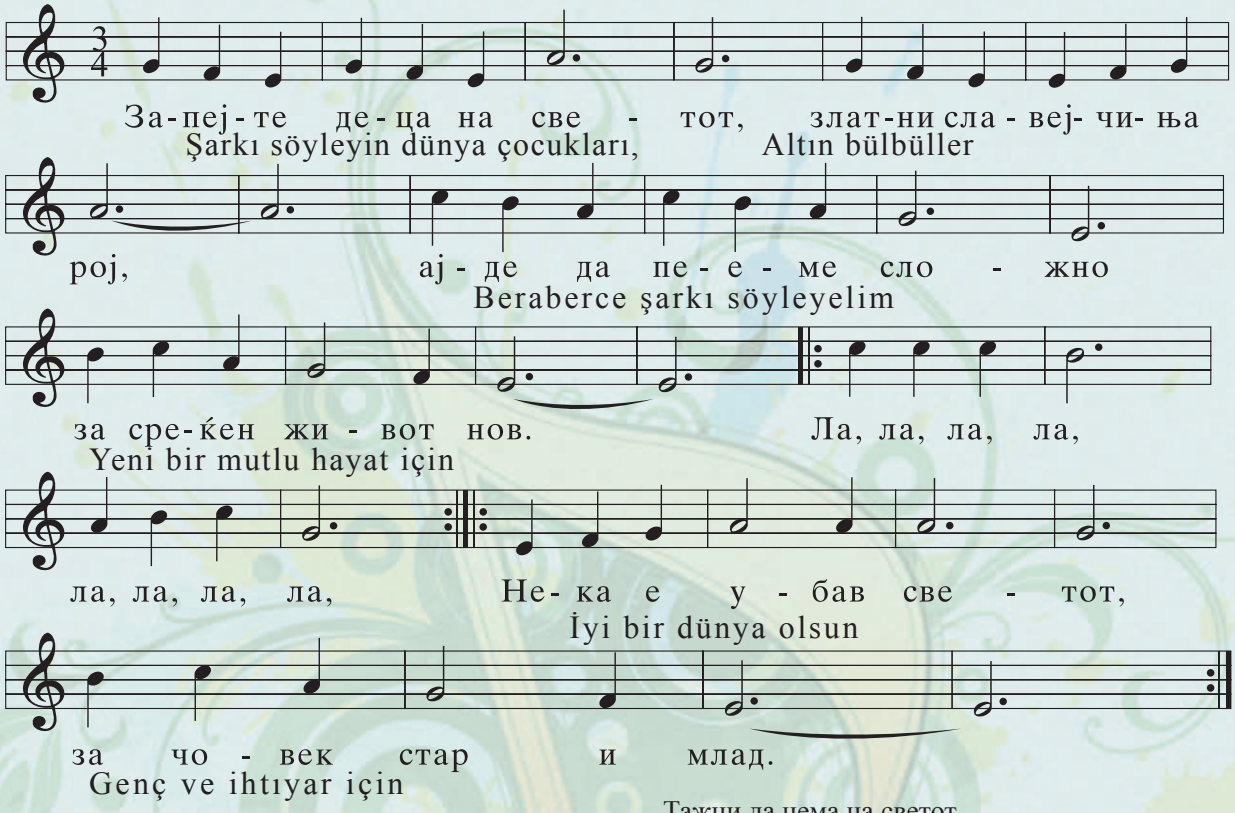

Hüzün olmasın dünyada
Çocuklar aç kalmasın
Neşeli olsun günümüz
Genç ve ihtiyar için

Çocukların mutluluğu kaynaktır
Oyun ve gülüşler sonsuz
Mutluluk ve neşe dünyamıza
Her taraftan bitişsin.

Nakarat… na… na…

Тажни да нема на светот,
дечиња, никогаш глад,
радосен нека е денот,
за човек стар и млад.

Срцата детски се извор,
игра и смеа без крај,
среќа и радост во светот,
да цути в секој крај.

Рефрен: Ла, ла, ла, ла ...

Ödev:

1. „Tüm Dünyanın Çocukları İçin“ adlı şarkının konusuna dayanarak, senin ilham kaynağına göre duygularını resimle betimlemeye çalış..

Nota Değerleri

Şarkı söylediğimiz ve çaldığımız melodiler, değişik nota değerleri ve yükseklikleri ile yazılmışlardır. Nota değerleri, notaların sürelerini-uzunluklarını ifade etmektedir. Böylece tonların uzunlukları belli edilir. Şimdiye kadar dörtlük ve ikilik notaları kullanıyorduk.

Anımsayalım:

Dürtlük nota

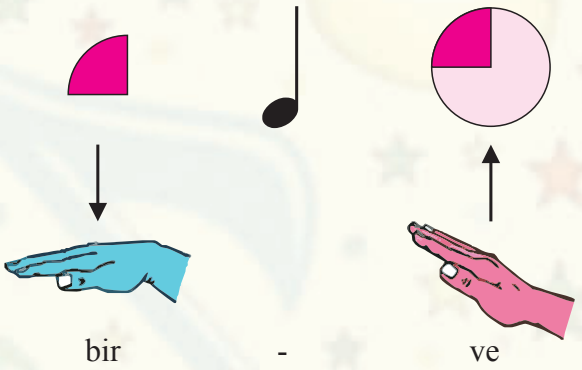

Bir vuruş sürer

İkilik nota

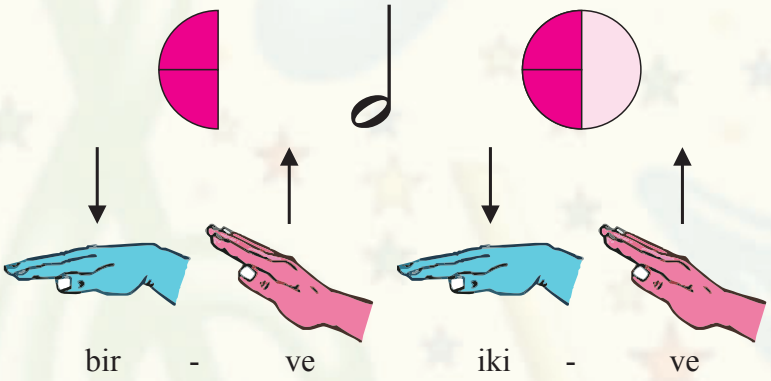

İki vuruş surer

Unutma!

1. Dörtlük nota bir vuruş sürer. İkilik nota iki vuruş sürer.

Birlik nota ve sus işareti

Birlik nota başının içi boştur.

Birlik nota dört vuruş sürer.

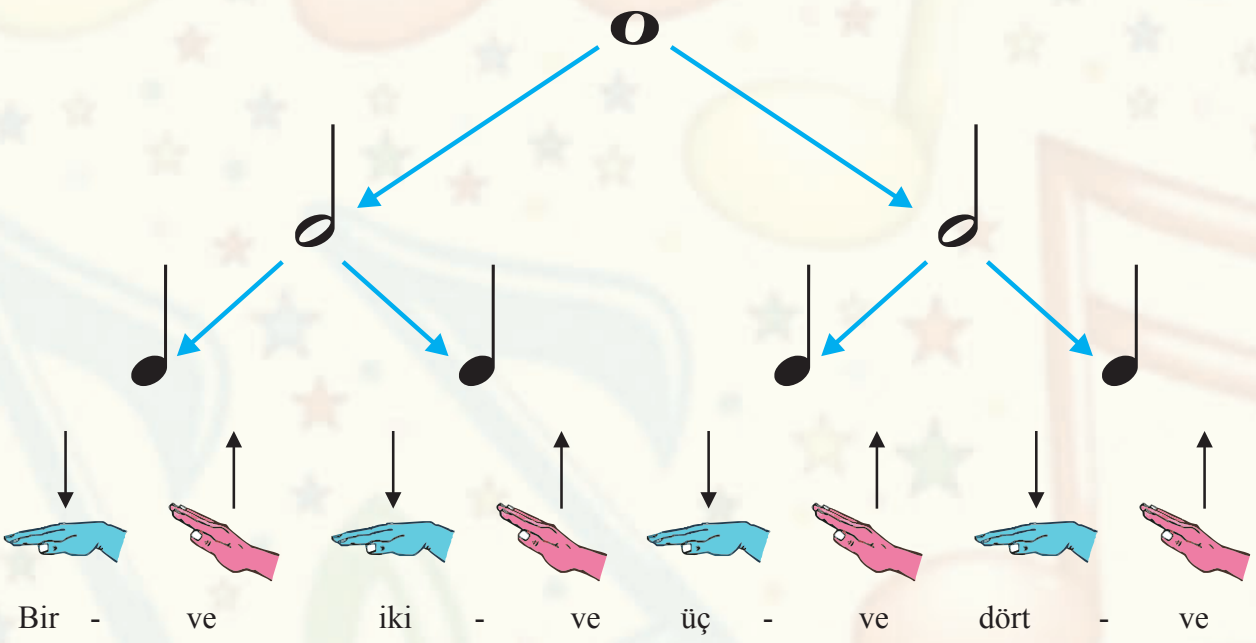

Dört vuruş susulan yerlere, birlik sus işareti denir.

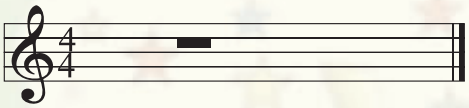

Portede birlik sus işaretin yazılışı

Etkinlikler:

1. Defterinde birlik nota ve sus işaretlerinden oluşan ritmik ve melodik alıştırmalar yaz.
2. Yaratıcı ol ve birlik nota ile birlik sus işaretlerinin sembollerini çiz.

Sekizlik Nota ve Sekizlik Sus İşareti

Anımsayalım:

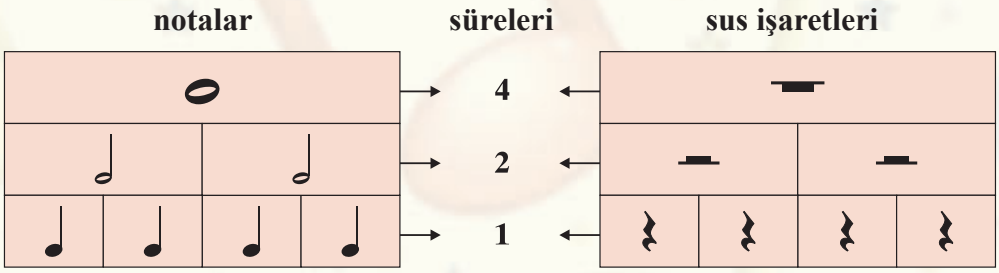

Öğreneceğimiz yeni nota değerine sekizlik **nota denir**.

Sekizlik nota:

Nota başının içi dolu, nota çizgisi ve nota bayrağından oluşmaktadır.

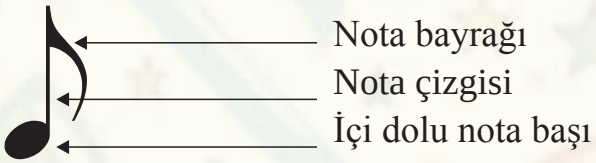

Sekizlik nota yarım vuruş surer.

Yarım vuruşlu susulan işarete, sekizlik sus işareti denir.

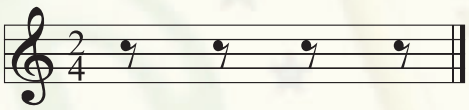

Portede sekizlik sus işaretlerinin yazılışı

Etkinlikler:

1. İki, dört ve sekiz yarım vuruşlu sus işaretlerini elin yardımıyla sürelerini göster.
2. Kaçar vuruş olduklarını söyle.

Şarkı örneğinde sekizlik notaların kullanımı

Büyülü Kare

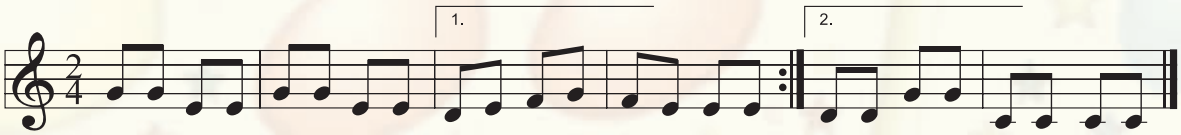

Ми-ле и - ма коц-ка ма-ла, тој ми ве-ли не - е ша-ла.
Вол-шеб-на е ду-ша и-ма, чуд-но нам ни да - ва си - ла.

Sekizliklerden bir türküyüm Sizin için çocuklar Büyülüyüm kuvvet veririm
Sizden bir şey istemiyorum

Sekizliklerden bir türküyüm
Sizin için çocuklar
Büyülüyüm kuvvet veririm
Sizden bir şey istemiyorum

Јас сум песна во осмини,
за вас деца мои мили.
Волшебна сум, сила давам,
од вас ништо јас не барам.

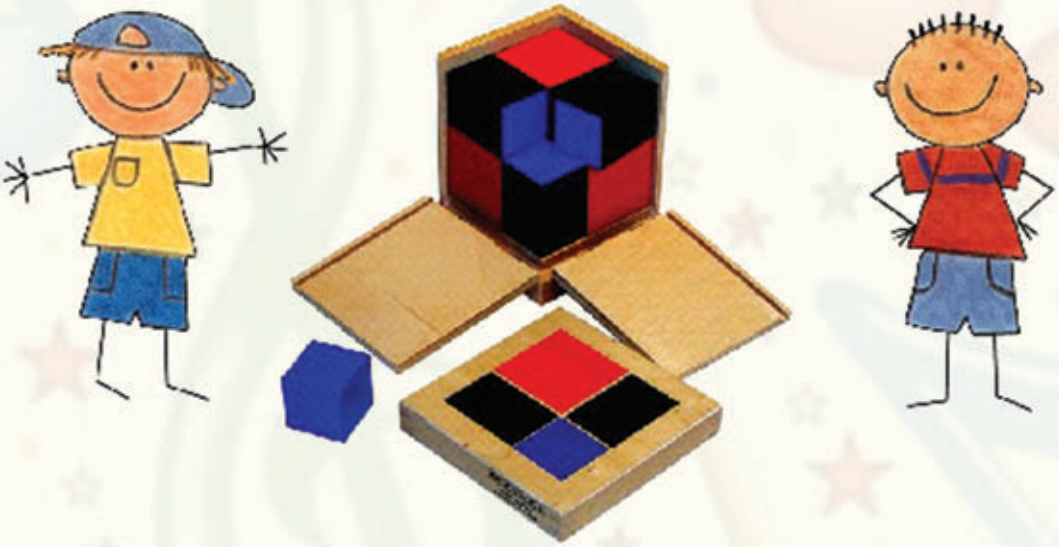

Ritmik ve Melodik Alıştırmalarda Birlik Nota ve Birlik Sus İşaretlerinin Kullanımı

Ritmik alıştırma no.1

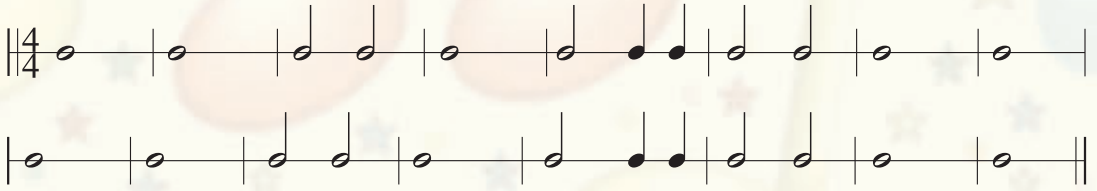

Melodik alıştırma no. 1.

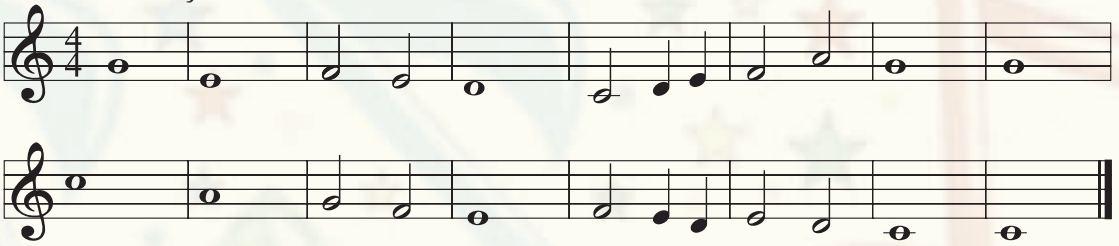

Ritmik alıştırma no. 2

Melodik alıştırma no. 2

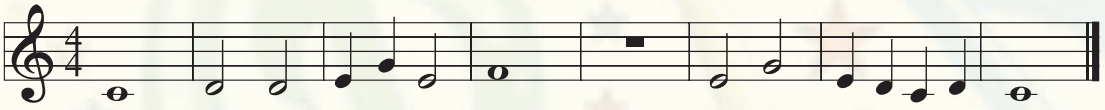

Ritmik ve Melodik Alıştırmalarda Sekizlik Nota ve Sekizlik Sus İşaretlerinin Kullanımı

Ritmik alıştırma no. 1

Ritmik alıştırma no. 2

Melodik alıştırma no. 1

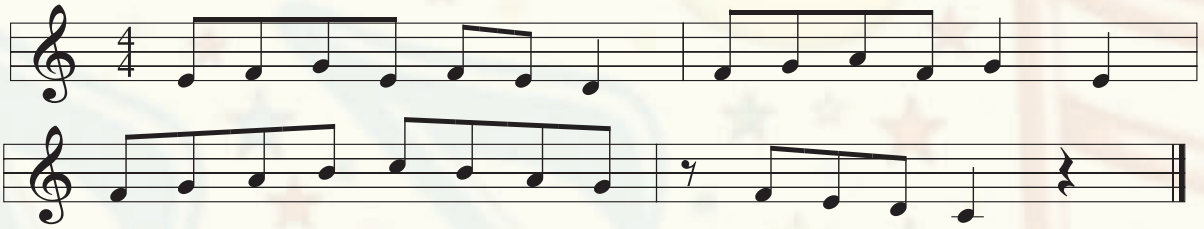

Melodik alıştırma no. 2

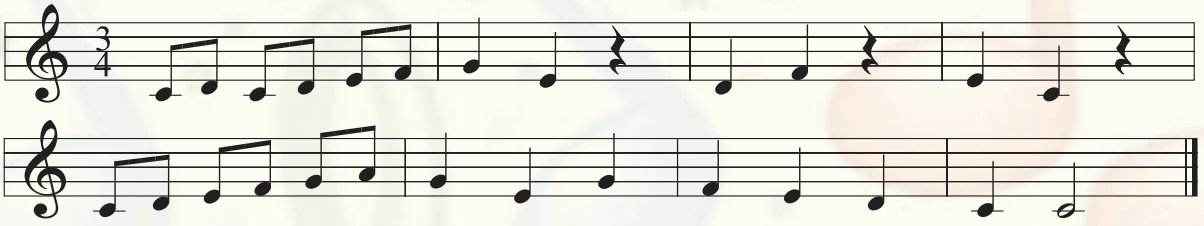

Melodik alıştırma no. 3

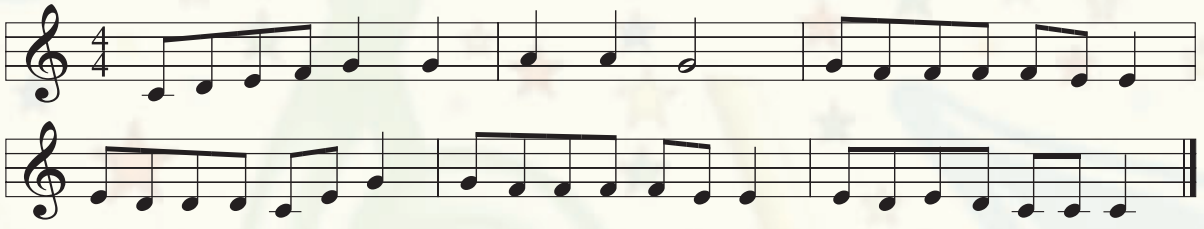

Ödevler:

1. Ölçü birimlerini adlandır.
2. Melodik ve ritmik alıştırmalarda ölçüler içinde vuruş sayısını tespit et.
3. Doğru ritmik özellikli şarkı söyle ve çalgı çal.

Portede Notaların Yerleri

Anımsayalım:

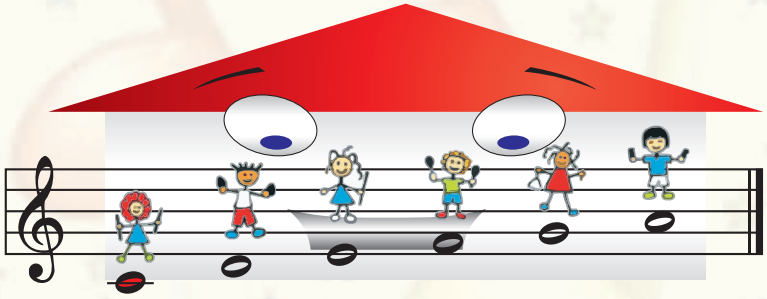

do re mi fa sol la

Müzik evi eğlencesine şu notalar katılmaktadırlar: **do, re, mi, fa, sol, la.** Bunlardan her birinin portede özel yerleri vardır.

Eğlenceye sen de katılarak, şarkının nota isimlerini, ardından da sözlerini okumaya çalış.

Şen Şarkı

Söz ve Müzik: *S. Dimova*

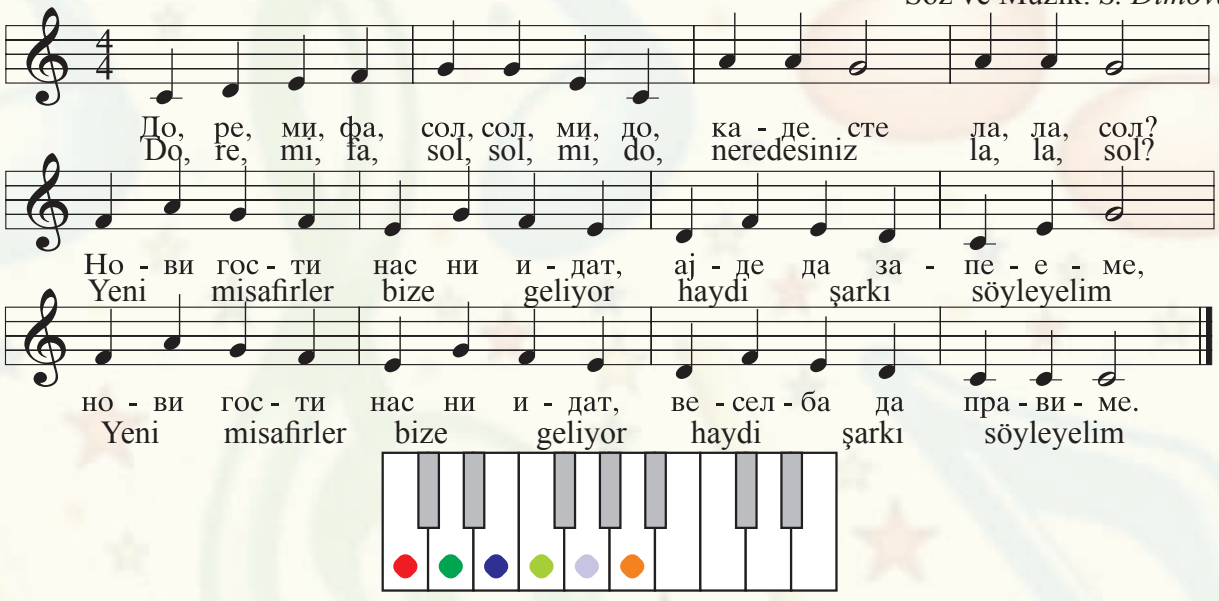

Unutma!

1. Notalar porte üzerinde yazılır. Porte ise 5 çizgi ve 4 aralıktan oluşmaktadır.

Portede Si1 ve Do2 Notaların Yerleri

Güzel müzik uzaklara kadar işitilir. Eğlenceye yeni iki nota daha katılacaktır: si1 ve do2 notaları. Porte üzerinde kendi yerlerini alacaklar.

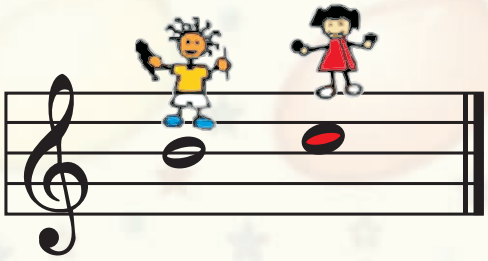

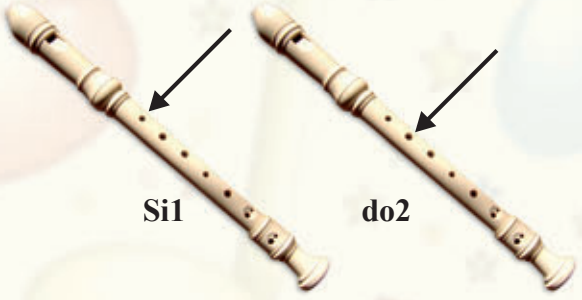

Si1 notası portenin üçüncü çizgisi üzerinde yazılır.
Do2 notası portenin üçüncü aralığında yazılır.

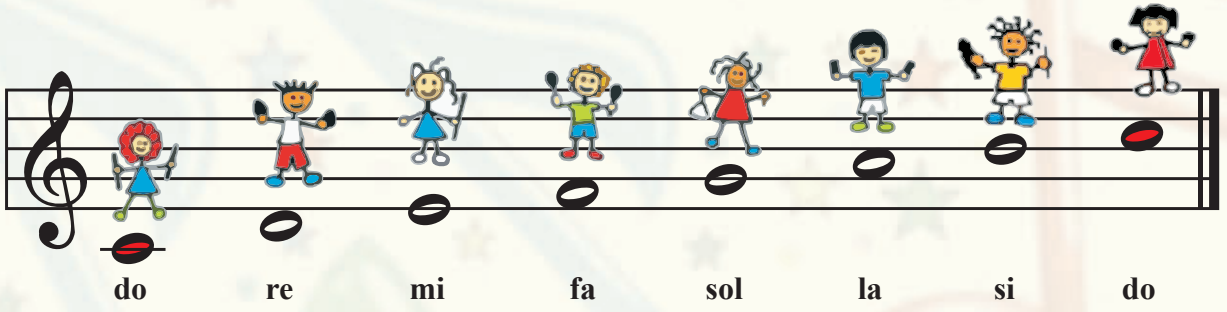

Şimdi bütün notalar buradadır. Eğlence devam etsin. Şarkı söyleyelim!

Solmizasyon şarkısı

Söz ve Müzik: *S. Dimova*

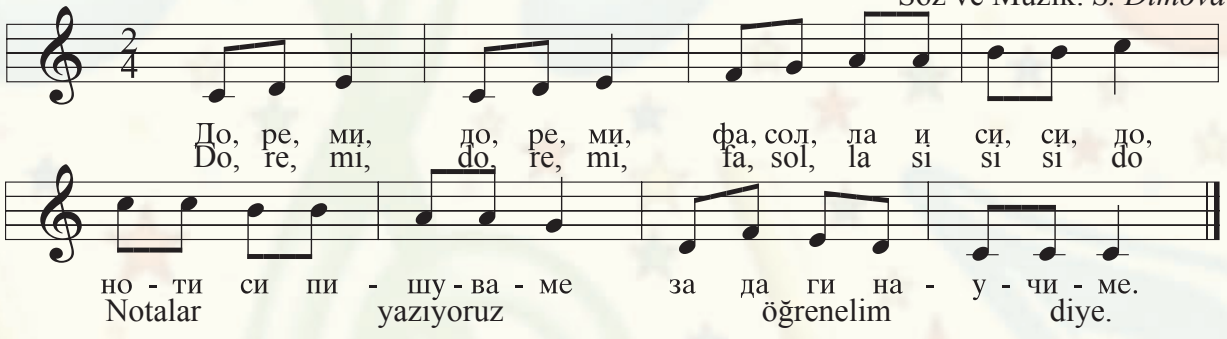

Çizgicik, başçık, dolu biş seç!
Do, do, si, si, la, la, sol, re, fa, mi, re, do, do, do.

Цртичка, главичка, полна празна одлучи!
До, до, си, си, ла, ла, сол, ре, фа, ми, ре, до, до, до.

Ödev:

1. Senin müzik defterine bütün öğrendiklerin notaları yaz.

Blok Flüt

***Anımsayalım*:**

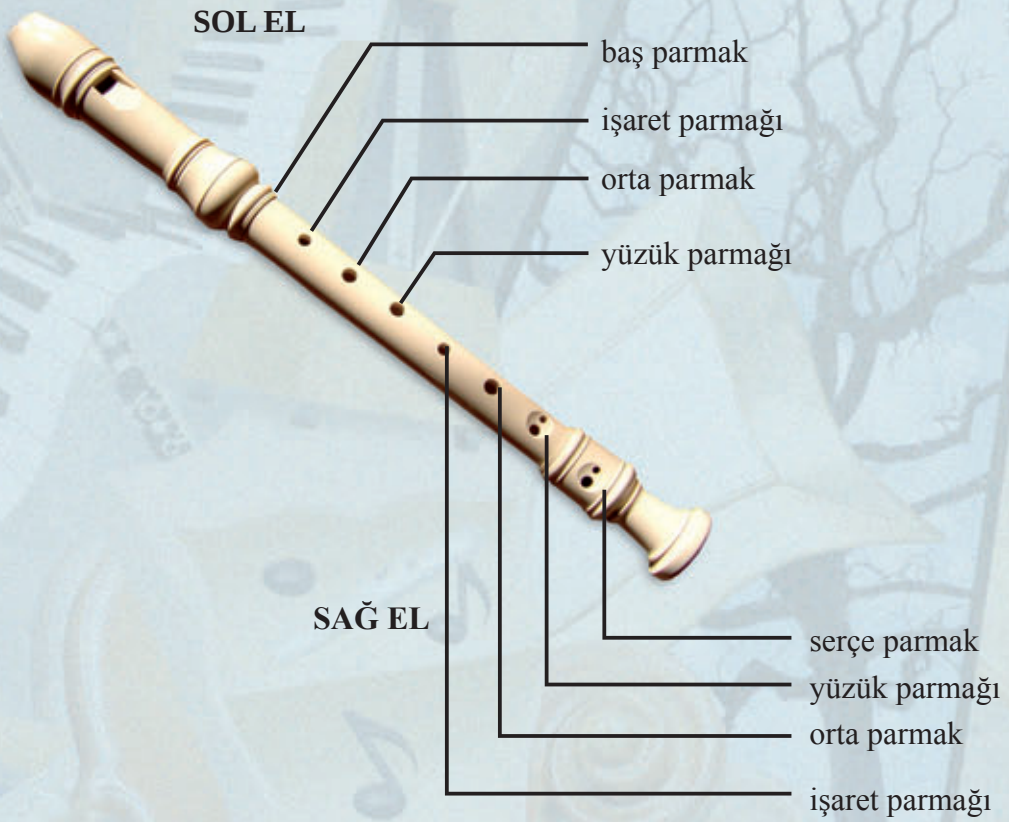

Flüt üzerinde yedi delik kapatılır ve en altta sekizinci küçük delik kapatılırsa, **do1** notası elde edilecektir.

Eğer sağ elin serçe parmağını delikten çekip kaldırırsanız, **re** notası elde edilir.
Eğer sağ elin yüzük parmağını delikten çekip kaldırırsanız, **mi** notası elde edilir.
Eğer sağ elin orta parmağını delikten çekip kaldırırsanız, **fa** notası elde edilir.
Eğer sağ elin işaret parmağını delikten çekip kaldırırsanız, **sol** notası elde edilir.
Eğer sol elin yüzük parmağını delikten çekip kaldırırsanız, **la** notası elde edilir.

*Haydi **si** ve **do2** notalarının nasıl çalındıklarını öğrenelim.*

Flütün alt kısmındaki deliği sol elinizin baş parmağı ile kapatırsanız, **si1** notası elde edilir.

Flütün deliklerini sol elinizin baş parmağı ve orta parmağıyla kapatırsanız, **do2** notası elde edilir.

GRİF TABLA - Alman Sistemi

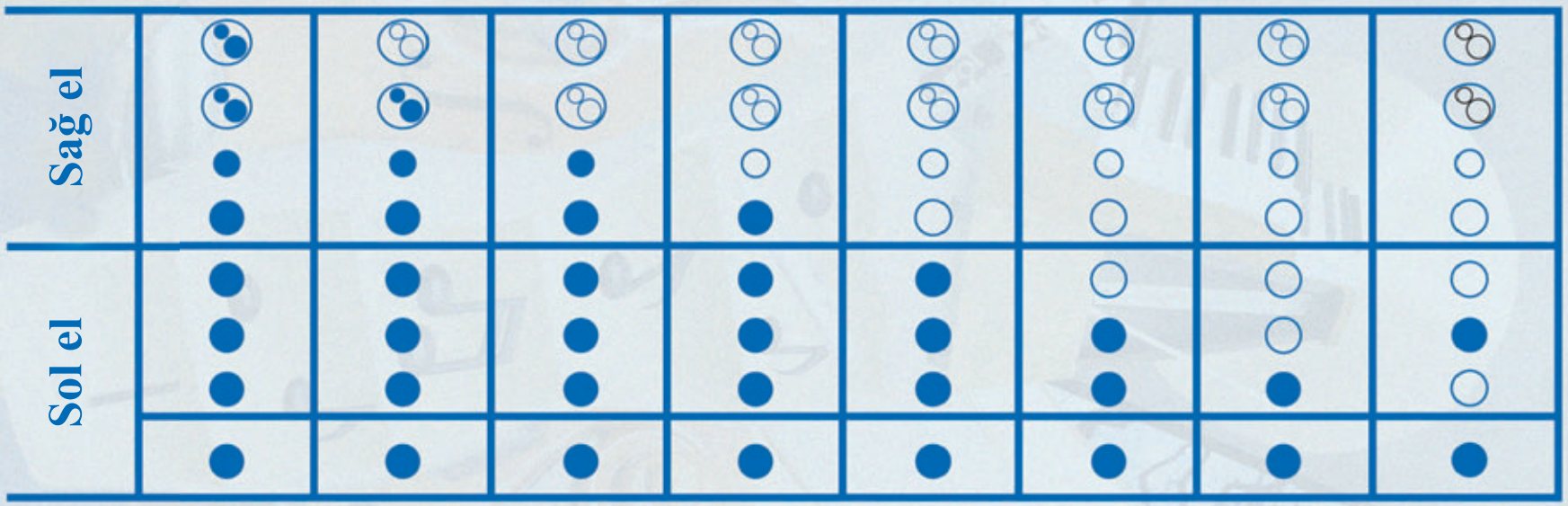

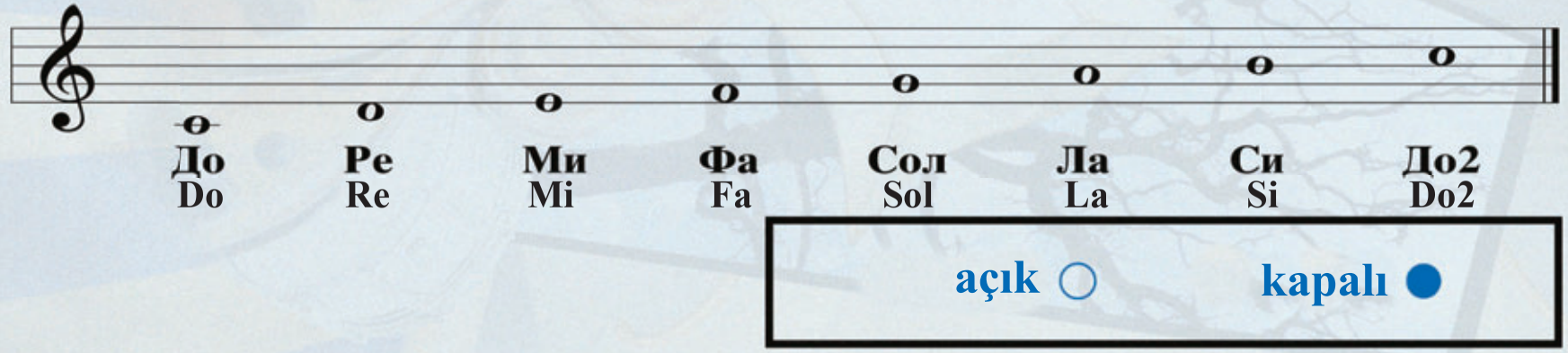

Si1 ve Do2 Notaları ile Melodik Alıştırmalar

Melodik alıştırma no. 1

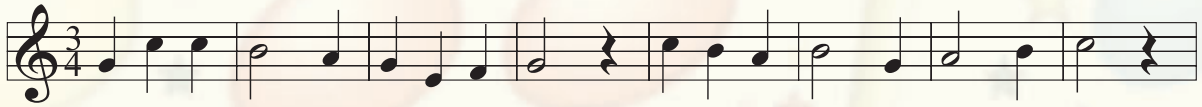

Melodik alıştırma no. 2

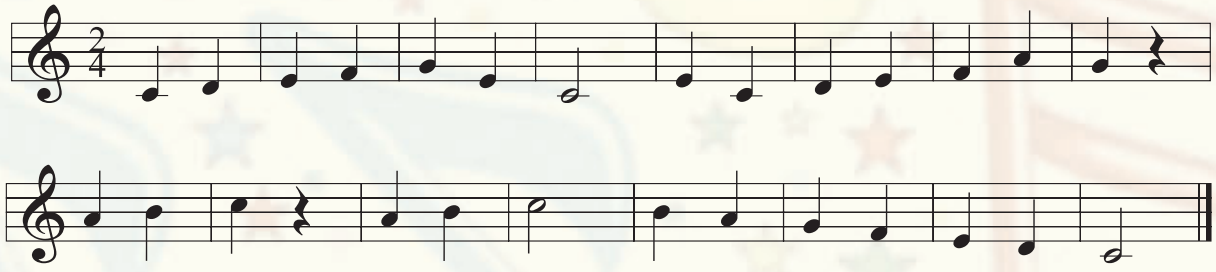

Melodik alıştırma no. 3

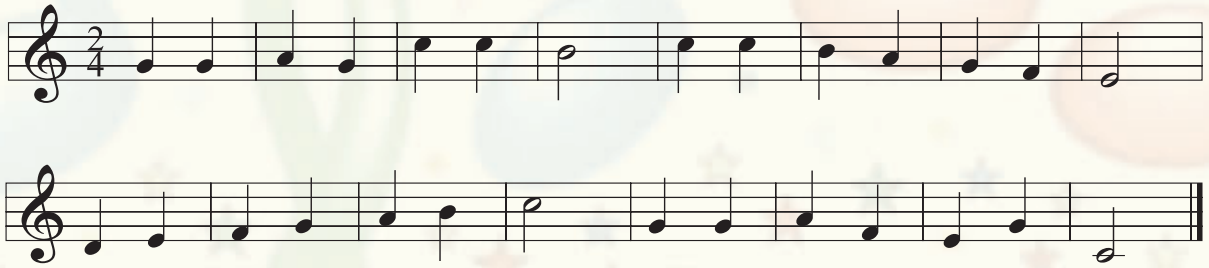

Etkinlikler:

1. Si1 ve Do2 notalarına portede dikkat edin.
2. Vokal ve enstrümental olarak alıştırmaları okumayı dene.

Si1 ve Do2 Notalarının Şarkı Örneklerinde Kullanımı

Tanya Şarkı Söylüyor

(nota yardımıyla)

Müzik ve söz: *N. Mişçenko*

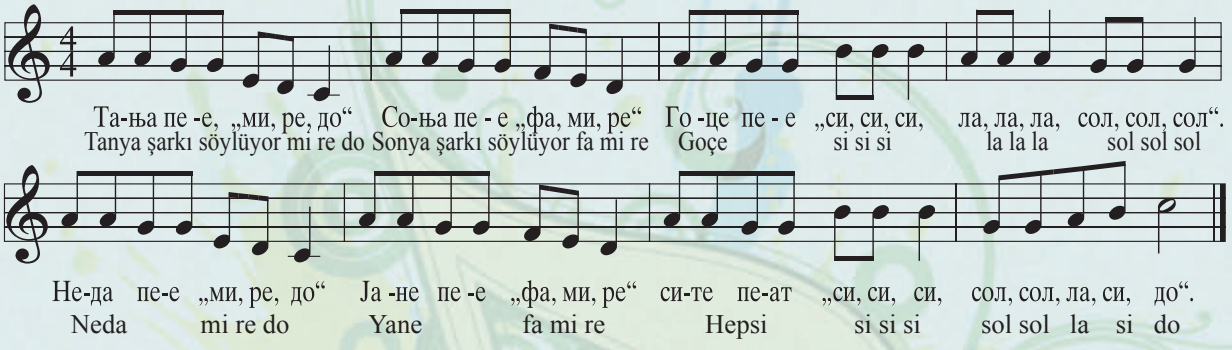

Not:

Şarkıda kullanılan adların değişikliği yapılabilir. Sınıf arkadaşlarınızın adlarıyla değiştirebilirsiniz.

Ödevler:

1. „Tanya Şarkı Söylüyor“ adlı şarkının melodisinde nota değerlerini tespit et.
2. Şarkı sözlerini adlandırdığın notaların tümünü **birlik** nota değerlerinde yaz.

Sen Benim Dünyamsın Öğretmenim

(kulaktan)

Söz ve Müzik: *S. Dimova*

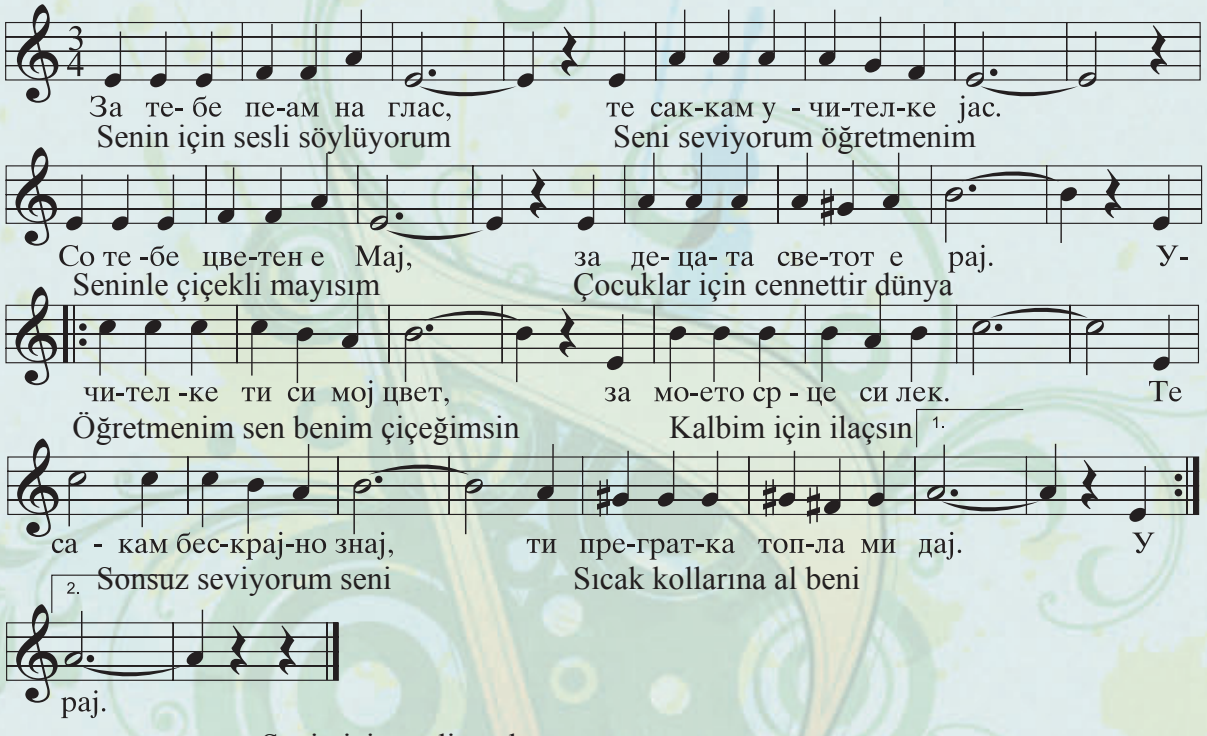

Senin için sesli söylüyorum
Seni seviyorum öğretmenim
Seninle çiçekli mayısım
Çocuklar için cennettir dünya

Nakarat:
Öğretmenim sen benim çiçeğimsin
Kalbim için ilaçsın
Sonsuz seviyorum seni
Sıcak kollarına al beni

За тебе пеам на глас,
те сакам учителке јас.
Со тебе цветен е мај,
за децата светот е рај.

Рефрен:
Учителке ти си мој цвет,
за моето срце си лек.
Те сакам бескрајно знај,
ти прегратка топла ми дај.

Etkinlik:

1. Yaratıcı ol ve sevgili öğretmenine kendi elinle yaptığın bir armağan ver.

Ölçü

Müzik eserleri küçük bölümlerden oluşur. Bu bölümlere **ölçü** denir. Ölçüler aralarında dikey çizgilerle ayrılır. Bu çizgilere **ölçü çizgileri** denir.

Ölçü, müzik eserinin en küçük bölümü olarak, iki ölçü çizgisinin arasında yer alır.

Ölçünün başında **ölçü birimi** yazılır. Ölçü birimi, ölçünün süresini ve ölçü vuruşlarını belli eder.

Ölçü vuruşları **kuvvetli** (vurgulu) ve **hafif** (vurgusuz) olabilir.

Kuvvetli ve hafif zamanlar şöyle işaret edilir:

— Teza (kuvvetli yada vurgulu zaman)
U Arza (hafif yada vurgusuz zaman)

Kuvvetli ve hafif zamanların sayısını ölçü birimi belirler.

Sol anahtarından sonra, portenin başında yazılır. O, şarkının ritmini belirler.

2 nota sayısını belirtir
4 nota değerini belirtir

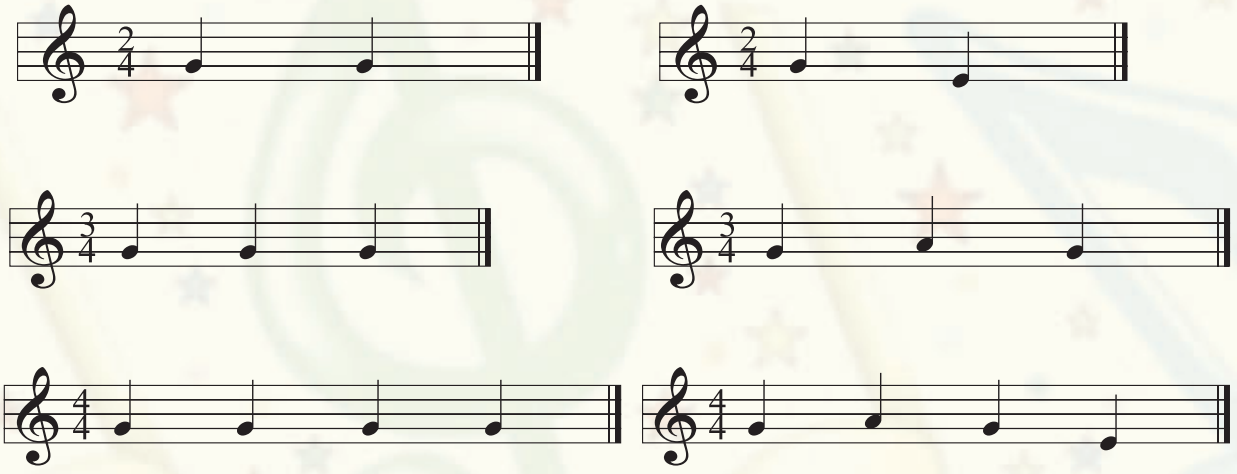

İki Bölümlü 2/4 Ölçü

Etkinlikler:

1.Verilen sözleri doğru vurgu ile okumayı dene.

Çocuklar bugün şarkı söylüyorum, hrkez gülüyorum zannediyor
Dostluk, oyun istiyorum, Çünkü bize kuvvet veriyor

Verilen sözlerin vurgusu kuvvetli zamana uyumludur. Kuvvetli ve hafif zamanın sırasına göre, sözlerin ritmini **2/4** ölçü olarak yazabiliriz.

Bu-gün şar-kı söy-lü-yo-rum,
Her-ke-se gü-lüm-sü-yo-rum.
Eğ-len-ce, o-yun gü-zel-dir,
Biz ço-cuk-lar-a güç ve-rir.

Де - нес	де - ца	пес - на	пе - ам,
си - те	ве - лат	де - ка	сме - ам.
Са - кам	друж - ба,	иг - ра	ми - ла,
заш - то	нам ни	да - ва	си - ла.

2/4 ölçüleri iki vuruştan oluşur. Bir kuvvetli, bir hafif zamanı vardır.Temel ölçü birimi, dörtlük notadır.

Dörtlük nota bir vuruş sürer – bir zaman

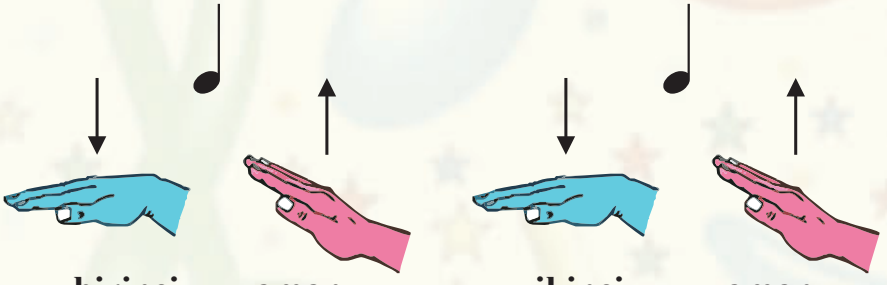

birinci zaman ikinci zaman

2/4 ölçü iki zamanlı ve basit ölçüdür.
Ölçü içinde vuruşların sayısı iki dörtlük olmalıdır.

Unutma!

1. İki bölümlü 2/4 ölçüde, temelde ölçülen vuruşlar dörtüklerdir.
2. İki vuruştan oluşur ve iki zamanlı söyleyerek sayılır.

2/4 Ölçünün Ritmik ve Melodik Alıştırma ve Şarkılarda Kullanımı

Ritmik alıştırma no. 1

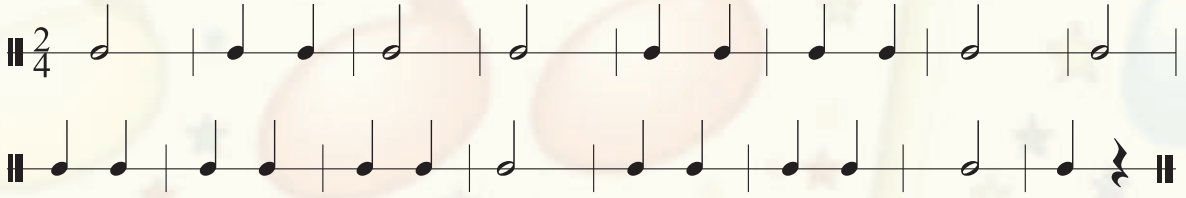

Melodik alıştırma no. 1

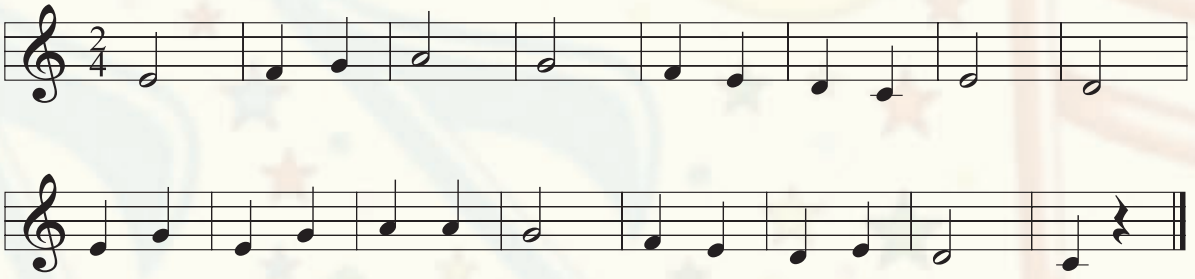

Ritmik alıştırma no. 2

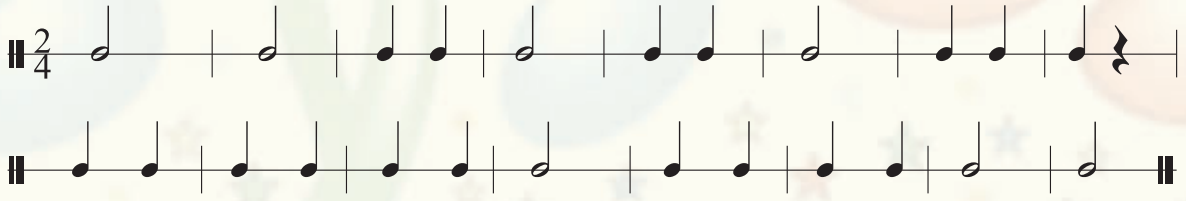

Melodik alıştırma no. 2

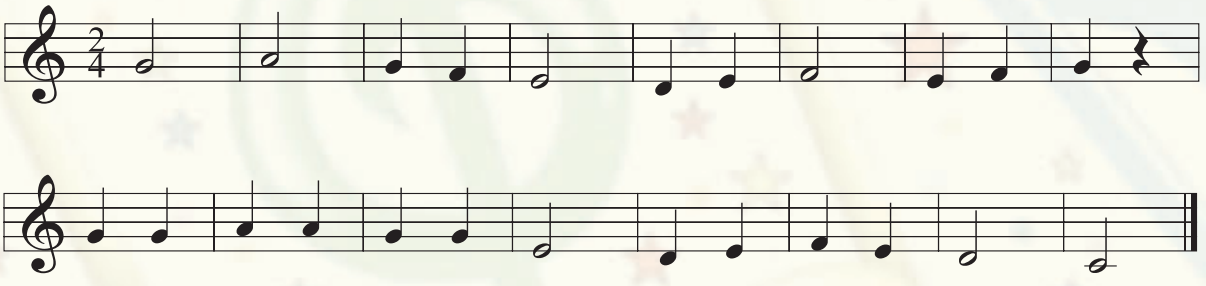

Bir İki

Müzik ve söz: *M. Vasiç-Stefanovska*

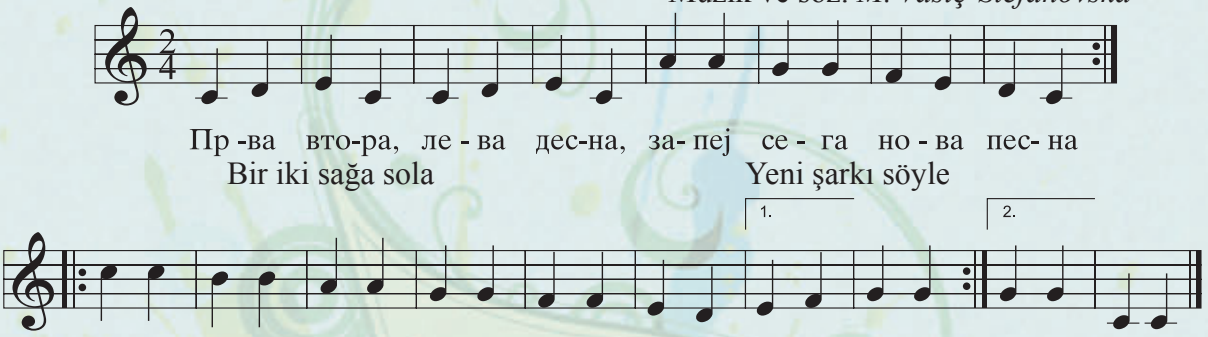

Bir iki sağa sola
Yeni şarkı söyle
İleriye giderim gerisi yok
Sen dinle neler söyleyeceğim
Kuvvetli hafif zamanım var
Öyle dünyayı gezeceğim
Tüm çocukları bir göreyim
Öyle mutlu olacağım

Прва, втора, лева, десна,
запеј сега нова песна.
Одам напред, нема назад,
ти да чуеш што ќе казам?
Силно, слабо време имам,
така можам свет да минам.
Сите деца да ги видам,
така среќен јас ќе бидам.

Ödev:

1. Türküyü küçük ritmik hareketleriyle söyleyin.

2/4 Ölçüde Çalgı Çalmak

Bir İki

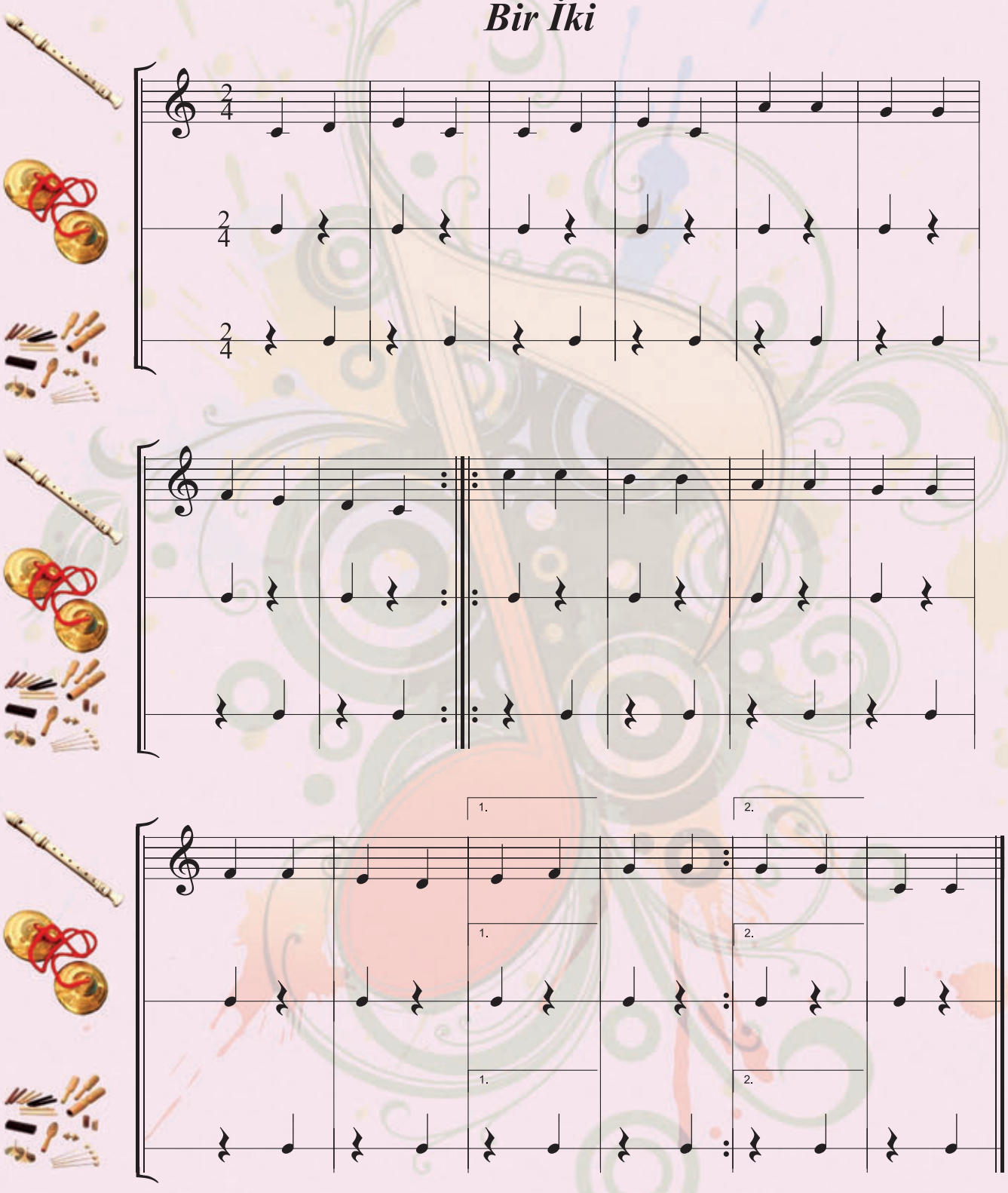

Sonbahar

müzik: *Stefan Gaydov*

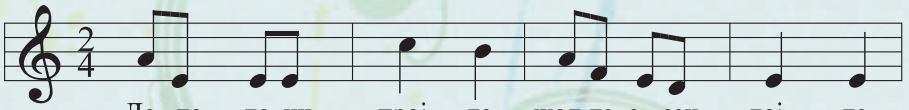

Ле - то - то ни проj - де, жол-та е - сен доj - де,

Yazımız geçti sarı sonbahar geldi

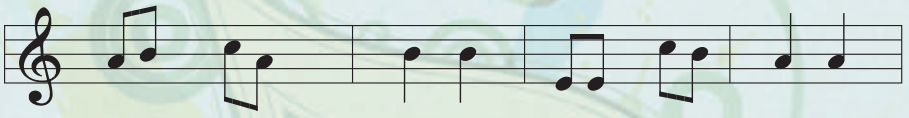

таж-ни лис-ja па - ґаат, ки-лим ша-рен тка - ат.

Hüzünlü yapraklar düşüyor Renkli halı dokuyorlar

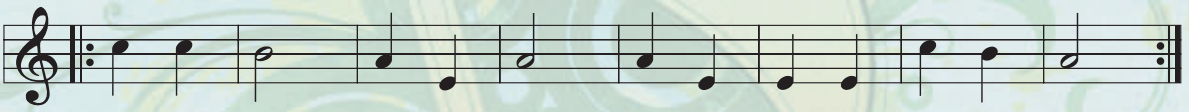

е - сен е в се - ло град, гла - ва вед - не бо - рот сам.
ве - тер - чо под - дув - на гран - ка га - ли жа - ло - сна.

kent-te köy-de güz, bo-yun e-ğer çam a-ğa-cı.
hey, rüz-gâr e-ser, hü-zün-lü dal-cı-ğı ok-şar.

Etkinlik:

1. Yaratıcı ol ve hüzünlü sonbahar ağacına yeni elbiseler ver.

- Kağıt uzerine kendi seçimin üzerine renk ve şekil ver. Bu şekil üzerine müzik teorisinden bir eleman çiz. Tüm yarattığın kağıtları karton kağıt (hamer) üzerine yapıştır.

Üç Bölümlü 3/4 Ölçü

Ritmik alıştırmada verilen sözleri doğru vurgu ile söylemeyi deneyin.

„Bir iki üç“

Bir ve iki ve üçüm ben
Ölçüler için ölçerim ben
Bir ki üç iki iki üç
Sesle söyle
Yeni ölçmeler derste öğreniyorum

Пр - ва и вто - ра и тре - та сум јас,
так - то - ва ме - ра за и - гра сум спас.
Еден, два, три, два, два, три, пеј ти на глас!
Но - во так - ти - ра - ње у - чам на час!

Sayışmanın sözleri üç bölümlü ölçüyle yazılmıştır. Bu ölçünün içinde, üç vuruş vardır.

Eğer ölçüler birer vuruş sürerse, o zaman o ölçüyü 3/4 ölçü birimi ile işaretleriz.

3/4 ölçü birimi üç el hareketiyle ölçülür. Birinci hareket kuvvetli, diğerleri hafif zamanlıdır. Temel ölçü birimi, dörtlük vuruşlardır.

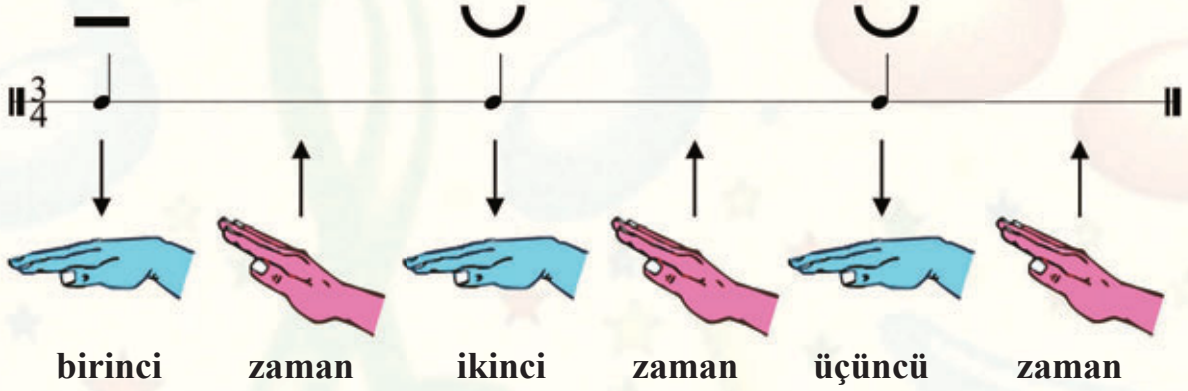

3/4 ölçü üç zamanlıdır.
Nota değerlerinin toplamı üç dörtlüktür.

Unutma!

1. Üç dörtlük ölçü biriminde temel vuruş dörtlüklerdir.
   Üç ölçü zamanından oluşur ve üç el hareketiyle ölçülür.

3/4 Ölçülerin Ritmik ve Melodik Alıştırmalarda Kullanımı

Ritmik alıştırma no. 1

Melodik alıştırma no. 1

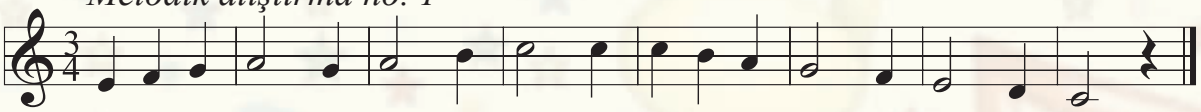

Ritmik alıştırma no. 2

Melodik alıştırma no. 2

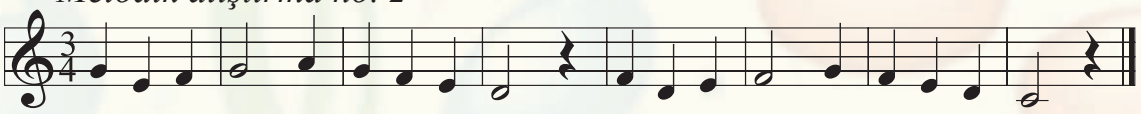

Ritmik alıştırma no. 3

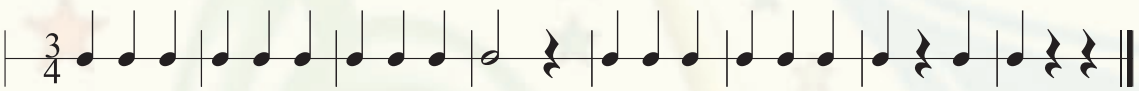

Melodik alıştırma no. 3

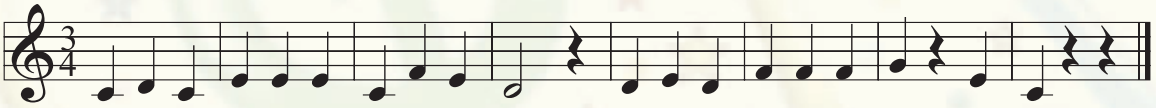

Bir İki Üç

Бројалка

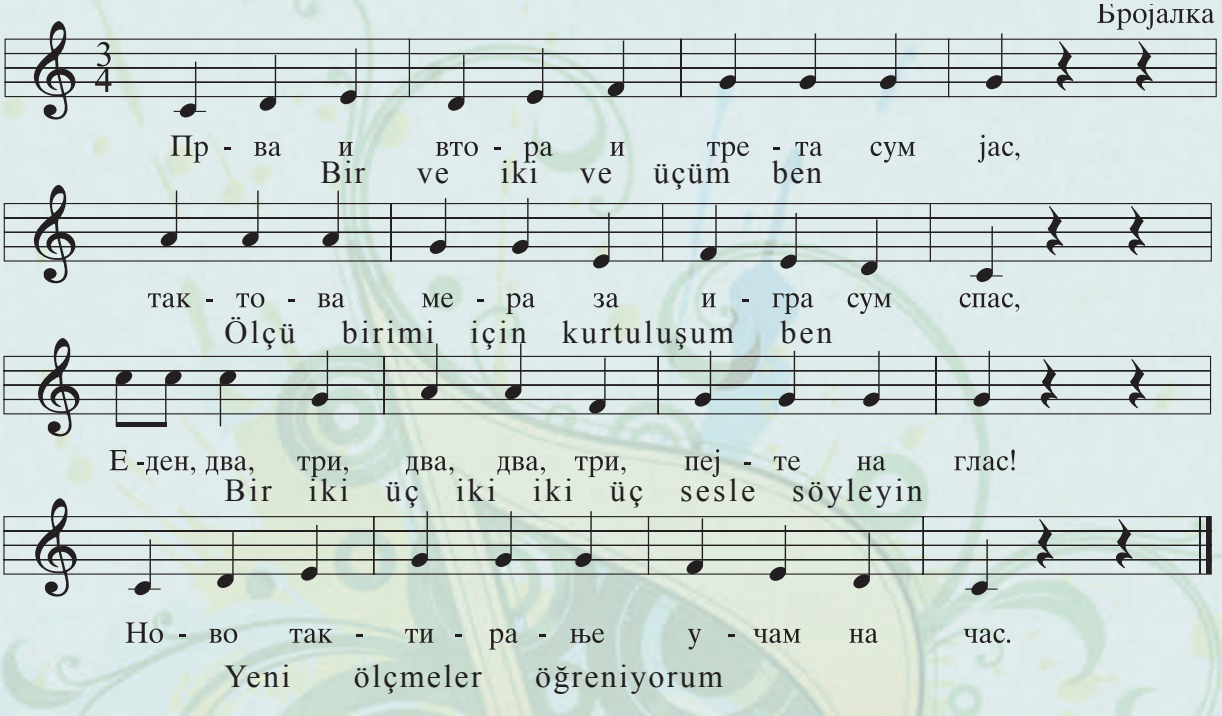

Bir ve iki ve üçüm ben
Ölçü birimi için kurtuluşum ben
Bir iki üç iki iki üç sesle söyleyin
Yeni ölçmeler öğreniyorum
Bir ve iki ve üç sırayla
Söyleyin dünya çocukları

Прва и втора и трета сум јас,
тактова мера за игра сум спас.
Еден, два, три, два, два, три,
пејте на глас!
Ново тактирање учам на час.
Прва и втора и трета по ред,
запејте деца на целиот свет.

Etkinlik:

1. Şarkıyı, ritmik çalgı eşliğinde yada hafif ritim tutarak söyle.

3/4 Ölçüyle Çalgı Çalma

Valser

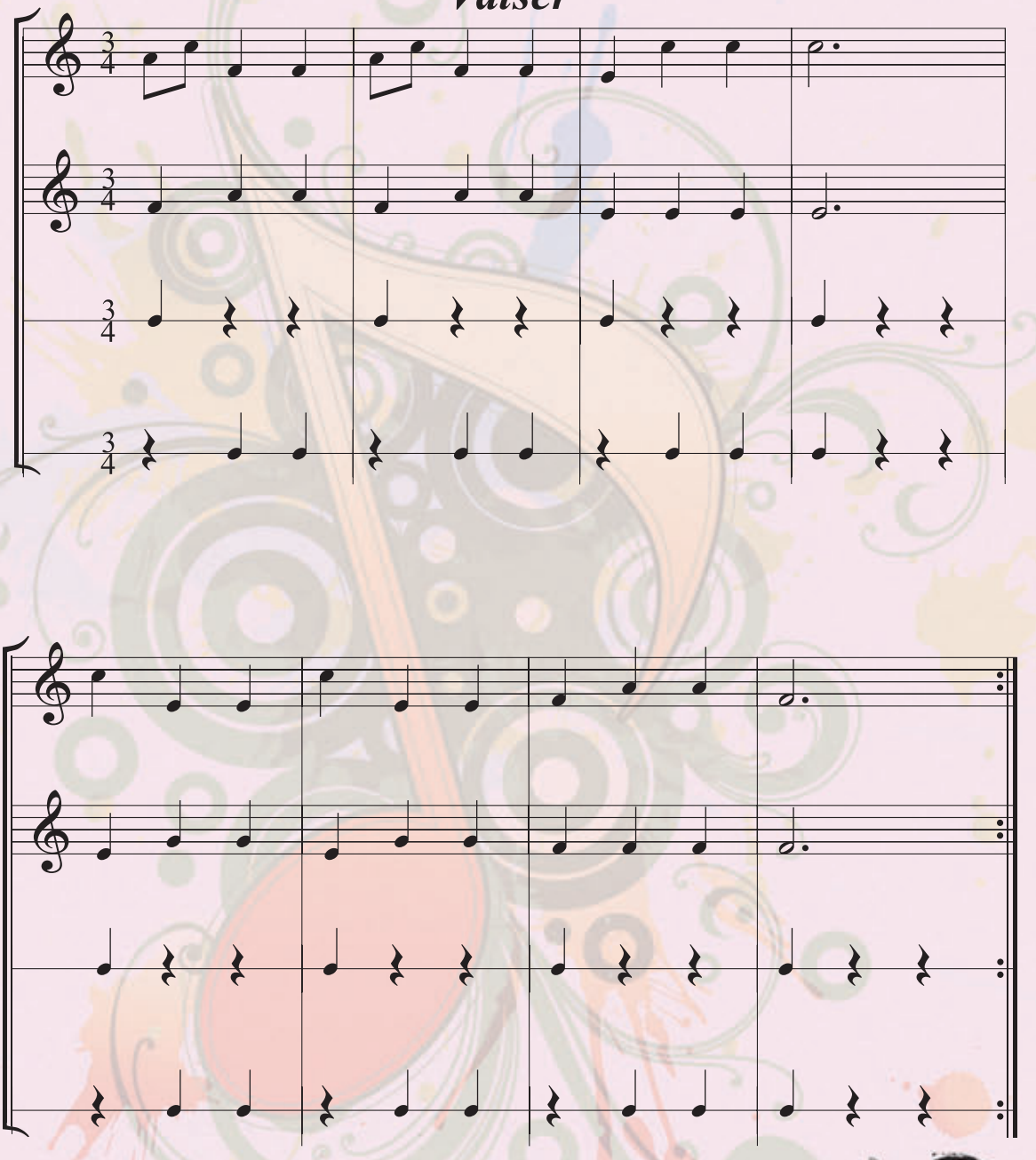

Dört bölümlü 4/4 Ölçü

Ritmik alıştırma 4/4 ölçüyle yazılmıştır ve ölçüler sayısı dörttür.

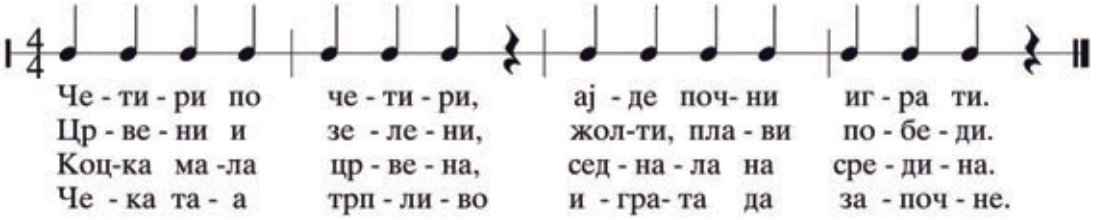

Dört kere dört haydi sen oyunu başlat
Kırmızı ve yeşiller, sarı mavi yenmeli
Kırmızı küçük kare, oturmuş ortada
Oyunun başlamasını o sabırla bejkliyor

4/4 ölçü, dört vuruştan oluşmuştur.

— kuvvetli ◡ hafif — kuvvetli ◡ hafif

Dörtlük nota bir vuruş sürer – bir zaman

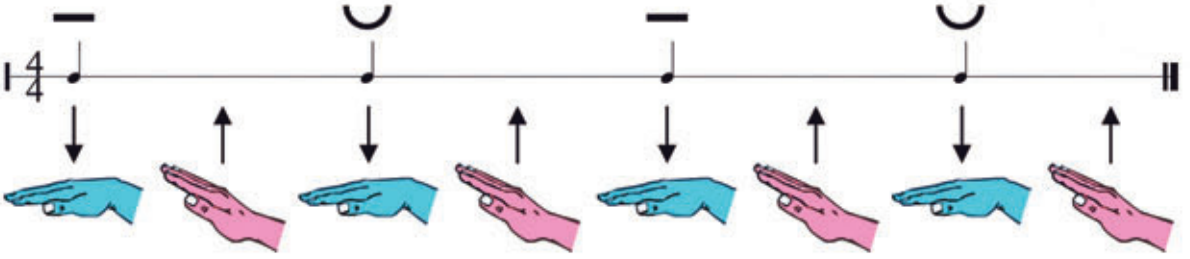

Birinci zaman ikinci zaman üçüncü zaman dördüncü zaman

4/4 ölçü, dört bölümlüdür.
Nota sayısının toplamı dört dörtlük olmalıdır.

Unutma!

Dört dörtlük ölçünün temelinde dört dörtlükler var.
Dört ölçü zamanından oluşur ve dört el hareketiyle ölçülür.

4/4 Ölçünün Ritmik ve Melodik Alıştırmalarda Kullanımı

Ritmik alıştırma no. 1

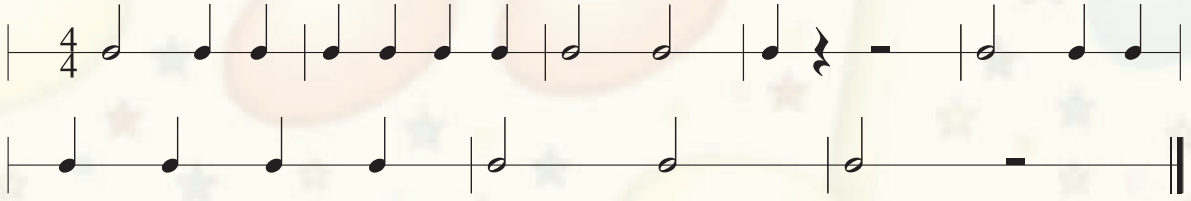

Melodik alıştırma no. 1

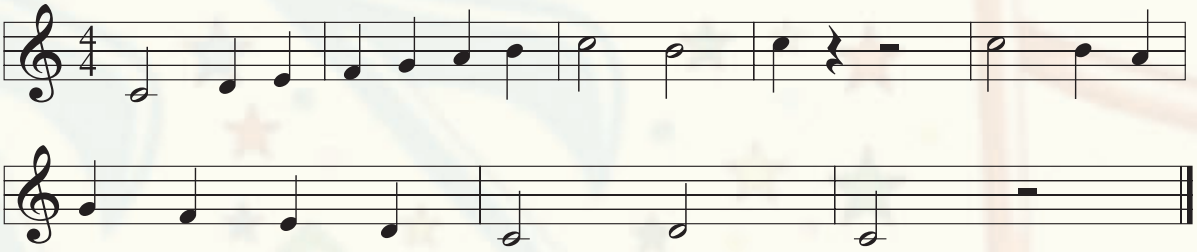

Ritmik alıştırma no. 2

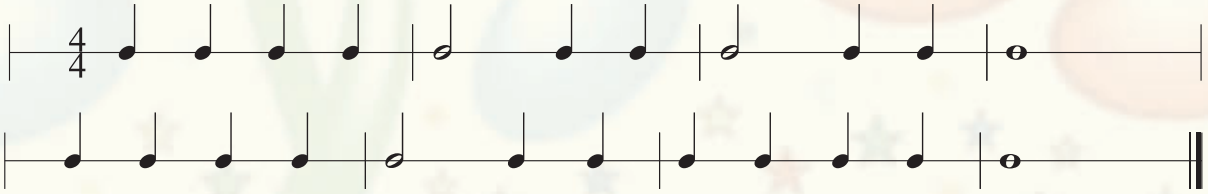

Melodik alıştırma no. 2

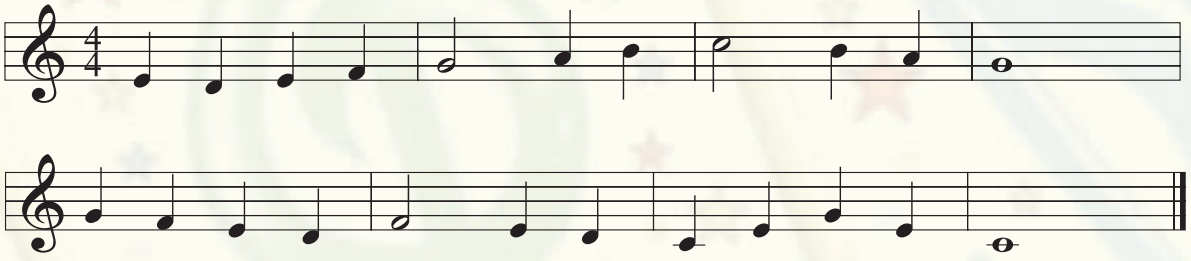

Dört Kere Dört

Müzik ve söz: *V. Angelovska*

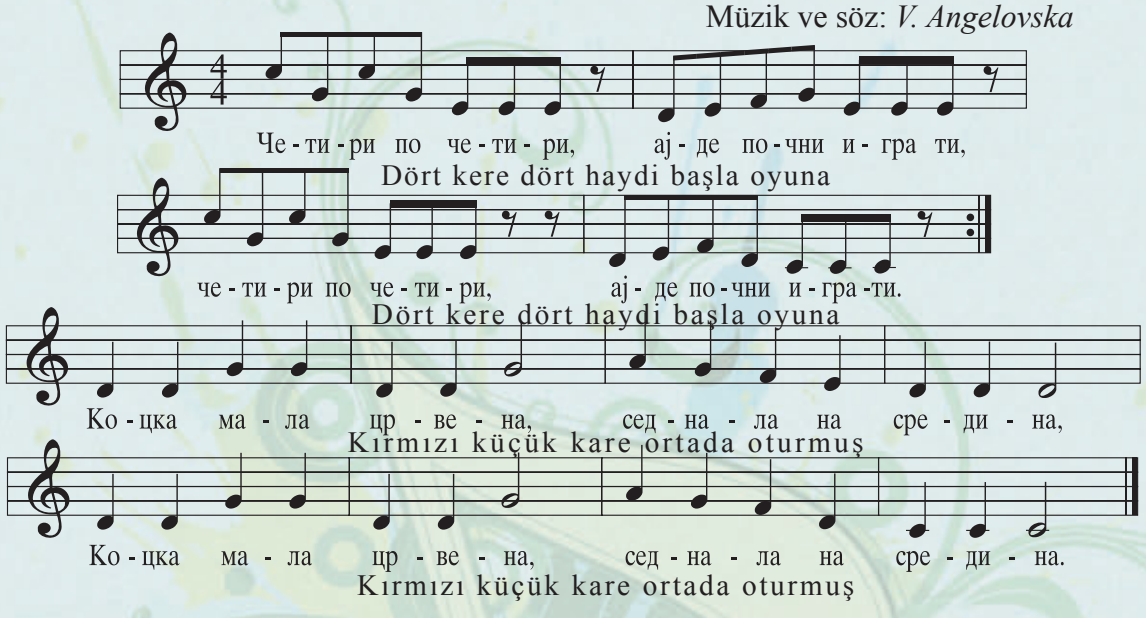

Kırmızı küçük kare ortada oturmuş
Kırmızı küçük kare ortada oturmuş

Црвени и зелени, жолти, сини победи.
Чека таа трпливо играта да започне.

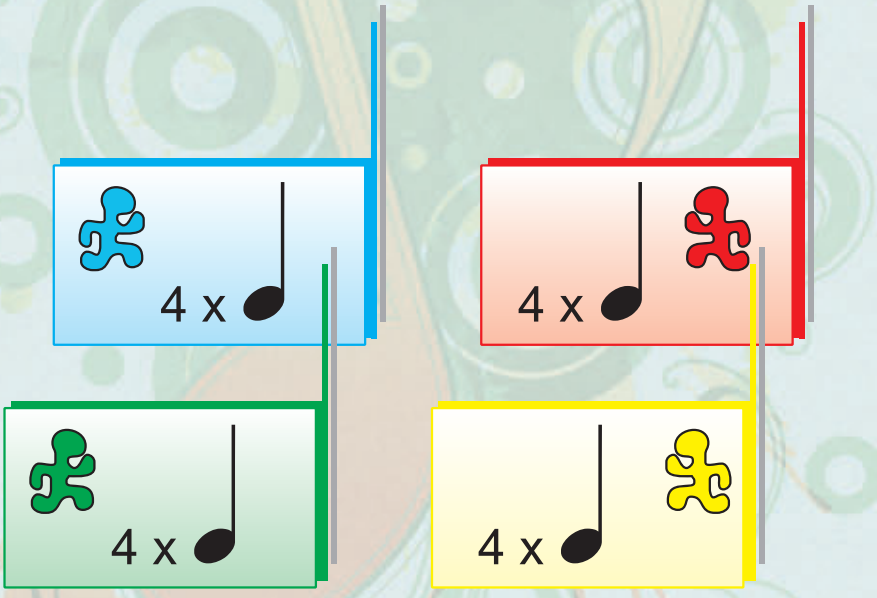

Etkinlikler:

1. Dört ölçüden oluşan ritmik alıştırma oluştur.
2. Yaratıcı ol ve bilgisayar teknolojisini kullanarak, 4/4 ölçüyü anımsatacak çizim yada uygulama yarat.

Dört Kere dört

Çocuk çalgılarını çalıyoruz

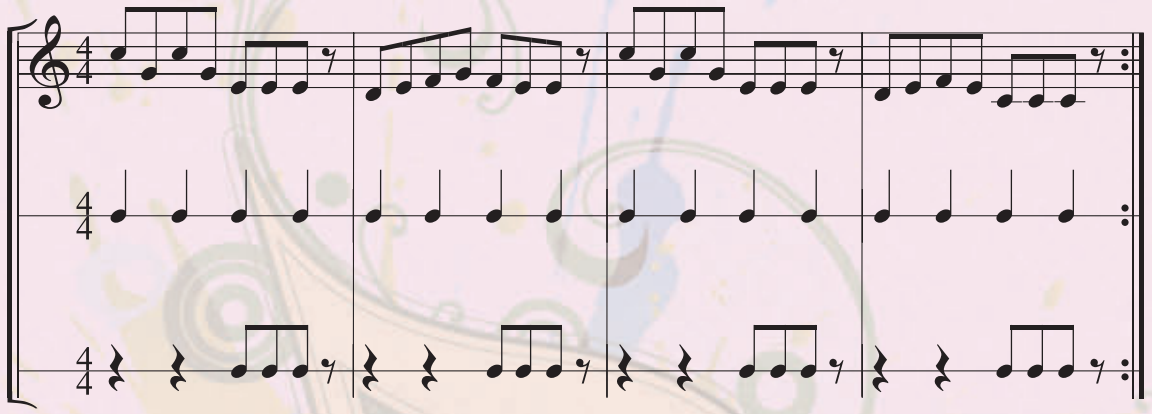

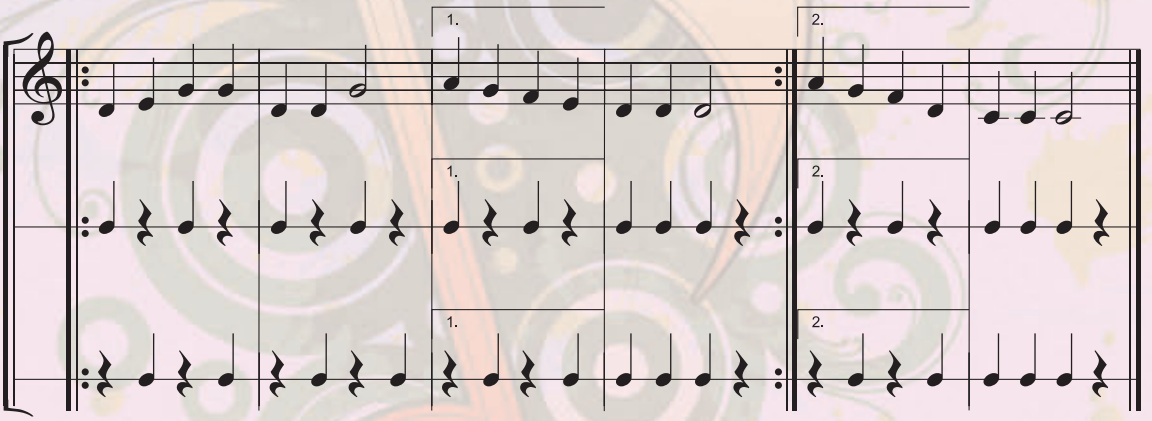

Müzik İfadesi ve Yaratıcılık

Ölçü çeşitlerini, müzik ifadesi ve yaratıcılıkla tekrarlama.

Etkinlikler:

1. Öğretmen, öğrencilere ifade ve yaratıcılığın gerçekleştirilmesinde oyun plakları yardımıyla yön gösterir.
   Oyun gösterimi: **plak model.**

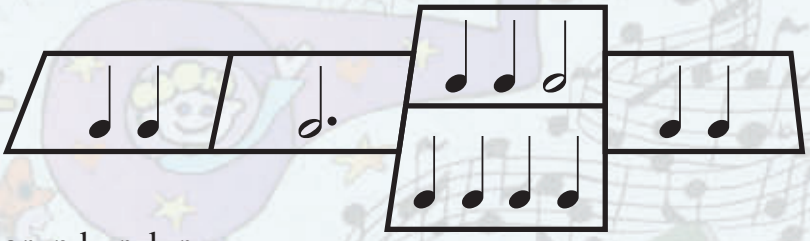

Üç yada altı grup kurulur.

Oyunun gerçekleşmesi için açıklama:

Her grup model plak yaratarak, içinde 2/4, 3/4, 4/4 ölçüler yer alacak.

Her grup kendi yarattığı modeli sunar.

Grup çalışmalarından büyük bir **plak modeli** yapılır**,** seçimini ise öğrenciler yapar.

Plaklardaki örneklere göre, ahenkli ritmik zıplamalar yap!

Öğrencinin görevi, plakların hangi ölçüde olduklarını tanımak, ölçü birimine göre ise zıplama sayısını doğru sayıda yapmaktır.

Ödevi yerine getiren öğrenciler, işlemin doğru yapılıp yapılmadığına dair diğer öğrencilerden bilgi alırlar.

Ton Basamağı

Portede yazılan notaların farklı adları ve farklı yükseklikleri vardır. Notaların adlarını keman anahtarı belirler. Keman anahtarı portenin başında yazılır. Notaları çalgıda çalarken ve şarkı söylerken, onlara tonlar deriz. Her tonun bellirli rengi, süresi, kuvveti ve yüksekliği vardır. Tonların doğru yüksekliğine **tonlama** denir.

Sekiz notanın farklı yükseklik ve farklı adlı sıralanmalarına **ton basamağı** denir. Ton basamağı, temel müzik alfabesini ifade etmektedir.

Ton basamağında tonlar şöyle adlandırılır:

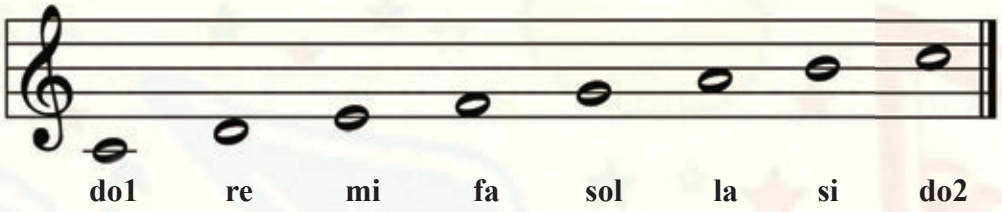

Etkinlik:

1. Ton basamağında bulunan tonları çıkıcı ve inici olarak söyleyin.

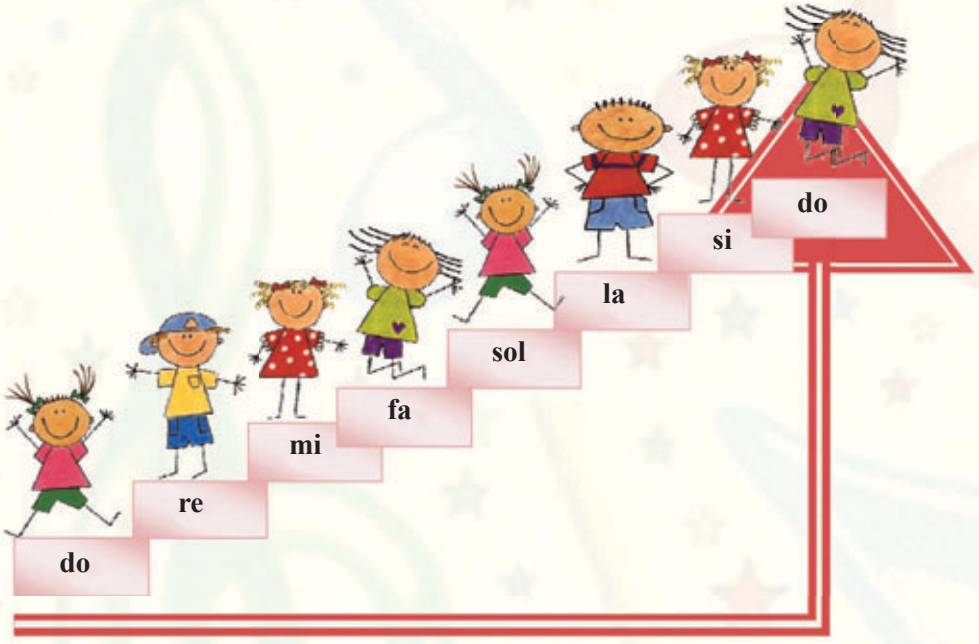

Ödev:

1. Sekiz karton kart üzerinde tonların adları yazılsın ve zincir şeklinde sıralansın. Bunları semboller olarak sizin fantezinize göre modeller yaratarak da yapabilirsiniz.

Etkinlik:

1. Etkinlik kordinatörü öğretmendir.

- Sekiz öğrenci sıraya dizilmiş, önlerinde ise hazırladıkları tonların isimleri ile kartlar-modeller bulunur.
- Her öğrenci, kartında yazılı tonun ismini ve yüksekliğini söyleyecek.
- do1 tonu taşıyan öğrenci ilk önce başlar, ardından sırasıyla diğerleri de kendi tonlarını okur.
- Her öğrenci kendi taşıdığı tonun ismini söyleyecek.

Bu etkinlikten, her tonun arasında farklı mesafelerin var olduğunu görüyoruz.

İki komşu tonun arasındaki mesafeye derece denir.

İki türlü dereceler vardır:

» **Yarım dereceler** ve şu işaretle işaretlendiririz.

» **Tam derece** mesafeyi şu işaretle işaret ederiz.

Eğer ton basamağı III-IV ve VII-VIII tonlar arasında yarım derece bulunursa o zaman o ton basamağı **dur türündendir.**

Ton basamağında her tonun kendi yeri vardır.

Ton basamağında tonların yerlerine taban denir.

Tabanlar roma rakamları ile işaret edilir.

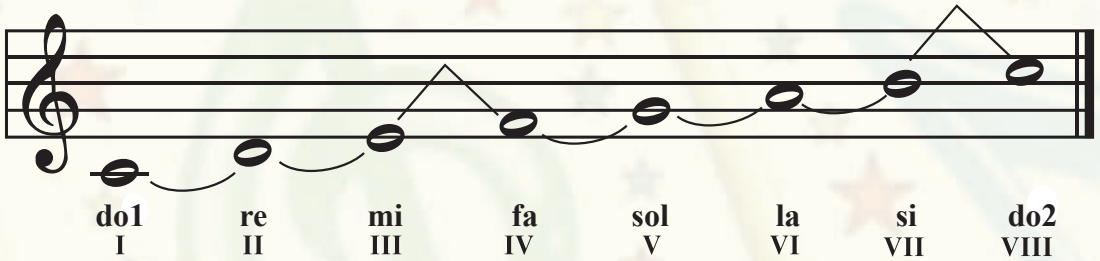

Unutma!

1. Sekiz değişik yükseklikte tonun sıralanmasına, ton basamağı denir. **İlk ve son** ton aynı isimlidir.

C-dur Ton Basamağı

Her notadan başlayarak sekiz ton dizilebilir. Hangi tonla başlarsa, ton dizisi o notanın adını alır. Tonlar iki türlü adlandırılabilir:

Solmizasyon	ve	Latince

Şimdi **do** tonundan başlayarak ton basamağı kuracağız.
Bu tonun Latince adı C olduğu için, bu ton basamağı C ton basamağı olacaktır.

C-dur gamı

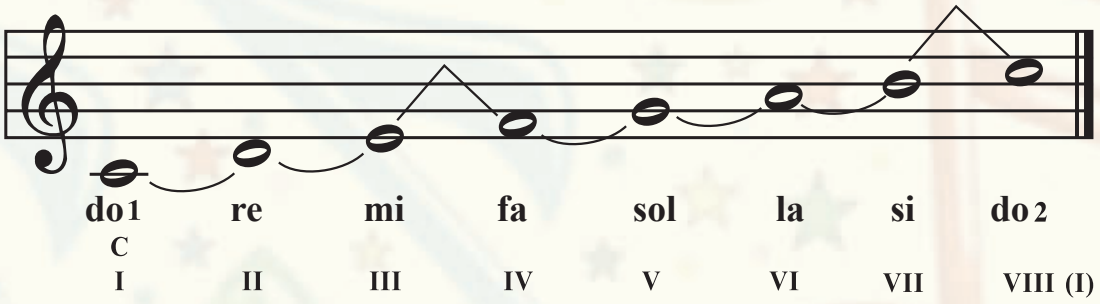

C- dur gamının şu tabanları arasında **yarım dereceler** vardır:

dereceler: III IV VII VIII

Bir dereceler şu tonlar arasında bulunur:

do - re , re - mi , fa - sol , sol - la , la – si .
C I II, II III, IV V, V VI, VI VII.

Tetrakord

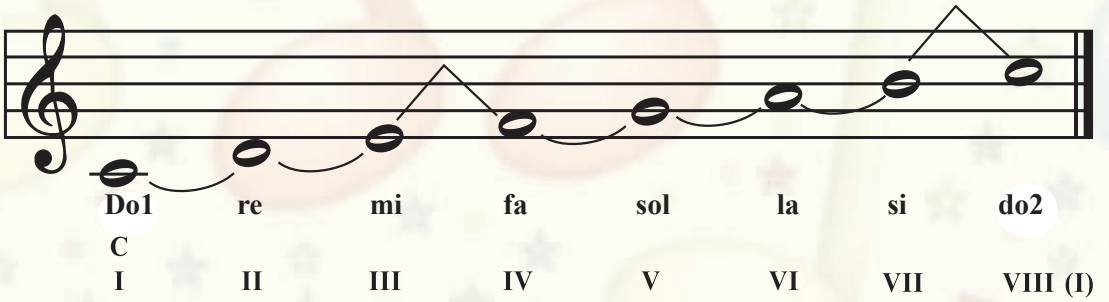

Ton basamağı iki eşit bölüme ayrılır. Bunlara **tetrakord** denlir.

**Tetrakord (Yunanca tetra - dört ve corda - tel),
dört tonun sıralanması demektir.**

birinci tetrakord

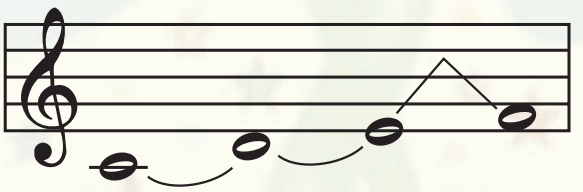

ikinci tetrakord

Ödevler:

1. C-dur gamını yaz ve tetrakordları ikiye ayır.
2. Yaratıcı ol ve bilgisayar teknolojisini kullanarak C-dur gamını çizerek, ton isimlerini, tabanlarını, dereceleri ve tetrakordları belirt.

Alfabe Şarkısı

Söz ve Müzik: *S. Dimova*

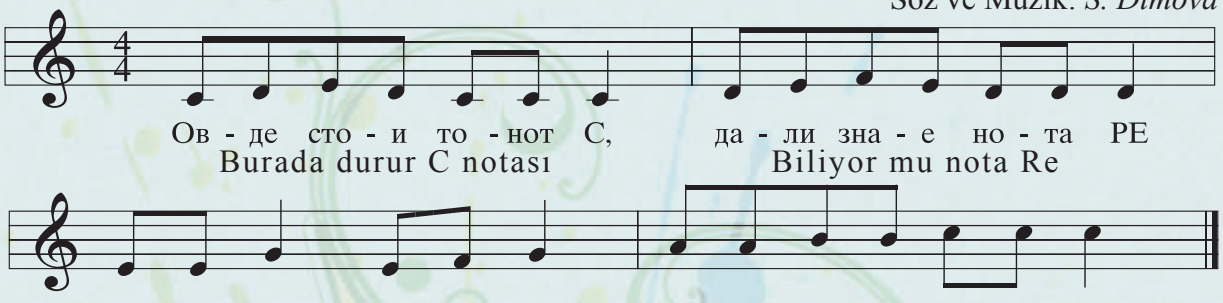

Birinci tabanım, ardından ikincisi gelir,
Üçüncü, beşinci, dördüncü, altıncı,
Yedinci ve hepsi sırayla.

Şarkı söylüyoruz, adımızı öğrendik,
Hepsini sıraladık, ton basamağı yaptık.

Прво јас сум стапало, второ оди по мене,
трето, петто, четврто, шесто, седмо се по ред.

Песна си запеавме, име си научивме,
сите ги наредивме, скала си направивме.

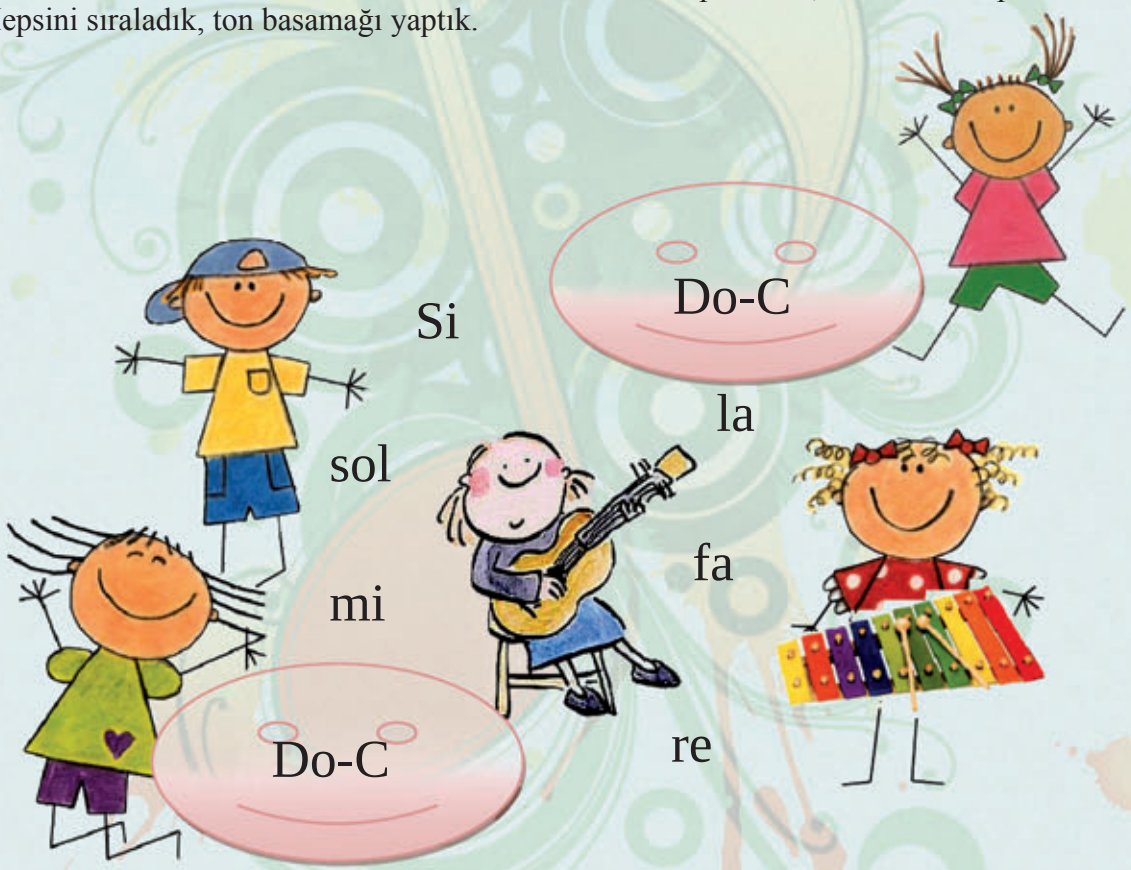

Unutma!

1.Do tonunun Latince adı C'dir.

Tempo

Eskiden insanlar iletişim için yazılı mektup kullanıyorlarmış. Haberleşme çok **yavaş** gerçekleşiyormuş.

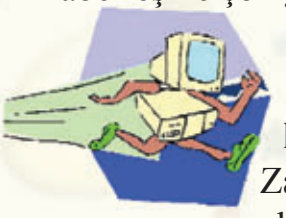

Bugün modern bigisayar teknolojisinin kullanılması, **hızlı** iletişimi sağlamaktadır.

Zamanında ve doğru işlerin gerçekleşmesi için, bilgilerin hızlı akması gerekir.

Müzik eserinin doğru gerçekleşmesi için, doğru hızlılığı kullanmamız gerekir. Müzikte bu amaçlı **tempo** kullanılmaktadır.

Besteci, müzik eserinin karakterine göre temponun türünü tespit eder. Tempoyu işareti, eserin başında portenin üst kısmında yazılır.

Müzikte tempo şöyle olabilir:

yavaş

orta

hızlı

Kış

(Serenadın yaylı çalgılar için II. bölümü)

Vivaldinin „Mevsimler“ dizisinde, bir yılın dört mevsimi konu ediliyor: ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış. Müzik ifade elemanlarını ve doğru tempoyu kullanarak, Vivaldi gerçek ton resimleri yaratmıştır.

Eserlerinde ton renklerini yaylı çalgılarla süslemiştir: kemanlar, violalar, violonseller ve kontürbaslar.

İkinci bölümde, „Kış“ta, melodide yavaş tempoyu kullanarak, kışın özelliğini vermektedir. Besteci; günün gri renginde, karlı ağır dallar, patekaların beyazlığı, donmuş ırmaklar, buzların erimesi ve ağır damlaların düşmesini sesler yardımıyla canlandırmıştır.

Ödev:

1. Eserde tempo türünü belirle.

Metronom

Biliyor musun?

Bir eserin gerçekleşmesinde tempoyu sağlayan alete **metronom** denir.

Johann Nepomuk Maelzel (1771-1883), tamirci

Dietrich Nikolaus Winkel (1780-1826)'in yardımı ile ilk metronomu yaratmıştır.

İlk kez metronomu kullanan Ludwig van Beethoven olmuştur.

Modern metronomlar elektronik yapılı, kuvarstan kristallerle ise tempoyu tam olarak el saatlerinde gibi sağlamaktadırlar. Daha güncel metronomlar da vardır ve bunlar iki veya daha çok farklı ses verebilir.

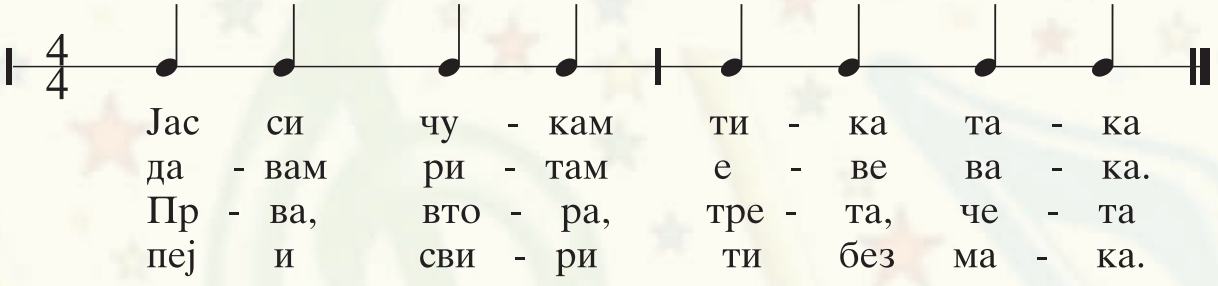

Tika taka çalarım
Böyle ritim veririm
Bir ve iki iç ve dört
Kolay şarkı çal ve söyle

Saat

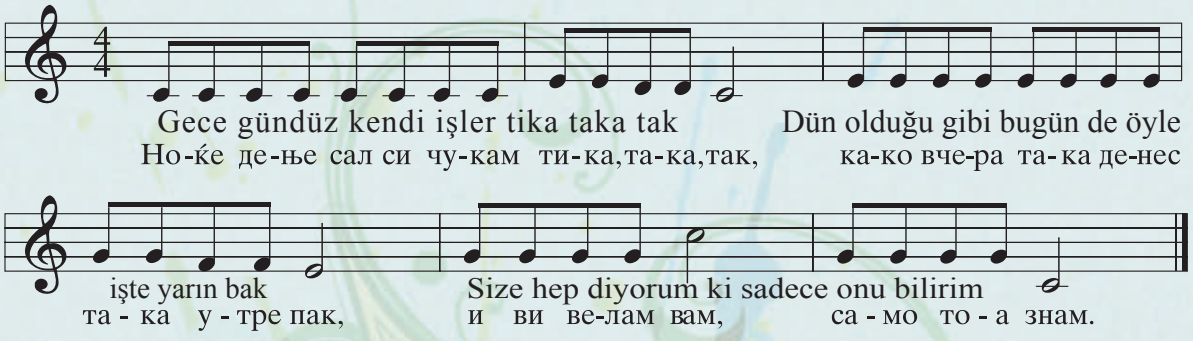

Gece gündüz kendi işler tika taka tak
Dün olduğu gibi bugün de öyle, işte yarın bak
Size hep diyorum ki sadece onu bilirim

Ноќе, дење сал си чукам, тика, така, так.
Како вчера, така денес, така утре пак.
И ви велам вам, само тоа знам.

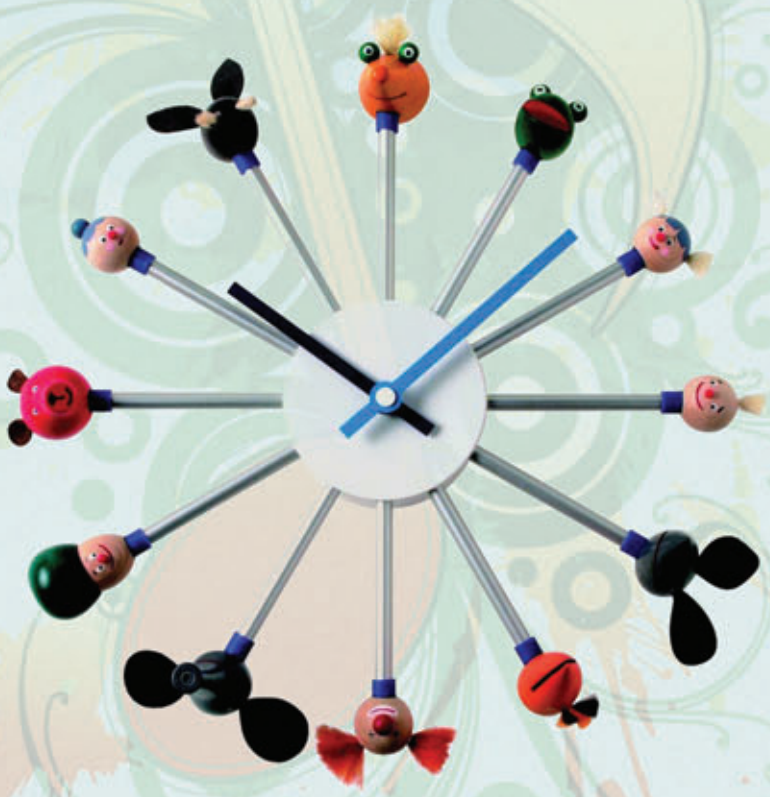

Etkinlik:

1. Şarkıyı doğru tempoda söyleyerek, çocuk ritmik çalgılarıyla eşlik ediniz. Bu arada, şu sözleri kullanın: „tika, taka, tak, yine yarın bak, yalnız onu bilirim“.

Farklı Tempoda Şarkı ve Alıştırmalar

(çalgı çalma ve şarkı söyleme)

Melodi

yavaş

Carl Maria von Weber

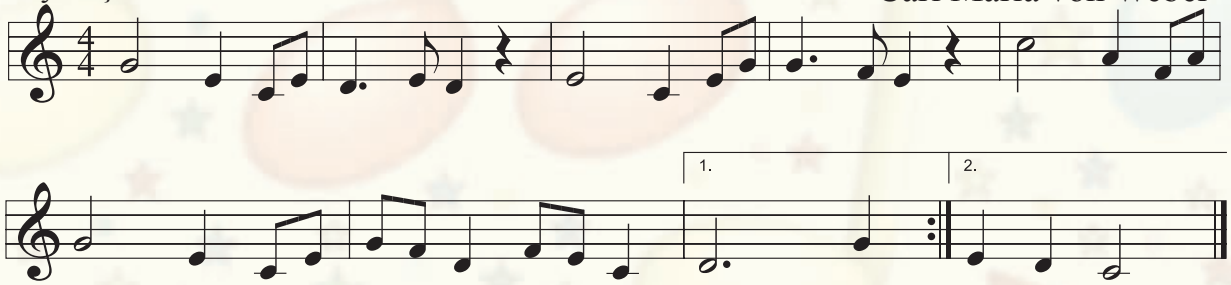

orta

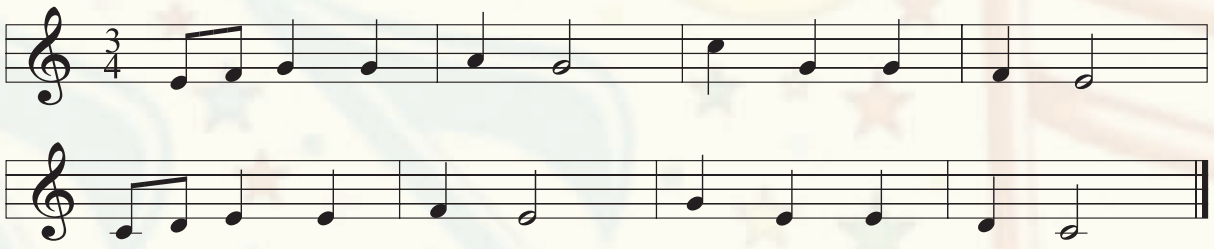

Melodik alıştırma no. 1

hızlı

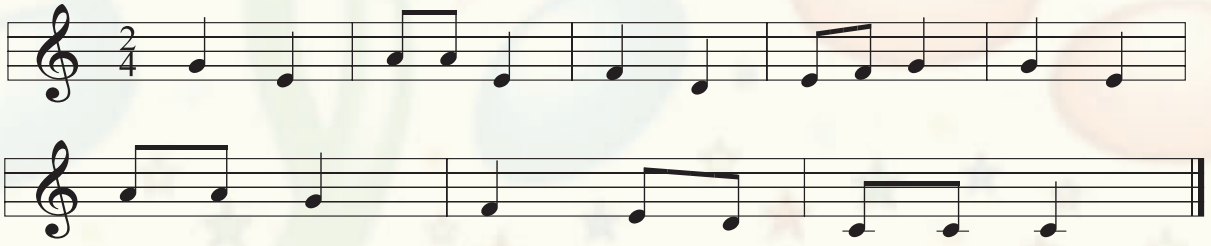

Melodik alıştırma no. 2

hızlı

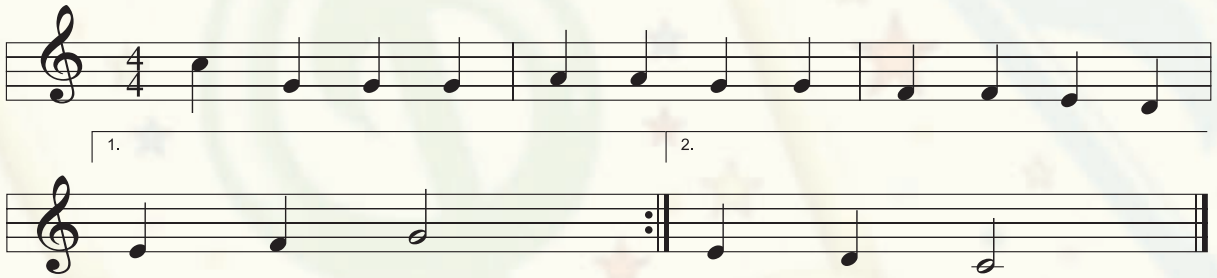

İhtiyar McDonald'ın Çiftliği
(Ali Baba'nın Bir Çiftliği Var)

hızlı-şen

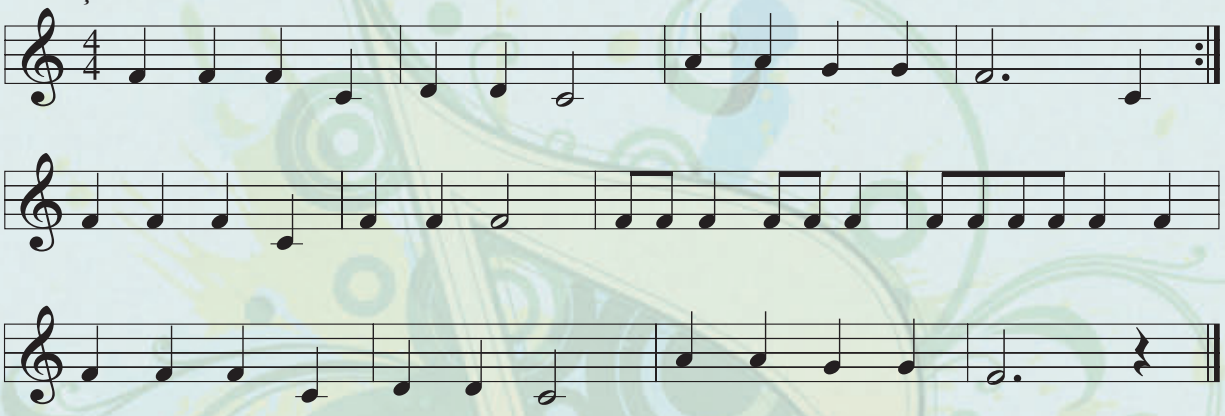

Martin Kardeş

hızlı

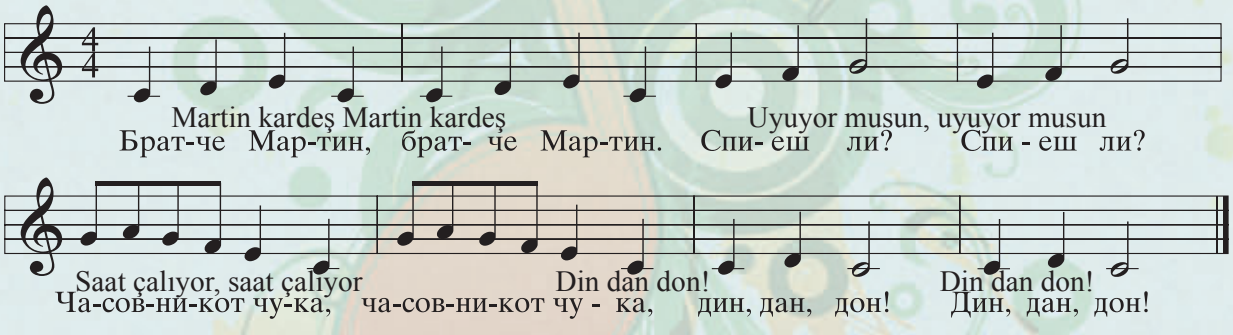

Martin kardeş Martin kardeş
Uyuyor musun, uyuyor musun
Saat çalıyor, saat çalıyor
Din dan don! Din dan don!

Братче Мартин, братче Мартин,
спиеше ли? Спиеш ли?
Часовникот чука, часовникот чука,
дин, дан, дон! Дин, дан, дон!

Hızlanma ve Yavaşlama

Şarkı söyleken ya da çalgı çalarken, tempoda yavaşlatmalar ya da hızlanmalar ihtiyacı duyulur. Bu değişimleri müzikte müzik kavramları ve işaretlerle gösteririz.

Rus Halk Türküsü

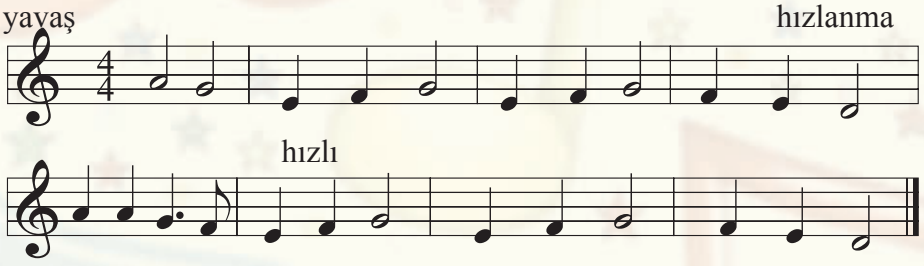

O, Suzana !

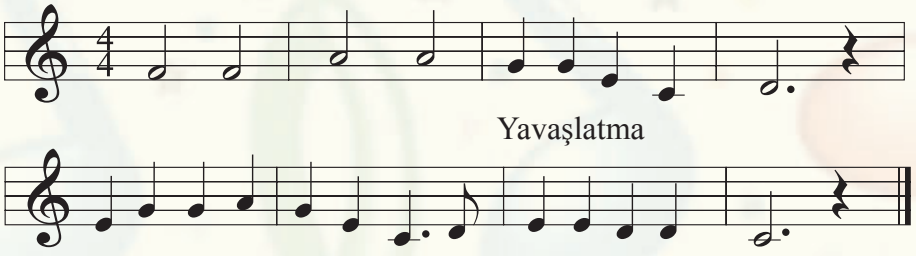

Etkinlikler!

1. Öğrenciler üç gruba ayrılmalılar. Her grubun tempo çeşidinin kendi sembolu olmalı. Şarkı söyleme sırasında, melodinin hangi tempoda çalınacağını bildiren sembol gösterilir. Diğer gruplar ritmik hareketler yaparak, ritmik çalgılar eşliğinde tempoyu belirlerler.
2. Öğrenciler şarkı söylerken, yavaşlatma ya da hızlanma işaretlerini kullanabilirler. Bu etkinlik için, öğrenciler iki gruba ayrılmalıdır.

Vals

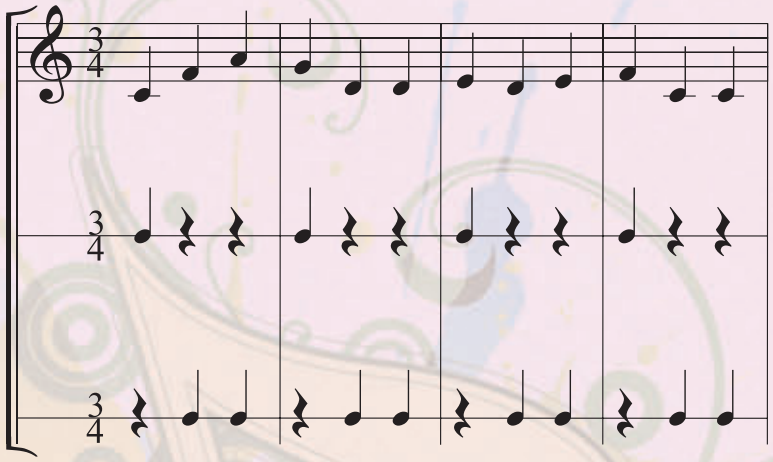

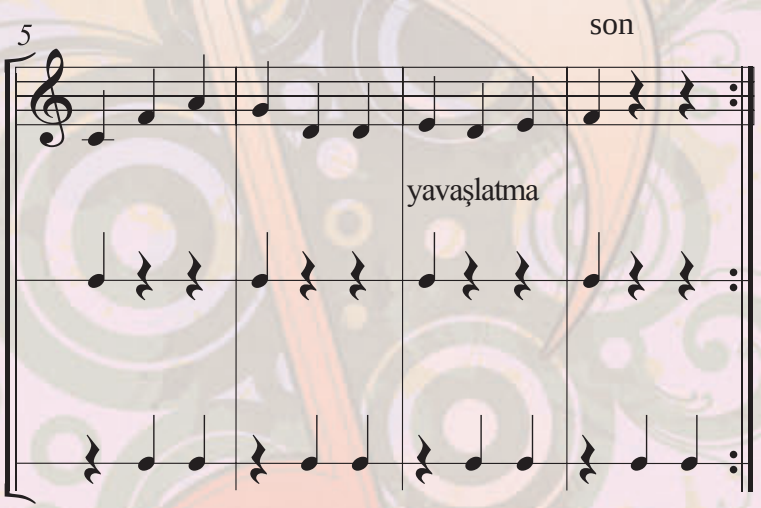

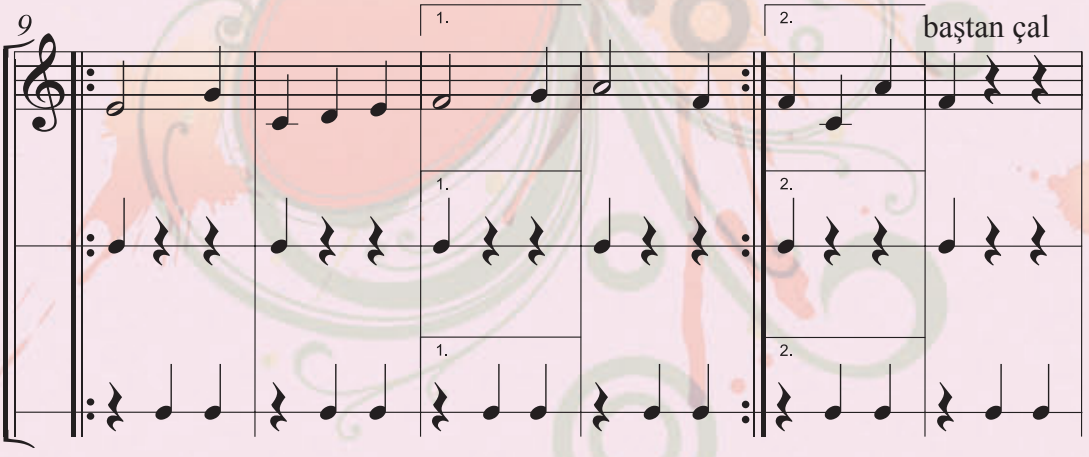

Hayvanlar Karnavalı
Camille Saint-Saëns

Camille Saint-Saëns

Camille Saint-Saëns (Kamiy Sen- Sans) Fransız bestecidir. Besteci ustalığıyla „Hayvanlar Karnavalı“ eserinde farklı çalgı eselerini kullanarak, ifade gücü ve müzik resimlerini sergilemiştir. Eserde hayvanları, farklı bir **maskeli karnaval** töreninde göstermiştir. Büyük bir kalabalıkta hayvanlar, maskeleri altında gizlenirler.

Mutlaka „Arslanlar Marşı“ adlı eseri hatırlarsınız. Bu eserde, olayları piyano çalgısı tanıtır. Piyano sesi diğer hayvanları da tanıtmaktadır.

Eğer eseri dikkatlice dinlerseniz, bunun fark edeceksiniz.

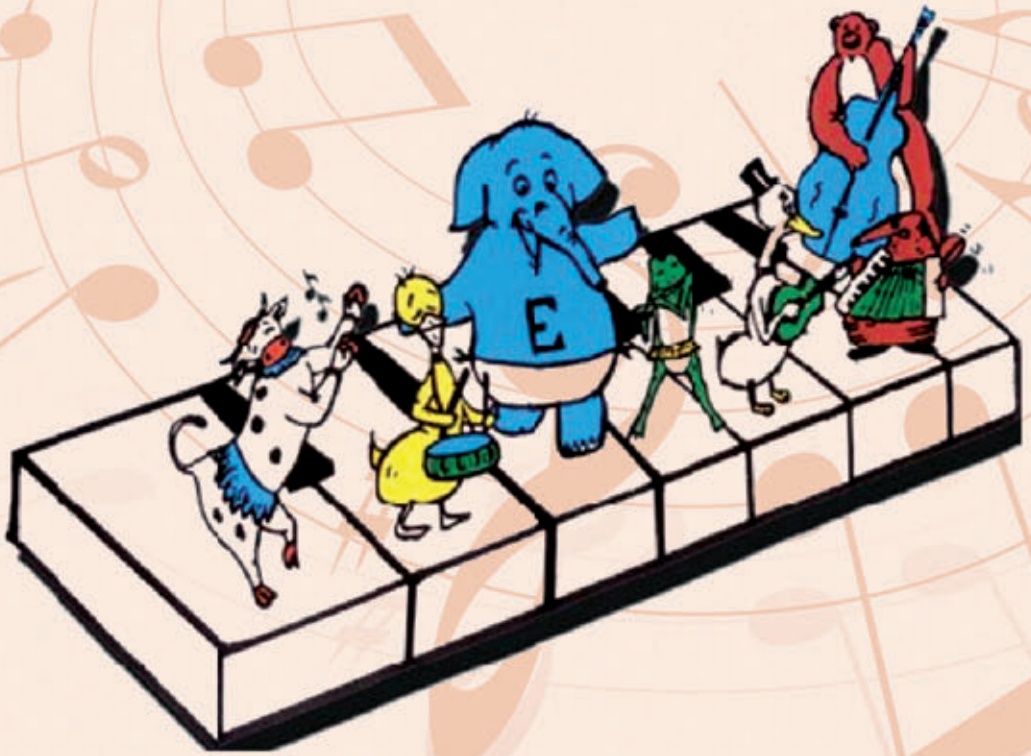

Kangurular
Camille Saint-Saëns

Hayvanlar karnavalında, kangurular da bulunmaktadır. Karnaval maskeleri onların afacanlıklarını gizleyememektedir. Zıplayarak, korkak hareketlerle, eğlencenin parçası olmak isterler.

Besteci, kanguruların yüzlerini göstermek için, çok iyi müzik ifadesi kullanmıştır. Müziğin hızlılığını ve kuvvetini değiştirerek, hayvanların hareketlerini resimlendirmiştir.

Önceden dinlediğiniz ve tanıdığınız çalgılar kullanılmıştır.

Ödevler:

1. Müzik sunumu olarak, eser hangi müzik türüne düşmektedir?
2. Eserin çalındığı çalgıların adlarını söyle.
3. Eserde hızlılık değişikliklerini el hareketleriyle belli et.
4. Yeniden eserin dinlenmesinde, kuvvet bakımından değişmeleri fark et.
5. Besteci, hayvanların hareketlerini hangi müzik ifadesiyle belli eder?
6. Dinlediğin müziğe göre, „Afacan Kangurular“ konulu bir hikaye yaz veya olayı resim ile betimle.

Yeni Yıl

(kulaktan)

müzik: *Stefan Gaydov*
Söz: *V. Kunovski*

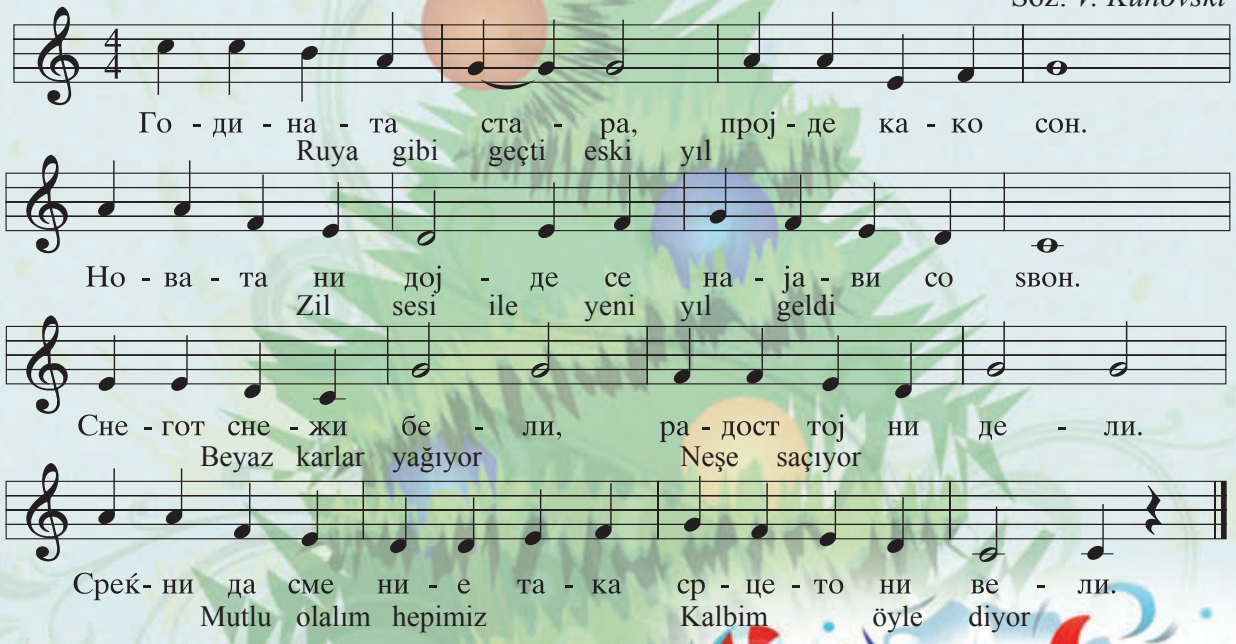

Ruya gibi geçti eski yıl
Zil sesi ile yeni yıl geldi
Beyaz karlar yağıyor
Neşe saçıyor
Mutlu olalım hepimiz
Kalbim öyle diyor

Нова, нова година,
пееме на глас,
ечи песна најмила,
подарок за нас.

Имаш снежна сила,
ноќва што се свила,
ти си нова добра вила,
прекрасна и мила.

Etkinlikler:

1. Şarkıya ritmik çalgılar ile eşlik edin.
2. Üç gruba ayrılın:
   I. grup, şarkıyı sözleri ile söyler.
   II. grup, şarkının birinci vuruşuna göre, şarkıya ritmik çalgıyla eşlik eder.
   III. grup (2-4 öğrenci), dördüncü ve sekizinci ölçüde ritime uygun olarak **din don, din don** sözlerini kullanır.

Ödev:

1, Şarkının sözlerine göre yılbaşı programı için bir oyun hazırla.

Kardan Adam

(kulaktan)

Müzik ve söz uygulaması: *E. Glişiç*

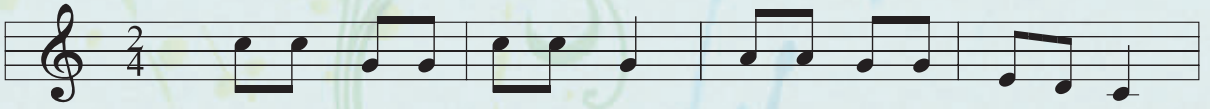

Јас сум ју - нак си - лен здрав, че - кам зи - ма не-мам страв.

Ben kuvveliyim, sağlıklı, Kışı bekler korkmadan.

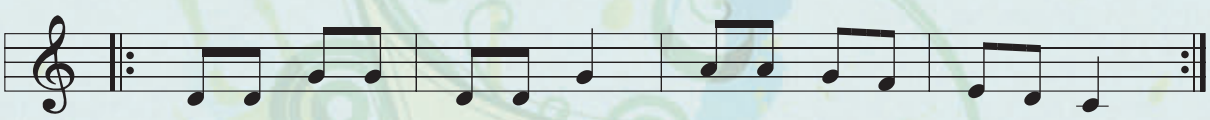

Ка - па - шал - че и - мам јас, топ - ло пал - то мој е спас.

Şapkam şalım var benim, Sıcak kurtarıcı paltom da.

Gel gel kış baba,
Her şey aldım sen de gel.
İnce kar yağsın,
Kızağım var bunu bil.

Rüzgar eser kar yağar,
İlaç gibi gelir bana.
Kızak kayar bütün gün,
Soğuktan hiç korkmayız.

Дојди, дојди Снешко бел,
јас те чекам сѐ сум зел.
Ситен снежец ти ни дај,
санка јас си имам знај.

Дува ветре паѓа снег,
тој за мене ќе е лек.
Ќе се санкам јас до мрак,
топло ќе ми биде пак.

Ziller Çalıyor

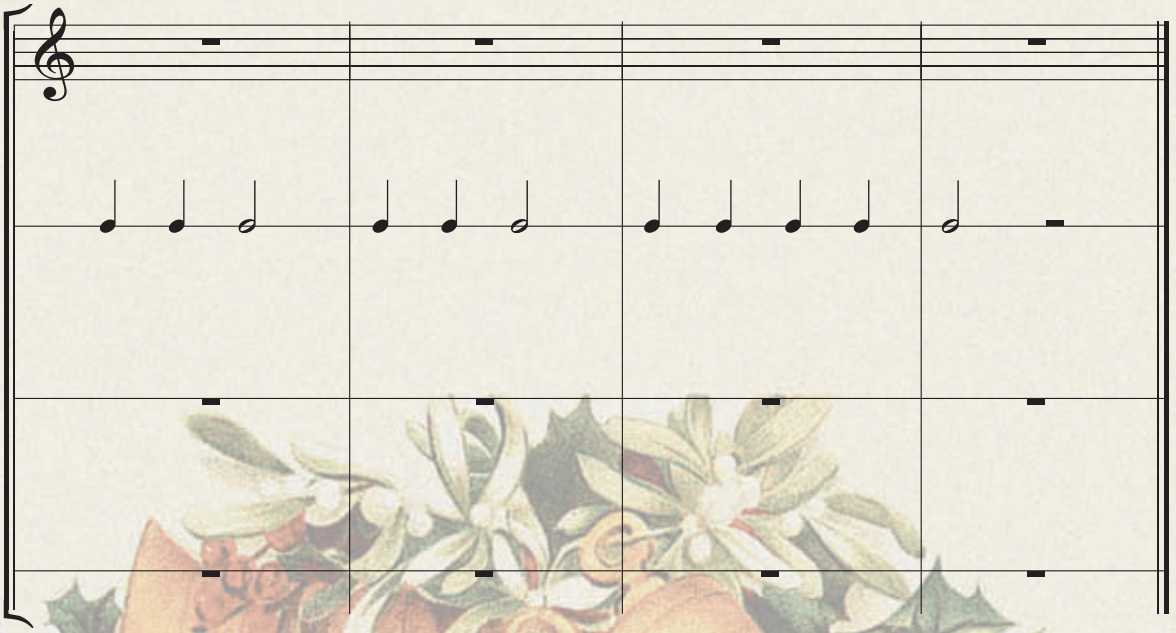

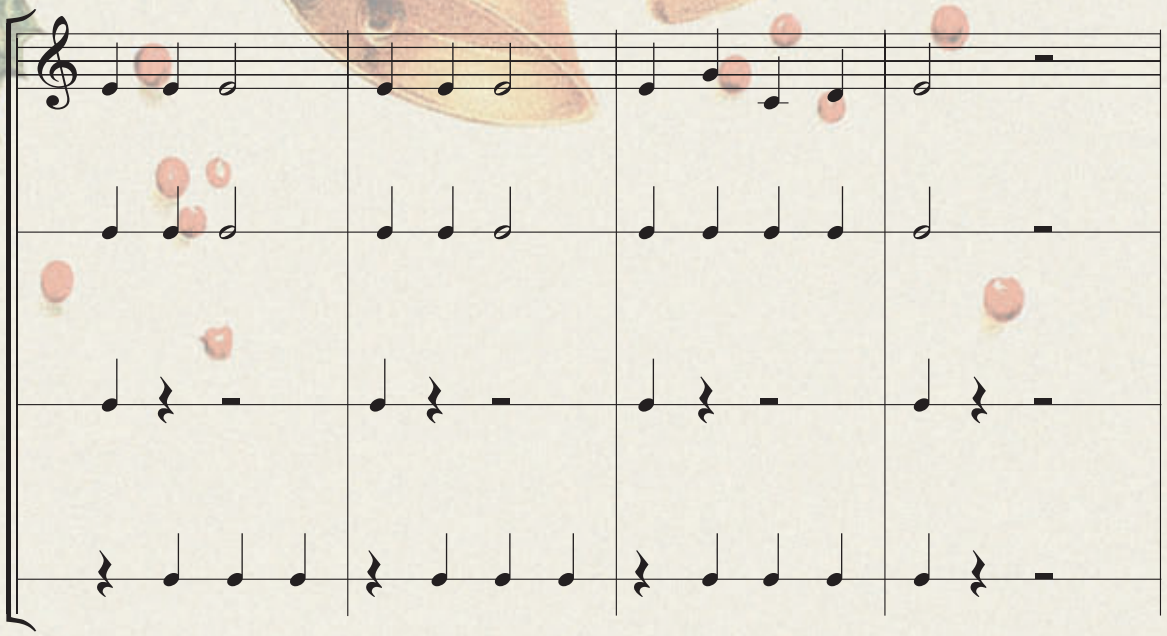

Johann Strauss

Johann Strauss
(oğul)

Johann Strauss (Yohan Ştraus) (1825-1899), küçük oğul, Avusturyalı besteci, yönetmen ve kemancıdır. Johann Strauss'un oğlu valserleriyle ün kazanmış ve „vals kralı" olarak adlandırılmıştır.

Kendisi müzik alanında çok büyük ün kazanmasına rağmen, oğlunun müzisyen olmasını istememiştir. Babasının isteğine göre, küçük oğlan Johann bankacı olmuştur.
Çocukluğunda işittiği valsların büyülü müziği ve ritimi, Johann'da müziğe karşı büyük istek uyandırmıştır.

Annesinin ve babasının haberi olmadan müzik ve beste dersleri almaya başlamış. Orkestre kurarak, kendi ve babasının eserlerini çalmıştır.

Daha sonraları sarayda balo müzikleri çalmaya başlamıştır. Valslar ve polkalar gibi, dans müziği yaratmıştır. Bunlardan bazıları bugün de çalınmaktadır. En tanınmış eserlerinden biri ise, „Radetzky Marşı" adlı bestesidir.

Radetzky Marşı
Johann Strauss
(oğul)

Kısa giriş bölümü, eserin törenli bir karakterde olduğunu belli etmektedir. Üflemeli çalgı sesleri esere daha da büyük özellik katmaktadır. Bu seslerin büyülü piyano ve flüt ses renkleri ve kuvvetçe değişiklikleri, gittikçe artmaktadır. Eserin devamında, yaylı çalgılar ana melodiyi vermektedir.
Forte kuvvetinde, bilinen melodi ortaya çıkar, hafiften kuvvetliye doğru nüans değişikliklerine uğrar.

Bu eser her yıl geleneksel olarak Viyana Yılbaşı Konseri repertuarında yer almaktadır. Her yıl 1 Ocak tarihinde verilmektedir.

Belki bu valsı konserlerde yada televizyonda dinlemişsindir. Dinleyerek eserin karakterini hemen fark edeceksin. Müziğin güzelliği, neden insanların bugün hâlâ bundan keyif aldığını gösterecektir.

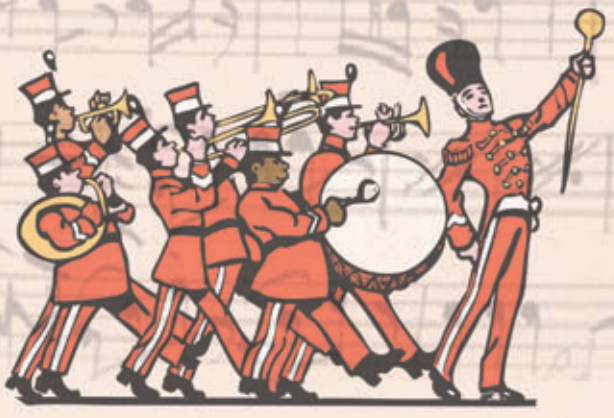

Ödevler:

1. Sunuluşa göre müzik türünü belirle.
2. „Radetzky Marşı“nın müzik karakterini açıkla.
3. Eserde fark ettiğin tempoları çevrele:
   a) yavaş b) orta c) hızlı
4. Eserde temel nüansları bellirle.
5. Eser forteye geçince el çırpmaları ile eşlik etmeye çalış.

İki Ölçülü Parça

Anımsayalım:

1. Müzik eserleri küçük ve büyük bölümlerden oluşur.
2. Müziğin en küçük bölümüne motif denir.
3. Sözlerin birleşimiyle büyük bütünlükler ve edebi eserler oluştuğu gibi, müzikte de motiflerin birleşimiyle müzik bütünlükleri ve müzik eserleri yaratılır.

Sözlerden Motifler

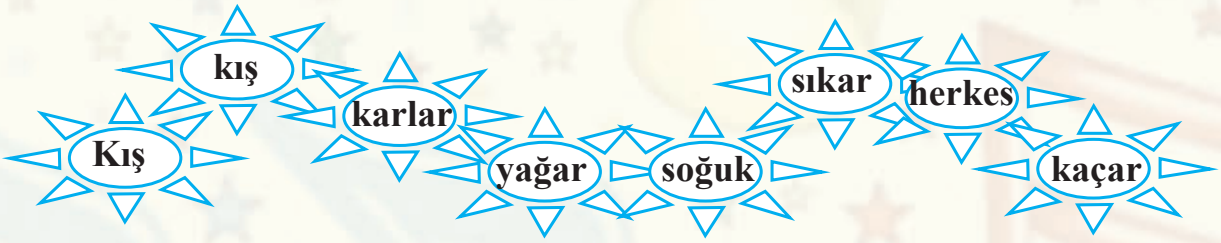

Kış, kış, karlar yağar, soğuk sıkar herkes kaçar.

kış	kış	karlar	yağar	soğuk	sıkar	herkes	kaçар

Nota ve sözlerden oluşan motifler

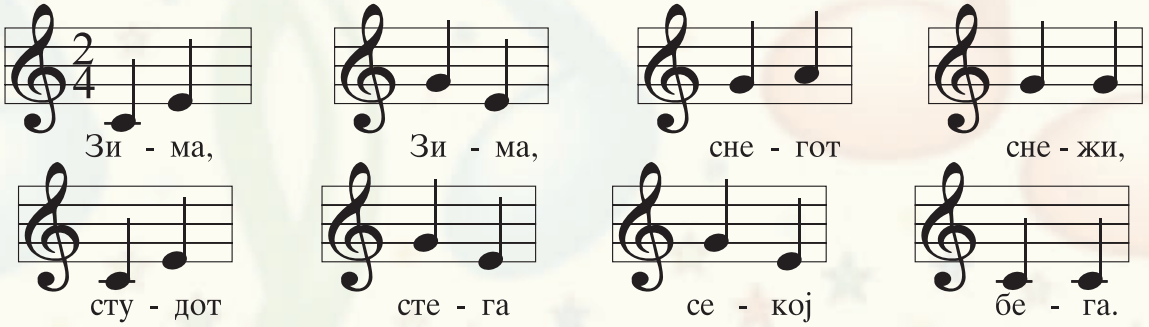

Kış

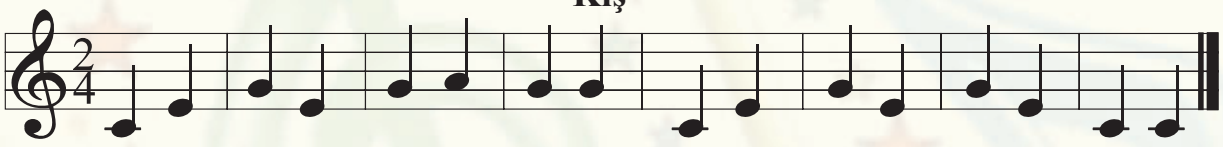

Зи - ма, зи - ма, сне - гот сне - жи, сту - дот сте - га се - кој бе - га.

Kış kış karlar yağar soğuk sıkar herkez kaçar

Ödevler:

1. „Kış“ türküsünün sözlerini akıntılı oku.
2. Türküyü doğru diksiyonla ve nüans elemanlarını kullanarak söyle.

Etkinlikler:

1. Örneklerde iki ölçülü parçaları belirle.
2. Öğretmen iki ölçülü parçaları nota ile okur, öğrenciler ise tekrarlayarak sözleri ilave eder.
3. İki motifli bölümleri ayırt et.

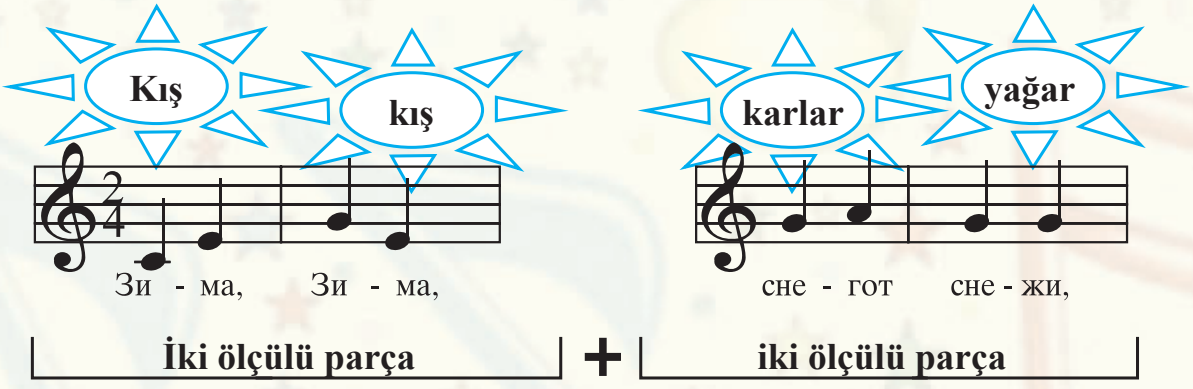

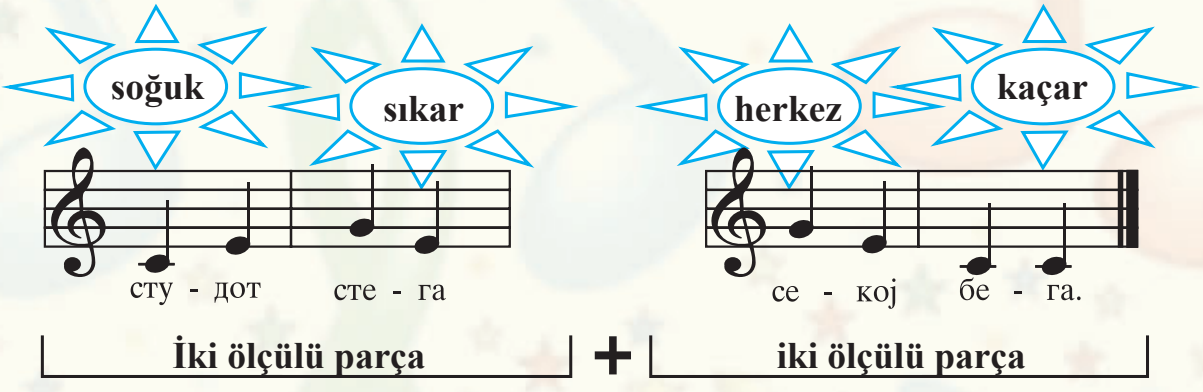

İki motifden oluşan bütünlüğe, iki ölçülü parça denir.

Unutma!

1. İki ölçülü, parça motiflerinden oluşur. Genelde iki motiftir.

Motif ve İki Ölçülü Parçaları Tekrarlama

Verilen sözlü müzik şemalarında motif ve iki ölçülü parçalar belirlenmiştir.

Sözlerden motifler

Ben bir **yiğit**

İki ölçülü parça

Sözlerden motifler

Güçlü **sağlıklı**

İki ölçülü parça

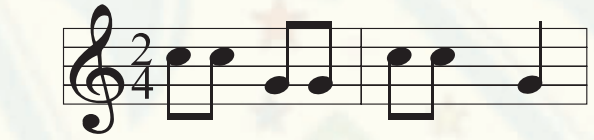

Notalardan iki ölçülü parça

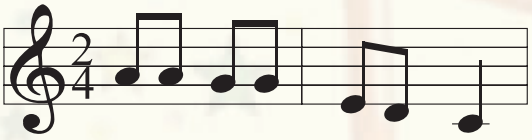

Notalardan iki ölçülü parça

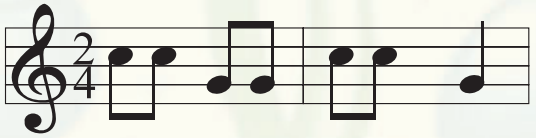

jac-сум jy - нак, си-лен здрав,

Sözler ve notalardan

iki ölçülü parça

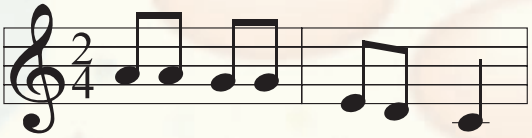

че-кам зи-ма не-мам страв.

Sözler ve notalardan

iki ölçülü parça

Ödev:

1. Sayfa 49'da bulunan „Kardan Adam" türküsünün analizinde şunları bulmaya çalış:
   - sözlerden motifler,
   - notalardan motifler,
   - sözlerden iki ölçülü parça,
   - notalardan iki ölçülü parça.

Ninni

Y. Filip

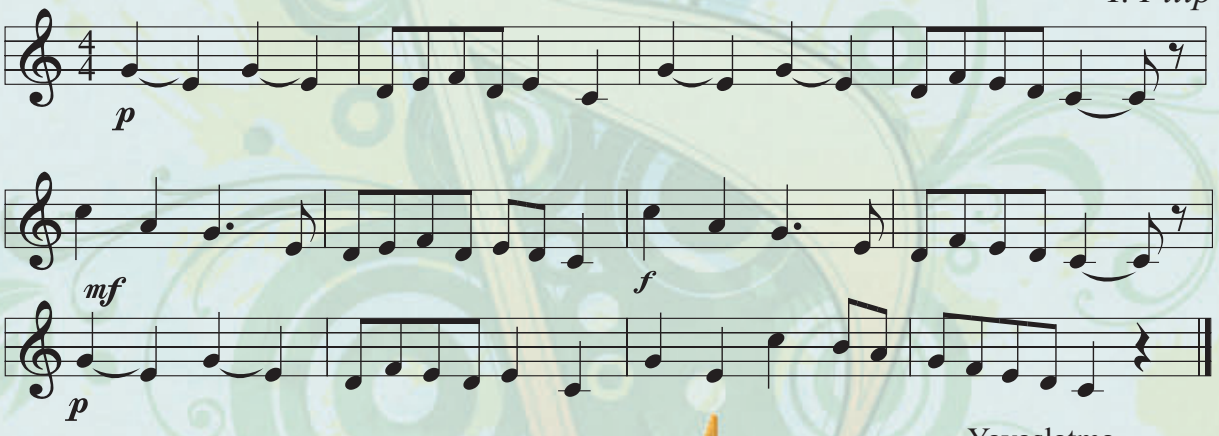

Yavaşlatma

Ödevler:

1. Ninni örneğinin notalarını takip edin ve dikkatlice melodiyi dinleyin.
2. İki ölçülü parçaları fark etmeye çaba gösterin.
3. Eserde kaç iki ölçülü parça vardır?
4. İki ölçülü parçalar tekrarlanıyor mu?
5. Melodiyi söylemeye çalış.

Nüans

Anımsayalım:

„Yankı“ şarkısında, besteci **f-forte ve p-piyano** farklı kuvvetleri kullanarak, yankının taklidini çok iyi yapmıştır. **F-forte** kuvvetli, **p-piyano ise** hafif şarkı söyleme, hafif çalgı çalma demektir.

Yankı

Karl Mriya Veber

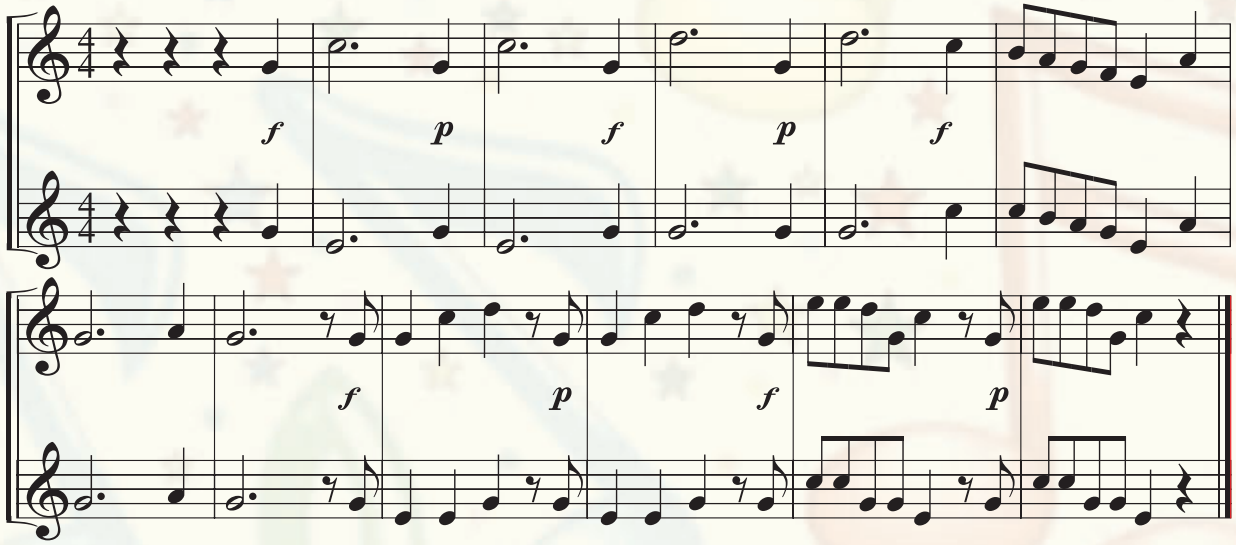

Во парк, во парк, во парк, во парк,
во убав цветен парк, хај, хај, хај, хај,
Чуј ехов звук, чуј ехов звук,
во парк, во красен парк,
во парк, во красен парк.

Parkta parkta parkta parkta
Güzei çiçekli park hay, hay, hay, hay
Dinle yankı sesini, dinle yankı sesini
Parkta güzel parkta
Parkta güzel parkta

f — **forte-kuvvetli**

p — **piyano-hafif**

Etkinlikler:

1. Türküyü söylerken, **f** ve **p** kullanarak, yankı taklidini yarat.

Tavsiye

Öğrenciler iki gruba ayrılırlar. Birinci grup forte ile işaretlendirilen bölümü, diğer grup ise piyano bölümünü söyler.
Öğrenciler isteklerine göre, bölümlerdeki yerlerini değiştirebilirler.

Nüans Farklılıkları

Bazan besteciler kendi fikir, duygu ve yaşantılarını, müzik kuvvetinin yavaş yavaş değişmesiyle ifade ederler. Şiddeti artabilir veya azalabilir. Ses zirvesine kadar gidebilir ve yine eski kuvvete dönebilinir.

Müzikte bu gibi kuvvet değişmelerinde, işaretler kullanılır.

Yavaş yavaş kuvvetin azalmasına **dekreşendo** denir.

Yavaş yavaş kuvvetin artmasına **kreşendo** denir.

Orta

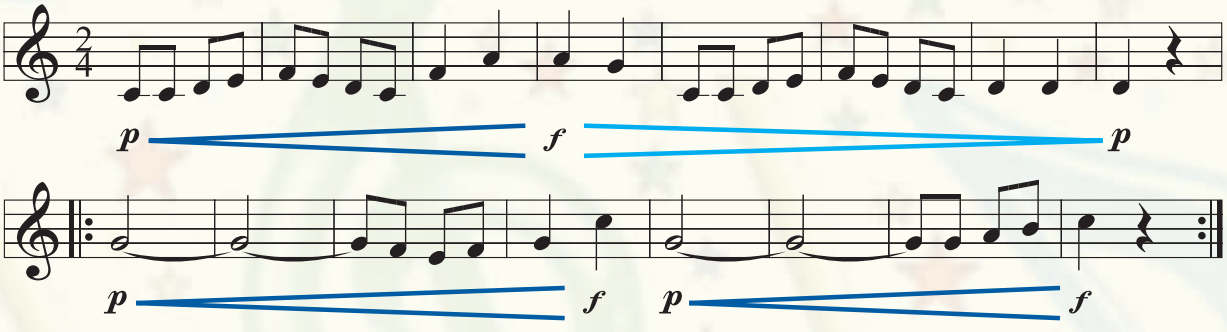

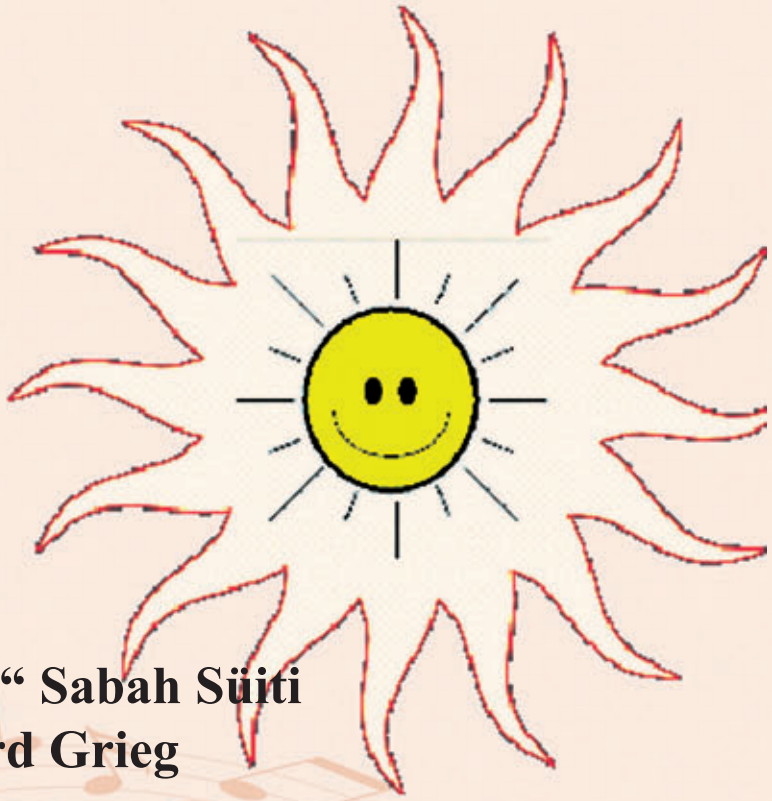

„Peer Gynt“ Sabah Süiti
Edvard Grieg

Edvard Grieg doğayı seven bir kişidir. Doğanın etrafa verdiği güzelliklere her zamandan hayran kalmıştır. Sabahın güneşini Edvard Grieg kendi bestelediği „Sabah“ süitinde en iyi resimlendirmiştir. Besteci bestesini yeni günün doğuşunu yavaş tempoda ve kuvvetin değişmesiyle yazmıştır.

Bestelediği „Sabah“ eseriyle, dinleyiciye huzur ve sükunetle güneş ışınlarının yansımasını müzik yardımıyla vermiştir. Edvard Grieg müzik yardımıyla çok güzel ses renkleri yaratmıştır.

Ödevler:

1. Eseri dinlerken nüans elemanlarının değişikliklerini fark edin.
2. Eseri dinlerken resim çizerek yada yazı yazarak duygularını betimle.

„Yankı“
Orlande de Lassus

Orlande de Lassus, Belçika'da doğmuştur. XVI y.y.'da rönesans döneminde yaşamıştır. Doğum yeri olan Mons kasabasının Aziz Nikola kilisesinde çocuk korosunda şarkı söylemiştir. Orlande' nun güzel sesini Sicilya kralı çok beğenerek, onu İtalya'ya götürmüştür. İtalya'da farlı kentlerde uzun süre kalmıştır. Daha sonra Holanda, İngiltere ve Almanya'da yaşayarak, hayatın sonuna kadar oralarda kalmıştır.

Orlande de Lassus

Dini müzik alanında 2000 eserden fazla beste yazmıştır. Eserlerinin çoğu insan sesi ve koro için bestelerdir.

„Yankı“ adlı eseri, koro için yazılmıştır. Orlande de Lassus eserde yankıyı çok iyi verebilmiştir. Bunu, kuvvet farklılıkları olarak f-forte ve p-piyanoyu kullanarak tekrarlamalarla yapmıştır. Eseri dinle ve nüans farklarını işitmeye çalış.

Ödevler:

1. Eserin türünü sunuluşa göre tespit et.
2. Besteci **yankıyı** eserde nasıl vermiştir?
3. Dinlediğin eserde nüans türlerini adlandır.
4. Besteci eserde insan sesini ve yankıyı hangi nüansta vermiştir?
5. Yeniden eseri dinledikten sonra, sembollerle nüansı göster. Örneğin:
   - yüksek kaldırılmış ve açılmış el, **forte** demektir.
   - alçak kaldırılmış ve kapalı el, **piyano** demektir.

Nota Sürelerini Uzatma İşaretleri

Anımsayalım:

Notaların süreleri, farklı şekilde ve işaretlerle uzatılabilir.

durak 𝄐

durak işareti notanın değerini iki kez daha fazla uzatır.

Durak işareti genelde eserin sonunda kullanılır, fakat bestecinin isteği üzere farklı yerlerde de kullanılabilir.

Örnek:

Saat

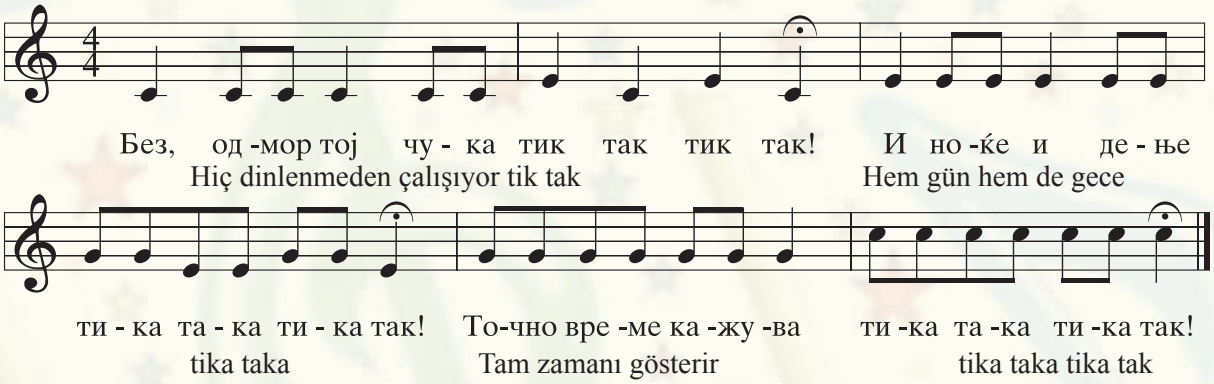

Ödev:

1. „Saat“ türküsünü söyleyerek, durak işaretini kullan.

Nota Sürelerini Nokta ve Bağ İşareti ile Uzatma

bağ ⌒ işareti

iki nota değerini bağlamaktadır. Birinci nota değeri, ikinci nota değeri ile bağlanır. Bağ işareti ile sadece aynı yükseklikte notalar bağlanır.

Örnek:

nokta ● işareti
notanın değerini yarım uzunluk kadar devam ettirir.

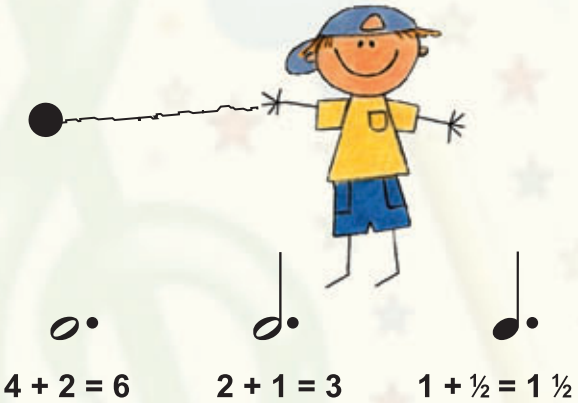

Ödevler:

1. İçinde bağ işareti ve nokta kullanarak; 2/4 , 3/4, 4/4 ölçülerde melodi alıştırmaları yap.

Melodi Alıştırmalar ve Türkülerde Nota Değerlerinin Uzatma Şekillerinde Kullanılması

Melodi alıştırması no. 1

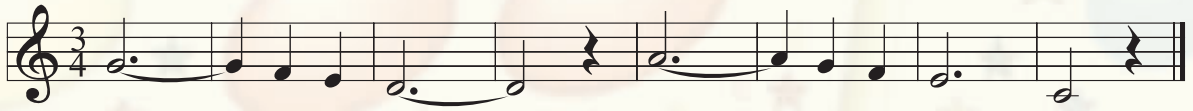

Melodi alıştırması no. 2

G.F. Hendel

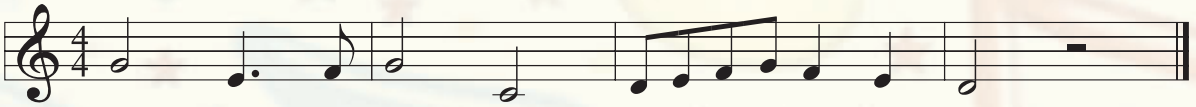

Bu Dünyadan Ero

(opera)

Yakov Gotoveç

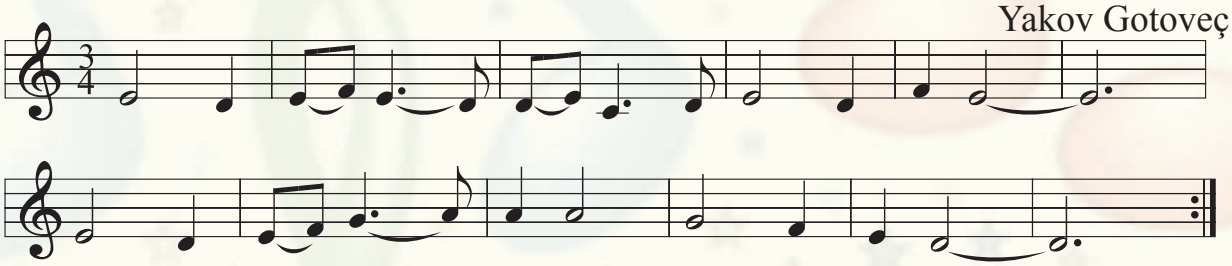

Ne Mucize Olmuş

halk türküsü

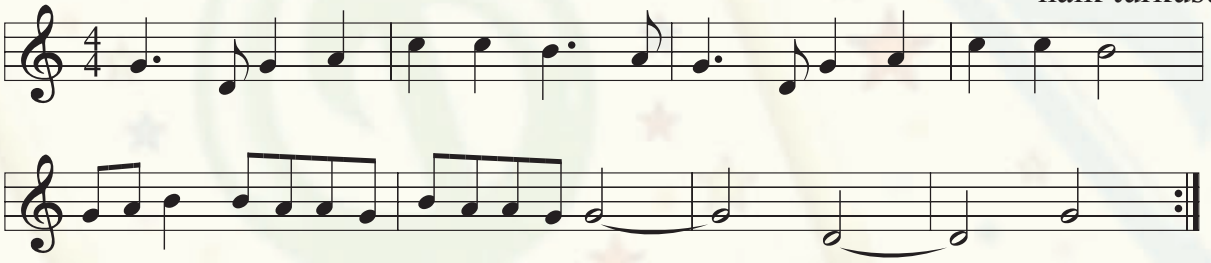

Çalgı Çalma ve Şarkı Söyleme

Malki kızları

(nota kullanarak) *halk türküsü*

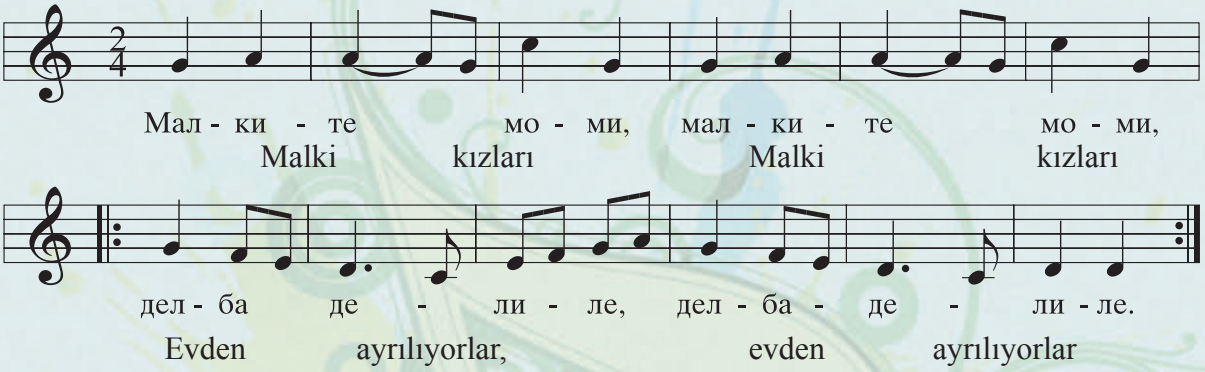

Her kıza birer oğlan
Beyaz Radaya ise siyah Arap
Şaşırmış ne yapacağını bilmiyor
İki gün yıkamiş, iç gün derisini ovmuş
Beyaz ata bindirmiş
At beyazlanmiş o ıse sımsıyah

На сека мома по едно момче.
На бела Рада црно Арапче,
Па се чудила што да му прави.
Два дни го мила три дни го трила,
Па го качила на бела коња
Коњ се белее, он се црнее.

Ödevler:

1. Hangi ölçüde nota değerinin uzatılması yapılmıştır?
2. Şarkının birinci sırasında hangi işaret, ikinci sırada ise hangi işaret kullanılmıştır?
3. Şarkıyı ritmik açısından doğru olarak hem söyle hem çalgıyla çal.

Johannes Brahms

Johannes Brahms (1833-1897), Alman bestecidir. Besteciler kendi hür düşüncelerini, doğa güzelliklerini ve ilginç olayları nota kağıtlarına döktükleri bir dönemde yaşamıştır. **Johannes** zengin aileden gelmez. Küçük yaştan daha piyano çalmayı heves etmiştir. Kendi kendine gelişmiş, yaşamını ise kahvelerde piyano çalarak geçirmiştir.

Johannes Brahms

İlk konserini 15 yaşında halka sunmuştur. Daha sonraları Avusturya'ya taşınır ve orada çalışır. Bestelediği eserler yetişkinlere adanmıştır, ama gençleri de unutmamıştır.

Küçük çocukları çok sevmiş ve zamanını sık sık onlarla geçirmiştir. Böylelikle çocukların dünyasını yakından takip etmiştir. Çocukların annelerinin koynunda uyumak arzusu, besteciye „Ninni" eserini bestelemek için ilham kaynağı olmuştur. Müzik değerlerini çocukların yaşlarına göre uyarlamıştır. Hafif melodi yaratarak, annenin uyurken söylediği ninnilere benzetmiştir. Piyano ve insan sesi karışımı ile, hafif kuvvette ninninin karakterini yakalamıştır.

Ninni

„Ninni“ eseri, piyano ve insan sesi için bestelenmiştir. Melodisi hafif ve çok naziktir. Birçok dile tercüme edilmiş ve çocuk korosuna uygulanmıştır. Şarkının sözlerini iyice okuyarak, karakterini tespit edebiliriz.

Johannes Brahms

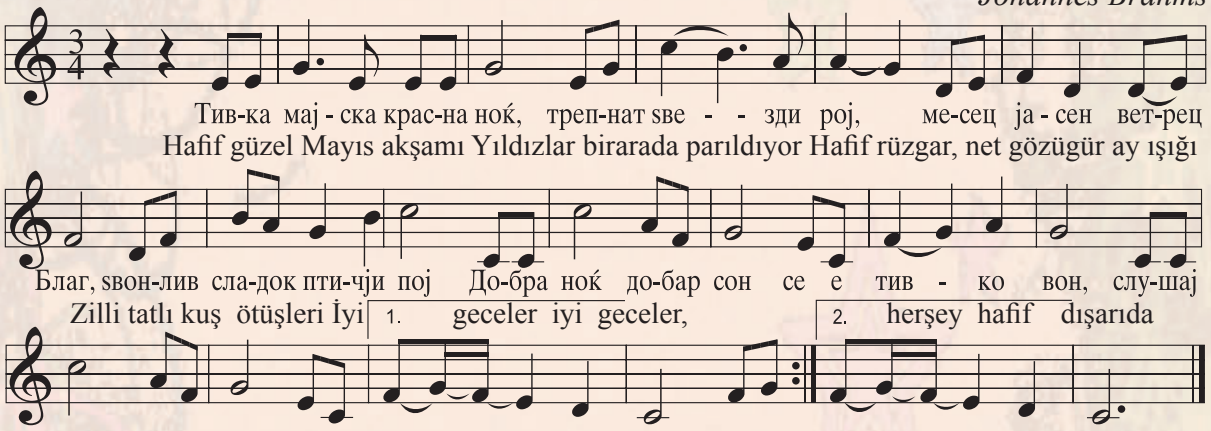

Yarın güneş ışınları pencerenden yayılınca
Oyun ve çocuk şarkıları ile
Şen ve iyi olacaksın sen.

İyi geceler.....

Утре штом низ прозор твој,
сончев зирне зрак,
в игри, песни, детски пој,
добар весел ќе си пак.

Добра ноќ ....

Ödevler:

1. Beste hangi eser türüne düşer?
   a) vokal, b) enstrumental c) vokal-enstrumental
2. Karakterine göre bu beste nasıldır?
3. Eser hangi tempodadır?
4. Eser hangi nüansta gerçekleşmektedir?
5. Besteci neden tempo ve nüans değişikliği yapmıştır?
6. Öğretmenin ve arkadaşlarının yardımıyla, tempo ve nüansa dikkat ederek, oyun yapmayı deneyin.

İntervaller (Aralıklar)

Ton basamağı dersinde, iki nota arasında yarım yada tam derecenin var olduğunu görmüştük.

Etkinlikler:

1. Etkinliğin koordinatörü öğretmendir.
- Sekiz öğrenci sıralanır. Ellerinde nota isimli kartonları tutarlar. Her öğrenci yazılı olan notanın ismini söyler.
- İlk önce do notasını taşıyan öğrenci başlar. Her öğrenci ton basamağından farklı bir notayı söyler. Söylemek için kaldırılan ve o notada elinde kartı olan öğrenci, diğer öğrenci ve öğretmenin yardımıyla, o notanın yüksekliğini söyler.

Ton basamağında yada melodide iki nota arasındaki mesafeye interval (ara) denir.
Her intervalin adı ve büyüklüğü vardır.

İntervallerin seslerini teker teker yada aynı anda söyleyip çalabiliriz.

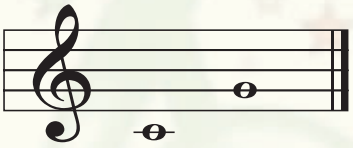

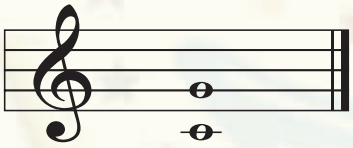

Unutma!

1. Şarkılarda ya da ton basamağında iki nota arasındaki mesafeye interval denir.

Prima İntervali

Etkinlik:

Ton basamağında notaları istediğiniz nota süresinde okuyup, her notayı iki kez tekrarlayın.

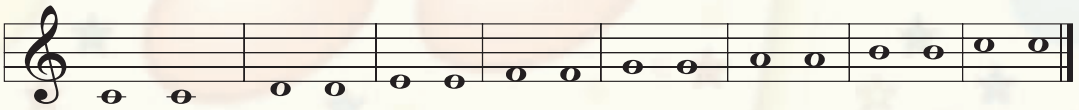

Do-do, re-re, mi-mi, fa-fa, sol-sol, la-la, si-si tonları arasında, tekrarlamanın dışında, melodik aralığın olmadığı göze çarpıyor.

Aynı isimli iki aynı nota arasındaki melodik mesafeye **prima** denir.

Ben Primayım

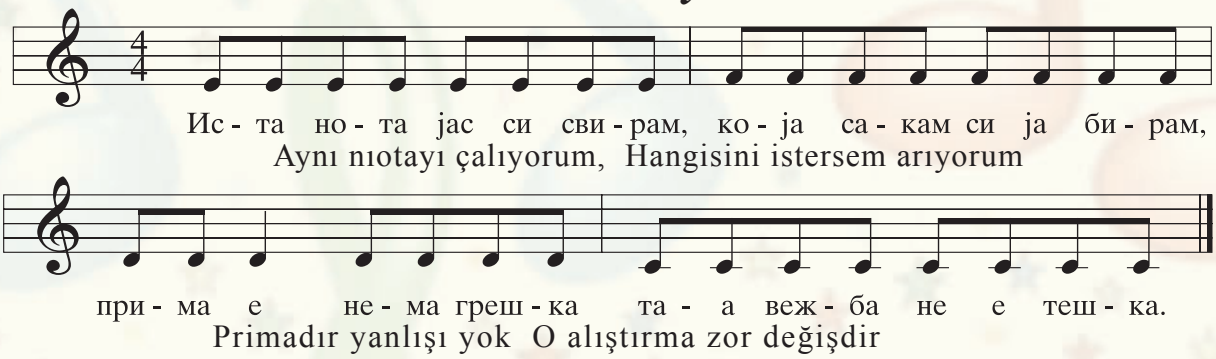

Ödev:

1. Her tondan başlayan prima intervalini müzik defterine yaz.

Unutma:

1. Aynı isimli iki aynı nota arasındaki melodik mesafeye **prima** denir.

Sekunda İntervali

Yon basamağında, iki komşu nota arasındaki mesafeye derece denir.

Ton basamağında iki komşu notanın melodik mesafesine sekunda denir.

Etkinlik:

Nota süreleri kendi seçiminize göre yapıp, sekunda intervallerini söyleyin.

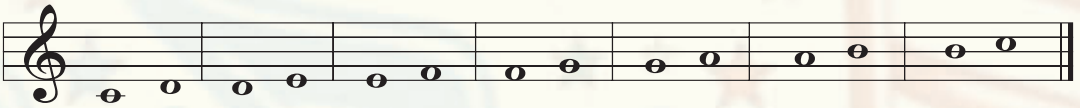

Komşular

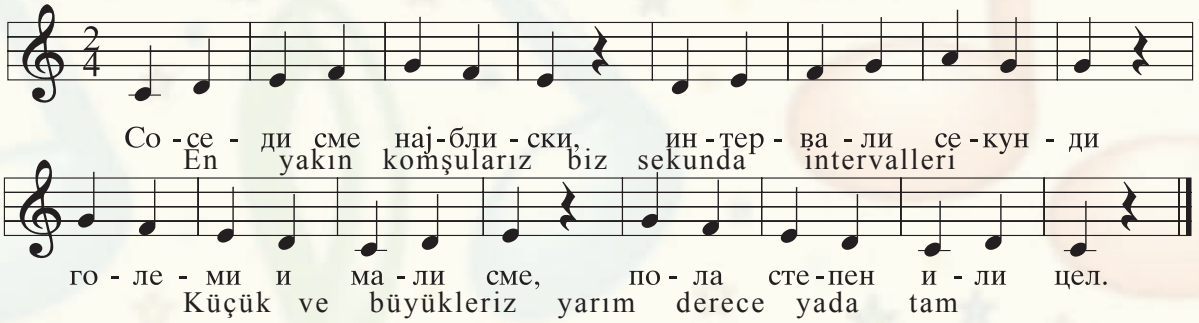

En yakın komşularız biz sekunda intervalleri
Küçük ve büyükleriz yarım derece yada tam

Ödev:

1. Ton basamağı notalarından birliklerle sekunda intervallerini defterine yazın.

Unutma!

1. Ton basamağında, iki komşu notanın melodik mesafesine sekunda denir.

OktavİntervaliEtkinlik:

1. do1 ve do2 notalarını yazın.
2. Bunların arasındaki notaları adlandırın ve söyleyin.
3. Melodik mesafe var mıdır?
4. Notalar birbirlerinden kaç ton uzaklıktadır?

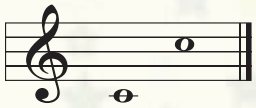

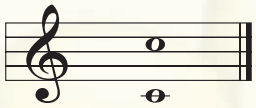

Do1 ve do2 arasında sekiz melodik ton uzaklığı vardır. Bu melodik uzaklığa **oktav** denir. Prima intervali ise yan yana ve aynı isimli notalardır. Oktavda nota isimleri aynı, fakat yükseklikleri farklıdır.

Aynı isimli fakat yükseklikleri farklı olan mesafeye oktav denir.
Sekiz nota arasındaki mesafeye oktav denir.

Aynı Adı Taşıyoruz

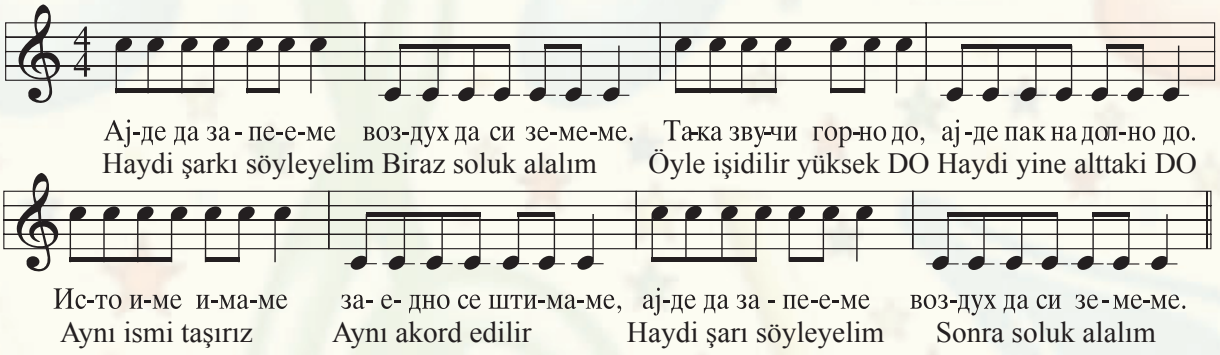

Unutmayın!

1. Aynı isimli, fakat yükseklikleri farklı olan mesafeye oktav denir. Sekiz nota arasındaki mesafeye oktav denir.

Melodik Alıştırmalarda Prima, Sekunda ve Oktav İntervallerinin Kullanımı

Melodik alıştırma no. 1

S. Gaydov

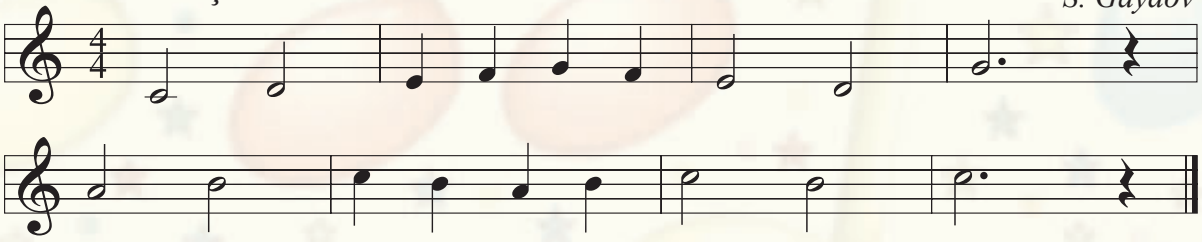

Melodik alıştırma no. 2

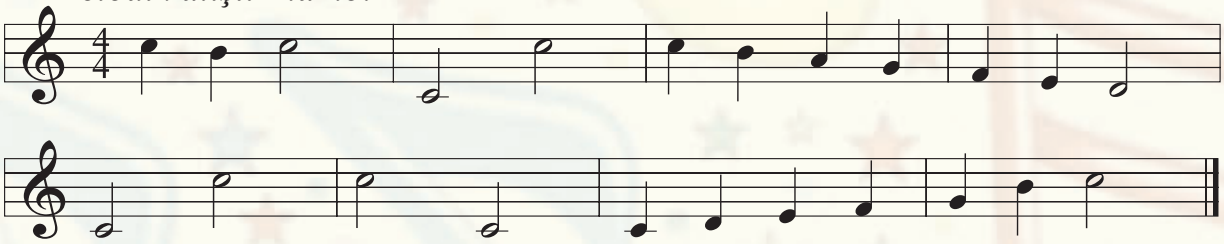

Melodik alıştırma no. 3

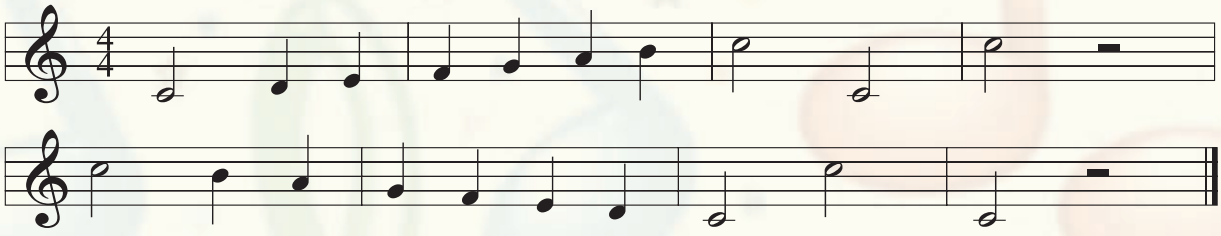

Melodik alıştırma no. 4

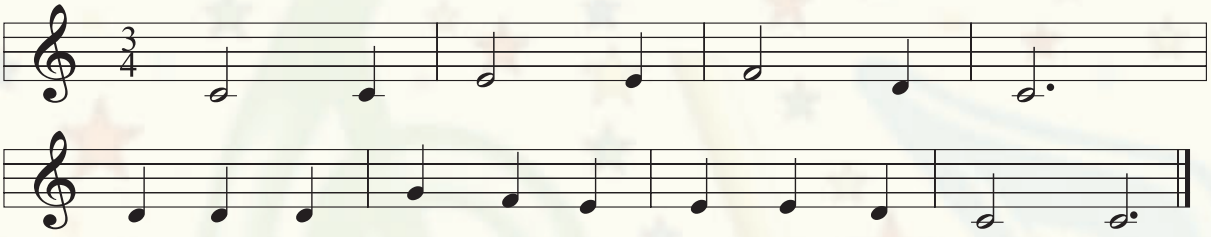

Ödevler:

1. *Melodik alıştırmalarda intervalleri ayırt et.*
2. *Melodi alıştırmalarını bir çalgı ile çal.*

Folklor

Anımsayalım:

Halkın yarattığı eserlere ve onların geleneksel değerlerine folklor denir. Halk, kendi yaratıcılığıyla kültürünü ve geleneğini yansıtmaktadır.

Folklor halk yaratıcılığı (gelenek) demektir. Folklor sözü, ***follk***, yani halk ve ***llore*****, yani yaratıcılık sözcüklerinden oluşmuştur.** Folklor kavramı, evrensel bir söz olarak bütün dünyada kullanılmaktadır.

Yüzyıllar öncesi insan, yaşam mücadelesi vererek, halk kültürünü oluşturmuş ve yaymıştır. Yaratıcılar, kendi becerilerini edebiyat, mimari, türküler, halk oyunları, giysiler, halk çalgıları, el işleri, farklı zanaatlarla ve büyük kalbini diğer yapıtlarla ifade etmişlerdir.

Folklor Elemanları

eski ev

Kolay ve Zor

Halk hikayesi

Bilgine biri soru sormuş:

- Efendim, söyleyin, zor olan nedir, kolay olan nedir?

Bilgin şöyle cevap vermiş:

- Akıl satmak kolaydır, onu gerçekleştirmek çok zordur.

Efsane

Halk iletilerine göre, Paskalya bayramı için yumurtaları boyamadan önce bir parça ekmek yenmeli. Bir lokma ekmek yenmezse, yumurtaların gücü kalmazmış.

testicilik

Aziz Yoakim Osogovski Manastırı

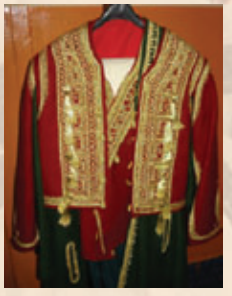

halk giysileri

ziynet

zurna ve davul

Etkinlik:

1. Beş gruba ayrılın. Folklor elemanlarından, gruplar şöyle kurulsun:

I. grup - mimari eserler
II. grup - edebiyat
III. grup - zanaatlar
IV. grup - halk müzik yaratıcılığı
V. grup - el işleri

Ödev:

1. Her grup, kendi folklor elemanı hakkında bilgi toplasın, bir sonraki derste ise öğretmen ve bilgisayar yardımıyla birer broşür hazırlasın.

Müzik Folkloru

Anımsayalım:

Müzik yaratıcılığına: halk türküleri, çalgıları ve dansları düşmektedir. Bunlar folklor grubundan oldukları için **müzik folkloru** diye adlandırılır.

Müzik folkloru, halk müzik yaratıcılığı demektir. Halk arasında, halk türküleri ve danslarına **halk müziği** denir. Türküler insanın günlük yaşam parçasıdır. Halk yaratıcısı türkü söyler, çalgı çalar ve dans eder. Bu şekilde kederini, sevincini, aşk ve hürriyetini türkü yoluyla ifade eder. Bu türküler yazılı olarak korunmadığı için, nesilden nesile sözlü olarak bugüne kadar gelmişlerdir. Bugün ise bu türkülerin korunması için, nota kullanılarak koruma altına alınmışlardır.

Müzik Folklorun Elemanları

gayda

karma hora

Vardar Kıyısında Oturmuş
(halk türküsü)

Vardar kıyısında oturmuş
Altın şapka ürermiş
Şekercik, elmacık
Patlasan da seni alacağım

Altın şapka örmüştür
İri yaşlar dökmüştür
İri yaşlar dökmüştür
Annesine yeminli

Sıraya geçmiş Koçana seymenleri
(Halk türküsü)

Toplanmış Koçana seymenleri
Toplanmi Koçana seymenleri
Kriva Palanka ya doğru gidiyorlar
İlo aramiyayı aramıya.

Gidecekler anam
Gidecekler anam
Eğri nehir etrafindan enem
Eğri nehir etrafindan

Haydi arayacağım
Haydi arayacağım
İlyo aramiyayı anam
İlyo aramiyayı.

Крај Вардара седеше
(народна песна)

Крај Вардара седеше
алтан капче везеше
шеќерџиче, јабанџиче,
да пукнеш ќе те земам.

Алтан капче везеше,
дробни солзи ронеше,
дробни солзи ронеше,
луто мајка колнеше.

Ајде ред се редат кочански сејмени
(народна песна)

Ајде, ред се редат, мале
ајде, ред се редат
кочански сејмени, мила
мамо,
кочански сејмени.

Ајде, ќе ми одат мале,
ајде, ќе ми одат
покрај Крива Река, мила
мамо,
покрај Крива Река.

Ајде, ќе го барат, мале,
ајде, ќе го барат,
Иљо арамија, мила мамо,
Иљо арамија.

duduk

kadın horosu

davul

zurna

darbuka

erkek korosu

dayre

Rum, Dum, dum
(halk türküsü)

Zurna sesleri köy ortasında
Davul çalar rum dum dum
Genç kız ve erkekler
İki hora çekerler

Aşağıdan ak saçlı dede gelir
Bıyıklarını tarar
Horaya tutunmuş
Hora başı olacak

Neda görmüş dedeyi
Elinden tutuvermiş
Nereye gidiyorsun ihtiyar
Horayı bozacaksın.

kaval

tambura

makedon kemençesi

Etkinlikler:

1. Müzik folklorunun elemanlarını say.
2. Üç gruba ayrılın. Müzik folklor elemanlarından her grup takım kursun:
   I. grup - halk türküleri;
   II. grup - halk çalgıları;
   III. grup - halk dansları.

Ödev:

1. Her grup, müzik folkloru hakkında araştırma yapsın. Yeni derste öğretmenin yardımı ile albüm hazırlasın.

Halk Türküleri

Halk türküleri müzik folklorunun elemanlarından biridir. Bunlar halkın geleneği, adetleri ve bayramları ile bağlıdır. Türküler yardımıyla halkın duygu ve arzuları dile getirilir. Halkın kederleri, yurtlarına olan özlemleri, iş sırasında olayları ve gelenekleri dile getirilir. Türkülerin yardımıyla çoğu kez halkın şaka gücü de ifade edilmiştir.

Aile Halk Türküleri

Aile halk türkülerinde, bir ailenin üyeleri arasındaki yaşam anlatılır. Burada aile içinde söylenen türküler yer alır.

Kız Kardeş Erkek Kardeşi Yemeğe Davet Ediyor

halk türküsü

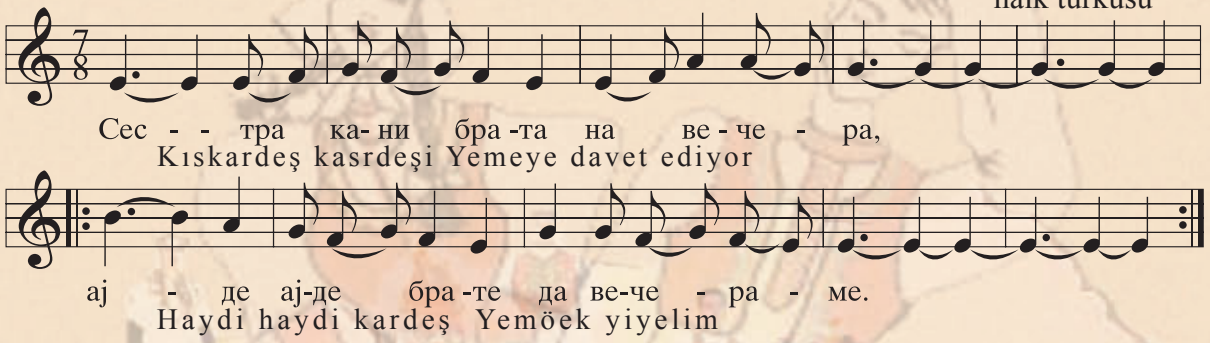

Aşk Halk Türküleri

Aşk motifli halk türküleri farklıdır. Çoğu türküler iki gencin arasındaki aşkı anlatır. Onların ilk tanışmaları ve arada yaşanan sorunlar da konu edilir.

Geri Geri Kalino Kız

halk türküsü

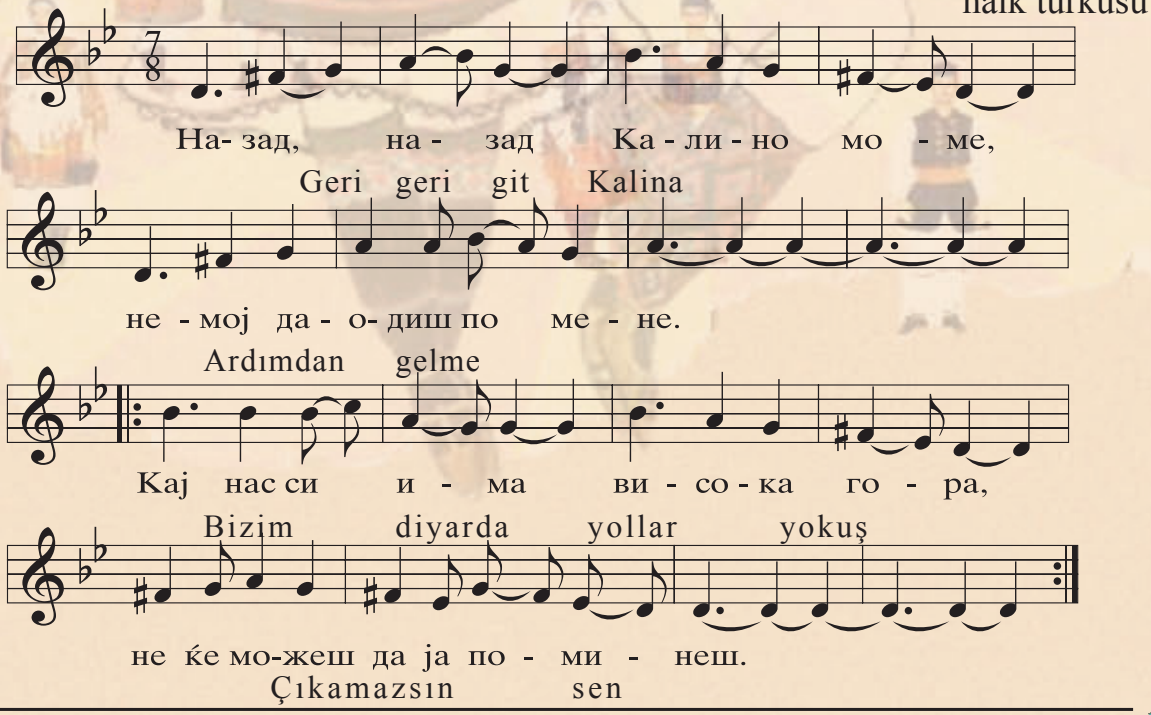

Mizah Halk Türküleri

Mizah halk türküleri genelde toplanmalarda (meclislerde) söylenir. Bu türkülerde olaylar yada kişilerin mizah yönleri gösterilmektedir.

Evim var Pelister'de

halk türküsü

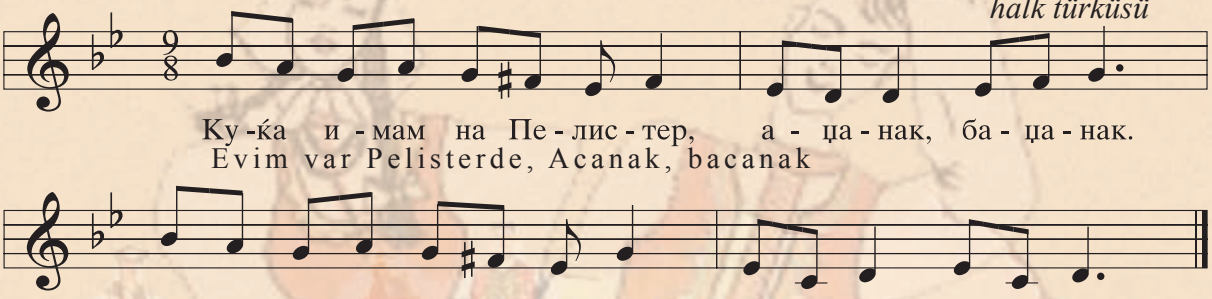

Kahramanlık Halk Türküleri

haydut **komita** **partizan**

Bu tür türkülerde konu, halkın düşmana karşı feryadı ve kurtuluş şavaşıdır. Çoğu kez savaşlar ya da kahramanlar dile getirilir.

Dinleyin Yurtseverler

halk türküsü

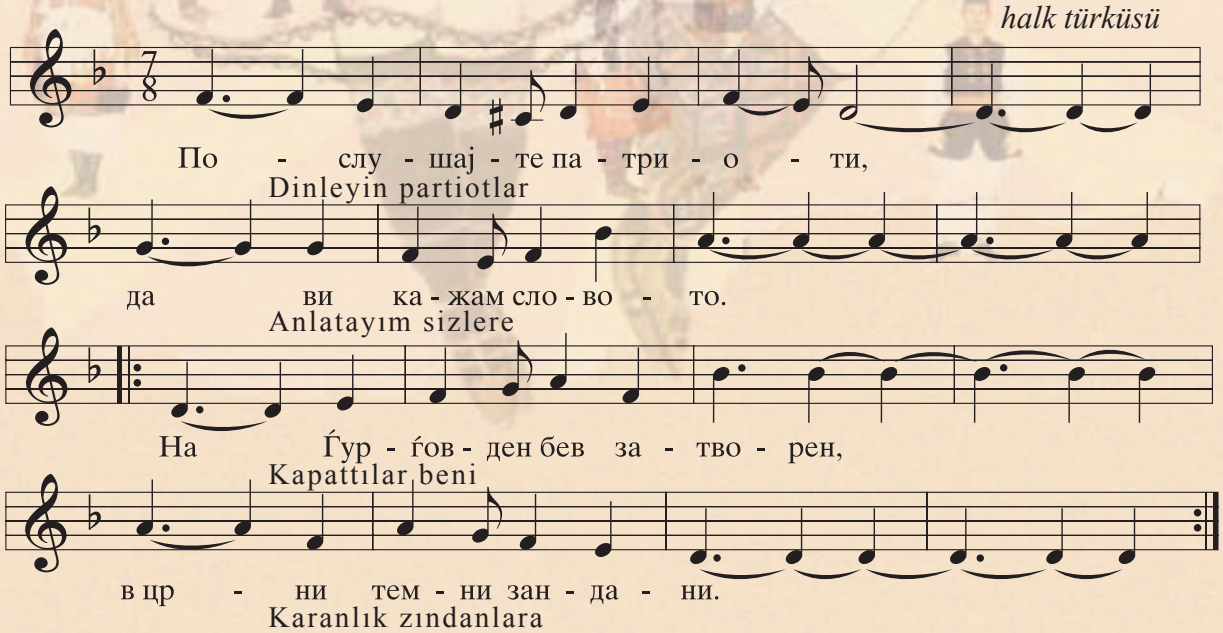

İş Halk Türküleri

çoban **gurbet** **ekin** **ırgat**

İş türküleri, halkın tarım işlerin sırası ya da hayvan yetiştirme sırasında söylenen türkülerdir. Dahası, bu türküler gurbete giderken de söylenmiştir.

Gurbet Lanet Olsun

halk türküsü

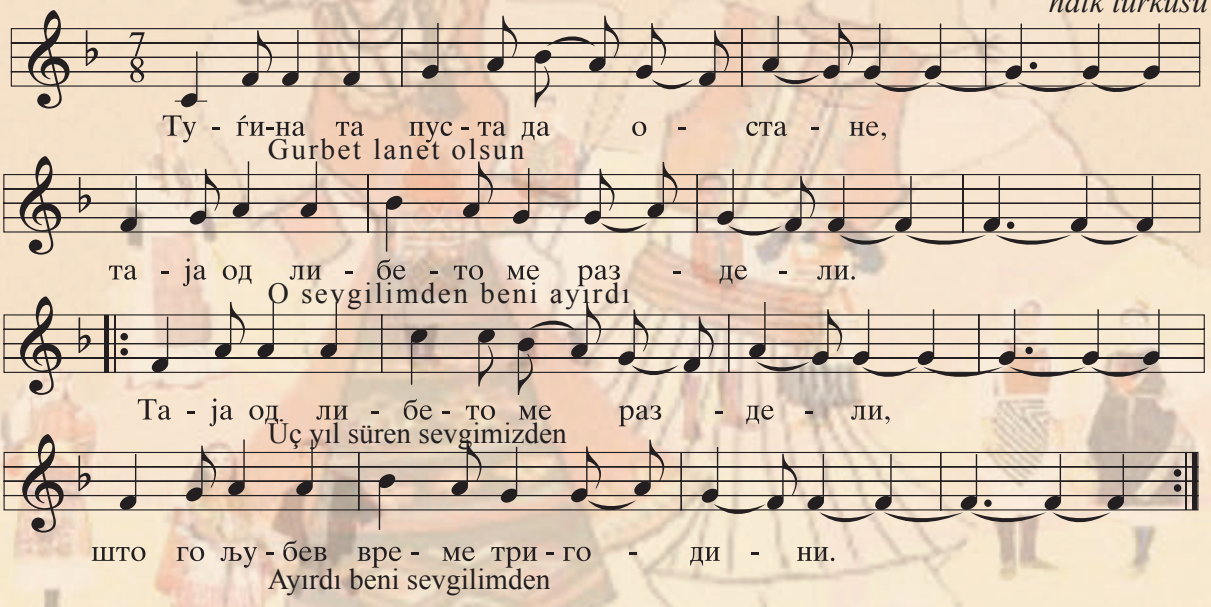

Bayram Halk Türküleri

koledar **lazar** **paskalya** **hıdrellez** **dodol**

Bayram türküleri, özel bayram günlerinde söylenen halk türküleridir.

Oy Liyarçe

halk türküsü

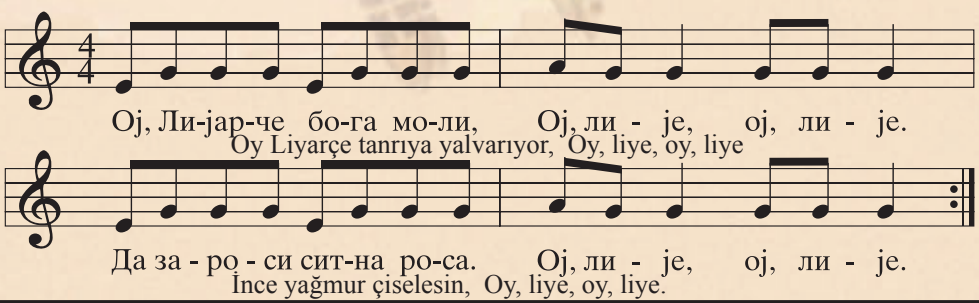

Adet Halk Türküleri

düğün **sağlık** **hüzün**

Farklı yerlerde yaşayan halkların adet türküleridir.

Vrana atına bindim

halk türküsü

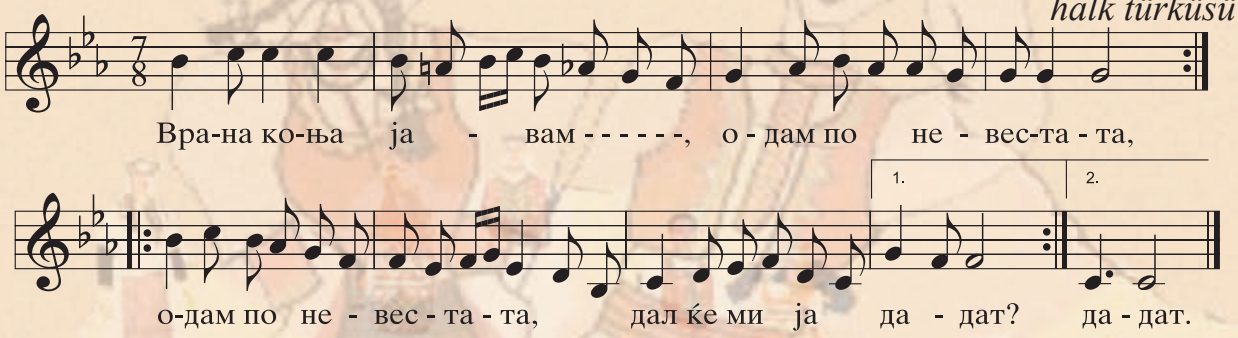

Köy ortasında davul çalar, hora tepilir
Güzel kız hora çeker
Kız horayı neşelendirdi
Babası köye kızı vermez
Köye vermez, çünkü çok güzeldir
Çünkü çok güzel, beyaz ve kırmızı
Öleceğim annem, onsuz eve ben gitmem
Köye köle giderim, sadece onun olayım.

На сред село тапан чука, оро се вие.
На сред село тапан чука, оро се вие.
Оро се вие, мома водеше,
мома водеше, оро красеше.

Татко и ја дава, в село не ја дава.
Татко и ја дава, в село не ја дава.
В село не ја дава, оти е убава,
оти е убава, бела ем црвена.

Ќе умрам мајко загинам, без неа дома н е одам.
Ќе умрам мајко загинам, без неа дома н е одам.
В село слуга ќе бидам, само неа да земам,
в село слуга ќе бидам, само неа да земам.

Etkinlik:

1. Yaratıcı ol ve öğretmenin yardımı ile bayram halk türküsüne oyun hazırla.

Ödevler:

1. Konulara göre halk türkülerinin ayrılışını say.
2. Yedi gruba ayrılın. Her grup bir tür türkü hakında araştırma yapsın. Öğretmenin ve bilgisayarın yardımıyla türkü kitapçiği oluşturun.

Seni Ben Suya Gönderdim Kalina

(kulaktan)

halk türküsü

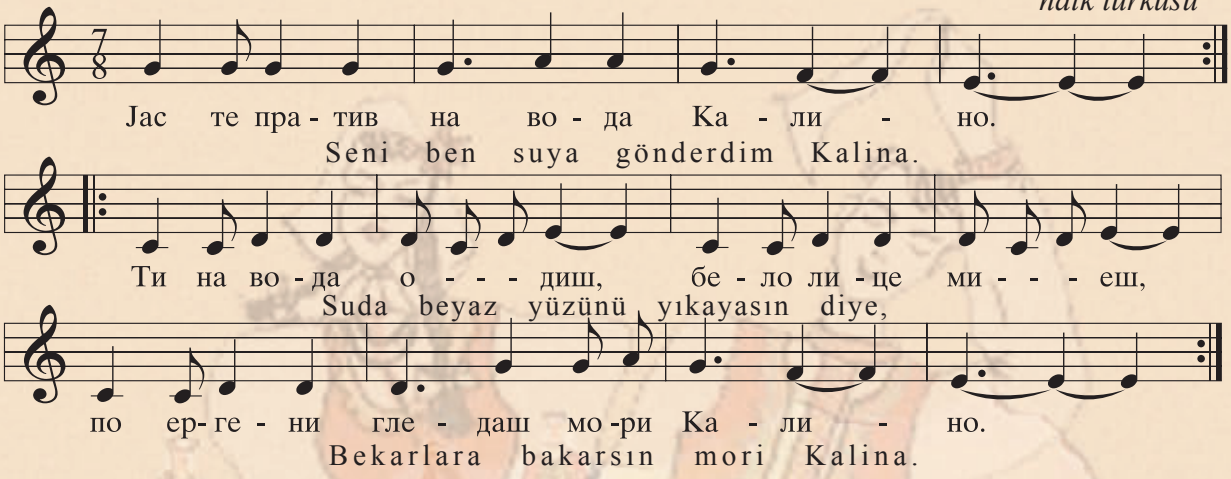

Seni ben suya gönderdim Kalina.
Suda beyaz yüzünü yıkayasın diye,
Bekarlara bakarsın mori Kalina.

Lanet olsun yüzüm anam.
Sevgili yok ki onu sevsin,
Seni dinlemedim anam.

Seni bağa gönderdi Kalina.
Sen bağa gidersin, beyaz üzüm toplarsın,
Bekarlara verirsin Kalina.

Lanet olsun anam bağlar.
Üzümü yemek için yok bekarlar,
Seni dinlemedim anam.

Etkinlik:

1. Dört öğrenci grubu oluşturun.
- Birinci grup, Kalina'nın anasının seslenişini söyler.
- İkinci grup, Kalina'nın seslenişini söyler.
- Üçüncü grup, enstrumental bölümünde çalgı çalar.
- Dördüncü grup, konuya bağlı olarak koreografi yaratır.

Teşkoto (Ağır Oyun)

(halk oyunu)

Anımsayalım!

Halkın yüzyıllarca yarattığı eserlere, halk yaratıcılığı denir. Bunlar şunlardır:

- yazım yapıtları (bilmeceler, atasözleri, efsaneler)
- el işleri (kilimler, giysiler, ziynet)
- halk müziği (türküler, danslar, halk çalgıları)

Türkü yardımıyla halk şarkıcısı kendi neşesini, hüzüntüsünü, acısını ve isteklerini, bazen de tarihi ve günlük olayları ifade etmiştir.

Horaların koreografyaları; halkın her günlük yaşantıları, olayları ve duygularını yansıtır.

Teşkoto (Ağır Oyun)

(Makedon yüreğinde toplanan ağırlığın marşı)

Oynanması en zor bir Makedon halk oyunudur. Makedonya'da gurbet konusu ifade edilir. Oyun Lazaropole'den, Galiçnik, Gari ve diğer gurbete giden köy ve kentlerde oynanmaktadır. Ayrılık yerleri olarak köylerin çıkışında oynanır.

Petrovden gününde gurbetçiler, akrabaların düğün törenlerine katılmak için gurbetten dönerlermiş.

Davul vuruşları ve zurna sesleri, horanın (oyunun) başlama işaretidir. Yavaş hareketlerle oyuncular daire şeklinde sıralanır. Başta bulunan oyuncu mendille işaret vererek herkez el ele tutulur. Hüzünlü zor günler oyunda hareketlerle ifade edilir. Nüans ve tempo baş oyuncunun davul üstüne binmesiyle bozulur. Bu, zafer demektir. Devamda tempo hızlanır. Her oyuncu tek başına yürütücü olarak elden ele mendili birbirine vererek, oyun devam eder. Davul ve zurnaların sesleri oyuna çok karakteristik bir özellik verir. Zamanla „Teşkoto" bir nevi milli marşa dönüşmüştür .

Teşkoto ve elemanları sonsuz bir ilham kaynağı olmuştur. Yazarlar edebiyat eserleri, hikayeler yazmıştır, filmler çekilmiştir, klasik müzik eserleri bestelenmiştir, dahası, yeni bestelenmiş ve eğlence müzikleri yazılmıştır.
Blaje Koneski, „Teşkoto“nun karakterini şiirle çok iyi anlatmıştır:

Zincire vurulmuştun
Yeşil yapraklı dağlardan halk ayaklandı
Asırlarca esir çektikleri
Ayaklanma halayına götürdü
Kan ile ateş halayı ile
Çağırı duyuldu gürültülü sesler
Ayaklanma her yere yayıldı
Doğduğumuz yerlerde.....

Teşkoto halk oyunu

Ödevler:

1. Oyunda işitilen çalgıların isimlerini say.
2. Teşkoto oyunu hangi tempoda başlar?
3. Oyunun devamı hızlanır mı, yoksa tam aksine, yavaşlanır mı ?
4. Oyunda tanıdığın nüans elemanlarını işaret et: p-piyano ya da f-forte.
5. Temponun ve nüansin değişmesiyle, ne anlatmak isteniyor?
6. Arkadaşlarınla birlikte oyunun müziğini dinleyerek, oynamaya çalış.

O, Suzana

Amerikan şarkısı

yavaşlatma

Müzik İfadesi ve Yaratıcılık

Müzik biçimi konusunda müzik ifadesi ve yaratıcılık.

Etkinlik:

1.Verilen sözlü örnekte bölümleri tespit et.

İlkbahar geldi, nazik ve güzel
Kuşlar geldi, yuva kurdular.

Bu sözlerin melodisi de vardır.

İlkbahar

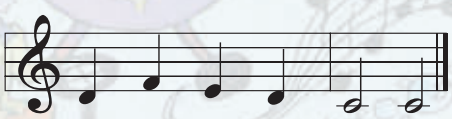

но - ви гнез -да сви - ja
Ye-ni yu-va-lar var

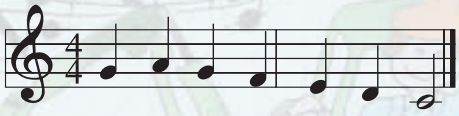

Дoj - де дoj - де, про-лет-та.
Ar-tık ilk-ba-har gel-di

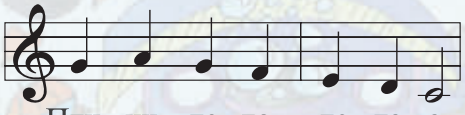

Пти - ци - те до - ле - та - а
Ah, kuş-lar ge-ri dön-dü

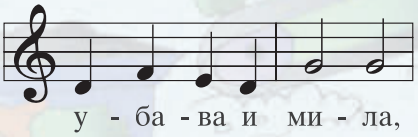

у - ба - ва и ми - ла,
Se-vinç-li-dir her-kes

2. Türkünün bölümlerini doğru sırala.

3. Yaratıcı ol ve bu konuda yeni bir türkü sözü yaz.

4. Üç-dört gruba ayrılın. Birileri türküyü söylesin, diğerleri çalgı ile eşlik etsin.

Büyük Gün - Paskalya

(kulaktan)

müzik ve metin : İ Petsovska

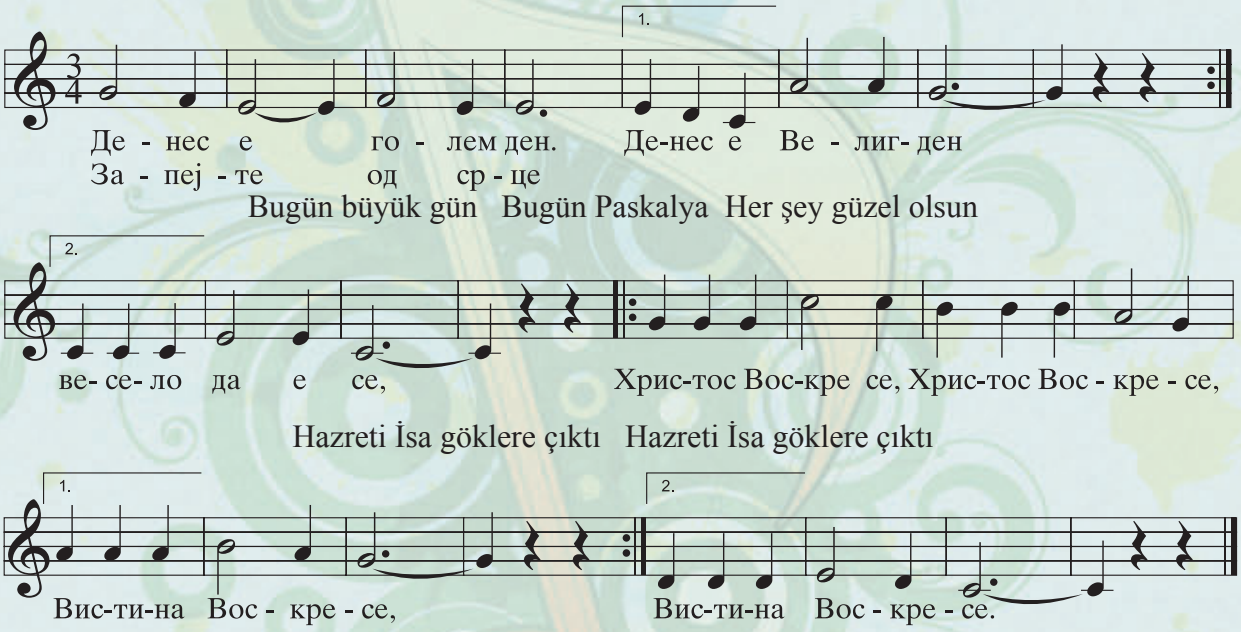

Renkli sepetleri
Haydi alalım
Paskalya hediyelerini
İçlerine dizelim

Hazreti İsa göklere çıktı
Hazreti İsa göklere çıktı
Doğrudur çıktı
Doğrudur çıktı

Коепички шарени,
ајде да земеме,
дарови велигденски,
во нив ќе поделиме.

Рефрен:
Христос Воскресе ...

Etkinlik:

1. Paskalya bayramı nedeniyle bilgi toplayıp, bir sunum hazırla.

Edvard Grieg'in „Peer Gynt“ Süitinden „Orman Kralının Mağarası“

Edvard Grieg

Edvard Grieg, Norveçli bestecidir. Yaratıcılığında Norveg halk müziği ve eski dansları kullanmaktadır. „Peer Gynt“ dramına müzik bestelemiştir. Farklı melodi temaları ile köylü Peer Gynt'in hayatını anlatmıştır.

Peer Gynt orman evinde yıllarca yaşamış, maceralar için hayal kurmuştur. Büyüyünce dünyanın birçok ülkesinde birçok macera yaşamıştır. Besteci böyle bir olayı canlandırmak için, eserinde değişik çalgılar kullanmıştır.

Peer Gynt

„Trol“ cüceler

„Peer Gynt“ Süitinin IV. Bölümü „Orman Kralının Mağarası“

Peer, mağarada yaşayan orman kralı ile tanışır. Onun krallığını trol cüceler korur. Orman kralı kendi kızını Peer'le evlendirmek ister. Fakat Peer, kralın isteğine karşı gelmiş. Cüceler Peer'e saldırarak, onu esir alırlar. O sırada kilise çanları komşu köyden çalınca, cüceler korkarak kaçmaya başlar, aynı anda da mağara üzerlerine yıkılır.

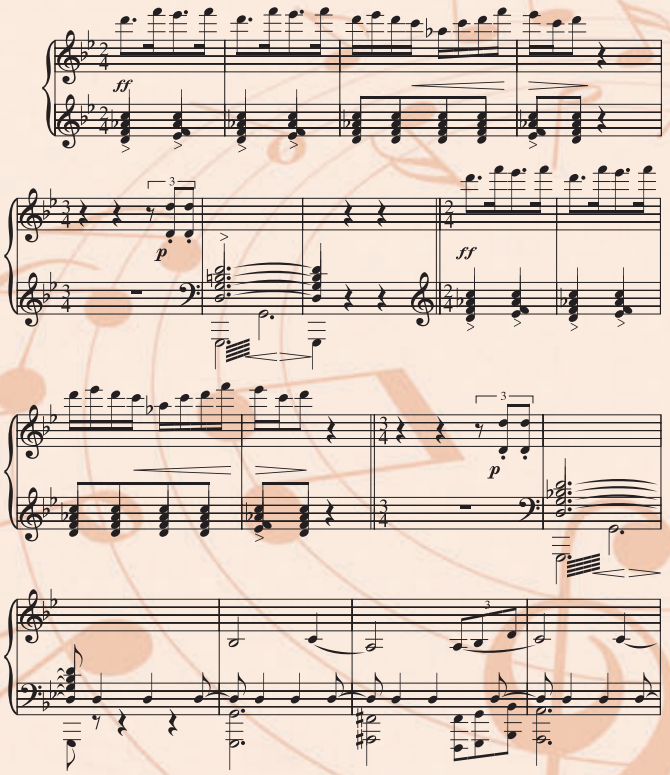

Ödevler:

1. Sunuluşa göre eserin türünü adlandır.
2. Eser hangi tempoda sunulmuştur?
3. Tempo değişikliklerini adlandır.
4. Eser yeniden dinlerken, nüans değişikliklerini takip et.
5. Eser hangi tempo ve nüansla başlar ve biter ?
6. Besteci neden tempo ve nüans değişiklikleri yapmıştır?

İki Sesli Şarkı Söyleme

Anımsayalım:

İnterval tonlarını ayrı ayrı yada aynı zamanda söyleriz. Bu çalışma şekli hem türkü söylemede hem de çalgı çalmada kullanılır.

Aynı zamanda iki melodinin söylenmesine, iki sesli şarkı söyleme denir. İki sesli şarkı söylemede şarkıcılar ikiye ayrılır: yukarıki sesi söyleyen gruba **birinci ses,** aşağıki sesi söyleyen gruba ise **ikinci ses** denir.

Her günlük şarkı söylemede de kullanılır. İki sesli şarkı söylemede, sesler aynı zamanda şarkıya başlarlar. *Örneğin:*

birinci ses

ikinci ses

Veya sesler art arda başlar. *Örneğin:*

birinci ses

ikinci ses

Sesler art arda söylendiği halde, farklı söyleme biçimi söz konusudur. *Örneğin:*

birinci ses

ikinci ses

Bu şarkı söyleme biçimine **kanon** denir.

Kanon çok sesli şarkı söylemedir. Aynı melodiyi iki veya daha çok ses, farklı zamanlarda başlatır ve bitirir.

İki Sesli Kanon Şarkı Söyleme

Etkinlik:

1. IV. sınıfta öğrendiğiniz „Kanon Ayı ve Bal“ şarkısını tek sesli olarak söyleyin.
Aşağıdaki örnekte ise iki sesli olarak verilmiştir. İki gruba ayrılın.
2. I. grup - şarkıya başlar.
3. II. grup - iki ölçüden sonra baştan kanona başlar. Örneğin:

Kanon Ayı ve Bal

(kulaktan)

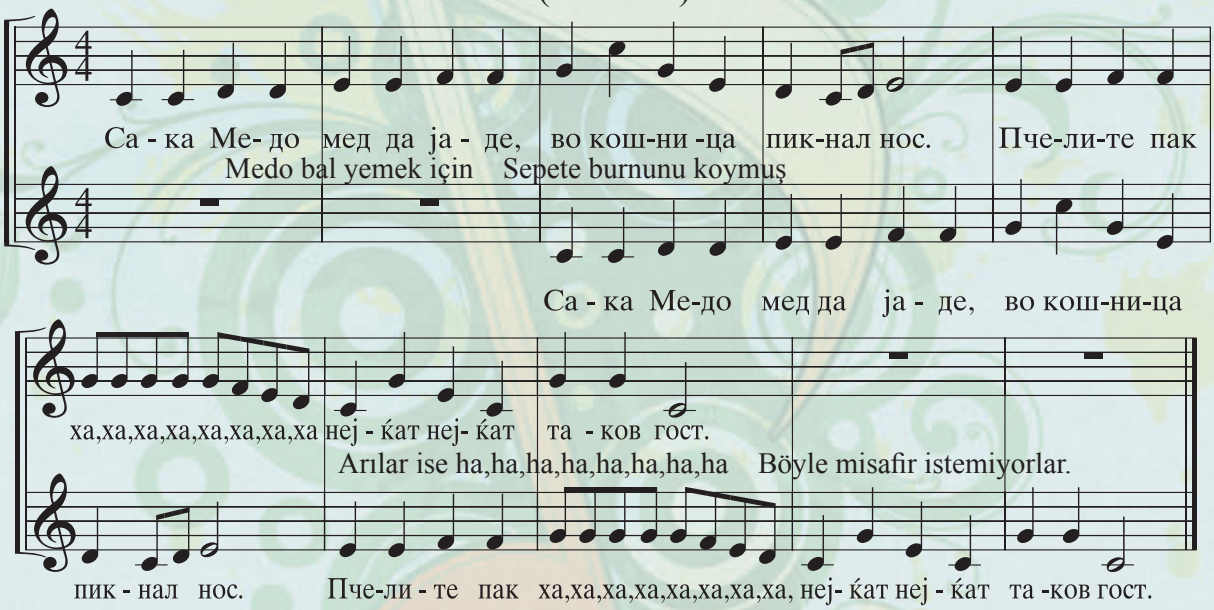

Birinci grubun kanona ilk başladığı ve ilk bitirdiğini mutlaka dikkat etmişsinizdir. İkinci grup ise belirli bir zaman sonra daha geç başlayarak, şarkıyı daha geç bitirir. Böyle şarkı söylemeye, iki sesli kanon denir.

Kanon

Çoğu örneklerde kanonların yazılışı tek seslidir. İkinci sesin başlayacağı yer rakamla verilmiştir. İşte öyle bir örnek:

Çoban Şarkısı

(notayla kanon söylenmesi)

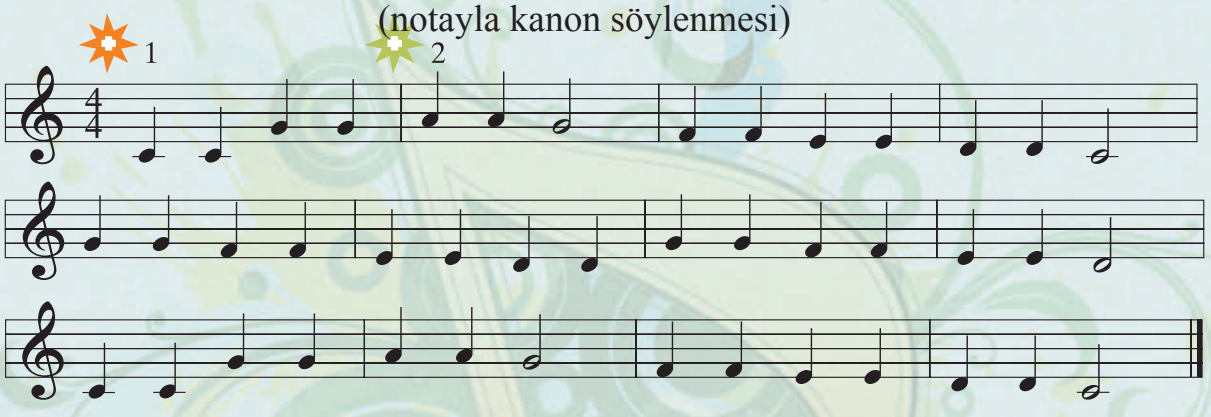

Bu örnekte kanon iki seslidir. Kanonlar üç sesli, dört sesli olabilir.

Etkinlik:

1. Kanonu tek sesli melodi ve sözleri ile söylemeyi öğrenin.
2. İki gruba ayrılarak, kanon kuralına göre şarkıyı söyleyin.

Öneri:
Vokal-enstrumental grup kurmaya çalışın. Birileri şarkı söyler, diğerleri ise çalgı çalarlar.

„Manastır Ovasına Çıkmış Delçev Voyvoda“

(halk türküsü)

.

Çıkmış Goçe gezinmiş,
Manastır ovasına.
Neler görmüş neler,
Esirlerle dolu dokuz zincir.

Öndeki üç zincir,
Hepsi genç kız ve erkekler.
Diğer üç zincir ise,
Ihtiyar adam ve kadınlarla.

Sondaki üç zincir,
Genç gelinler.
Sadece genç gelinler,
Erkek bebeklerle elinde.

Onları görünce Goçe
Ağlamaya başladı

Goçe Delçev

Излегол Гоце прошетал,
низ тоа поле битолско.
Што чудо Гоце ми видел,
девет синџира со робје.

Трите синчири најнапред,
се млади моми, момчиња.
Трите синџира они се,
со старци и со старици.

Трите синџира најназад,
саде се млади невести.
Саде се млади невести,
со машки деца на раце.

Кога ги виде старците,
крвави солзи пророни.
Кога ги виде децата,
од срце Гоце заплака.

Гоце на паша говори,
мијазин море Ефенди,
робјето ослободи ги,
оти ќе платиш со глава.

Vaska İlieva

şarkıyı söyleyen: ***Vaska İlieva***

Ödevler:

1. Bu örnek, hangi grup halk türkülerine girer?
2. Zikredilenin adı başka hangi türkülerde geçer, incele.
3. Yurtseverlik türkülerle, bir türkü kitapçığı hazırla.

Güneş

(notalı)

müzik: *Stefan Gaydov*
söz: *Duşko Avramov*

Orta tempo

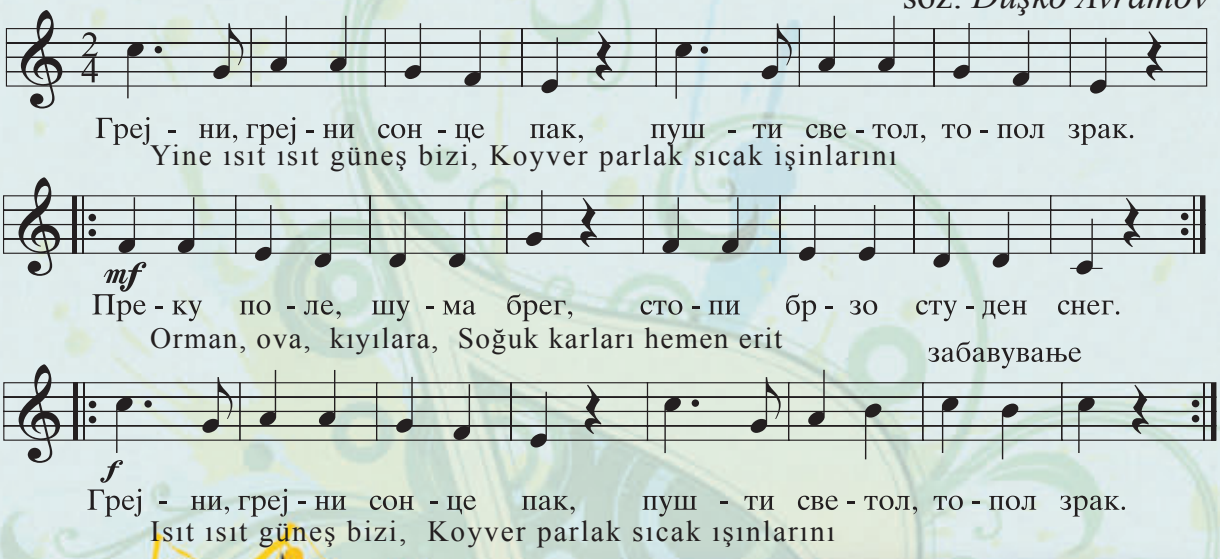

„Güneş“ türküsünde, güneşin faydalı ışınları, doğanın güzelliği ve güneşin sıcaklığından bahsedilmiştir.

Etkinlik:

1. Türküyü hem nota hem sözlerle oku. Tempo ve nüans elemanlarını da kullanmayı unutma.

Ödev:

1. Türkünün bu sırayla analizini yap:
   - Tempo türü;
   - Nüans türü;
   - Müzik işaretleri, notalar ve sus işaretleri;
   - Nota değerlerini uzatan işaretler.

Nikolay Rimski Korsakov

Nikolay Rimski Korsakov

Nikolay Rimski Korsakov (1844-1908), Rus besteci ve pedagogdur. Müziğe karşı sevgisi çocuk yaşlarındandır. Velilerin isteği üzere, denizcilik okuluna yazılmıştır. Aynı zamanda piyano ve müzik teorisi dersleri alır. Besteci Balakirev'le 17 yaşındayken tanışmıştır. Besteci, Korsakov'un yeteneğini görmüş ve yardımlarda bulunmuştur. İlk Rus senfonisini yazdıktan sonra, „Rus Beşlisi" grubuna geçer.

Eserinde Rus folklorundan esintiler yer alır. Konu olarak en çok masal ve hikayeleri işler. „Şeherezad"dan esinlenerek, „1001 Gece Masalları"ndan birkaç masalın konu edildiği bir beste bestelemiştir. Operalardan ise ünlü olanı „ Çar Saltan'ın Hikayesi"dir.

„Çar Saltan'ın Hikayesi" operasının kısaca içeriği:

Çar Saltan'ın diyarında, çar kendi evlenme niyetini her yere duyurmuş. Üç genç kızdan en küçüğü, kendisiyle evlenirse, ona yiğit bir şövalye doğuracağına söz vermiş. İsteği de gerçekleşmiş. Çar Saltan onunla evlenmiş. Kısa bir süre sonra savaşa gitmiş. Bu arada çariçe doğum yapar. Kötü kalpli kız kardeşleri çara mektup yazarak, onun canavar bir oğlunun olduğunu yazmışlar. Çar öfkelenerek, çariçe ve oğlunun denize atılmasını emretmiş. Fıçı içinde denize atılmış çariçe ve oğlu, bir adaya ulaşabilmişler.

Yıllar sonra, çarın oğlu Gvidon, tüm acılara rağmen babasını, doğum yerini ve sarayı görmeyi istemiş. Kuğu prenses ona acıyarak, onu tuzlu su ile serpip, arıya dönüştürmüş. Ancak o şekilde kralın gemilerini takip edip babasına ulaşmış.

Uzun zamandan sonra Gvidon ve annesi, çar Saltan'la buluşunca, birbirlerine sarılmışlar ve çar onlardan tüm yaptıkları için özür dilemiş. Gvidon ve Kuğu prensesin düğünü yapılmış. İki kötü kalpli kız kardeşlerini ise affetmişler.

Arı uçuşu

Çok çabuk

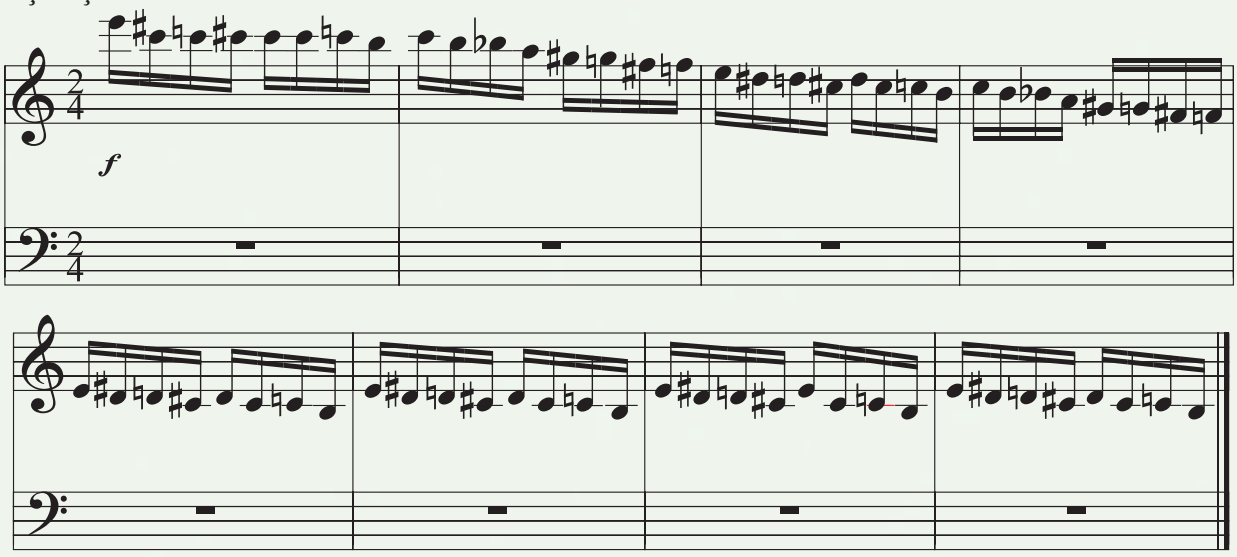

Bu eser büyük yetenekli enstrumental çalgıları için yaratılmıştır. Bundan dolayı, farklı çalgılar için yazılmıştır. Örneğin: piyano, klarinet, flüt, saksafon ve akordiyon.

Arı Uçuşu

(„Çar Saltan'ın Hikayesi" operasından alıntı)

Besteci, müzik ifadesi ile arının çar Saltan'ın sarayına kadar uçuşunu müzikli resim olarak vermiştir. Arının çar Saltan'ın başı etrafında uçması, müzik ifadesinde nüans değişiklikleri ile vermiştir. Çarın sinirli arıyı kovma çabasını da, gergin müzikle canlandırılmıştır.

Ödevler:

1. Eserde tempo türünü adlandır.
2. Müziği dinlerken duygularını resme dönüştür.

Müzik İfadesi ve Yaratıcılık

Ödev:

1. Önceden dinlenilen eserlerin tanınması.

***Etkinlikler*:**

1. Öğretmen öğrencilere „Müzik Çağrışımı“nın ifadesi ve yaratılması hakkında bilgi verir.

Örnek:

böcek	Rusya	Gvidon	hızlılık	devlet
vızıltı	Şeherezad	Opera	hızlı kuş	Moskva
Mayıs	besteci	Buyon adası	koşmak	şubara
arı	**N.R.Korsakov**	**Çar Saltan hikayesi**	**hızlı tempo**	**Rusya**
ARI UÇUŞU (son cevap)				

Etkinliğin gerçekleşmesi için talimat:

- Öğrenci gruplarının oluşması (dört yada beş), sınıftaki öğrenci sayısına bağlıdır.
- Her grup, müzik çağrışımı konulu modeller hazırlar. Dinlenilen eser, serbest seçimdir. Kolon cevapları ve kesin cevap tabelaya yazılmasın.

- Yapılan modele sadece bir grup cevap verir.
- Modelin cevabı için sunum yapılır.

Öneri:

Bu tür müzik çağrışımları diğer konularda da yapılabilir. Örneğin: yeni yıl, müzik folkloru, halk yaratıcılığı, müzik biçimleri vb.

Uğur Böceği

(kulaktan)

metin : *B. Mirkulovska*
müzik: *N. Mişçenko*

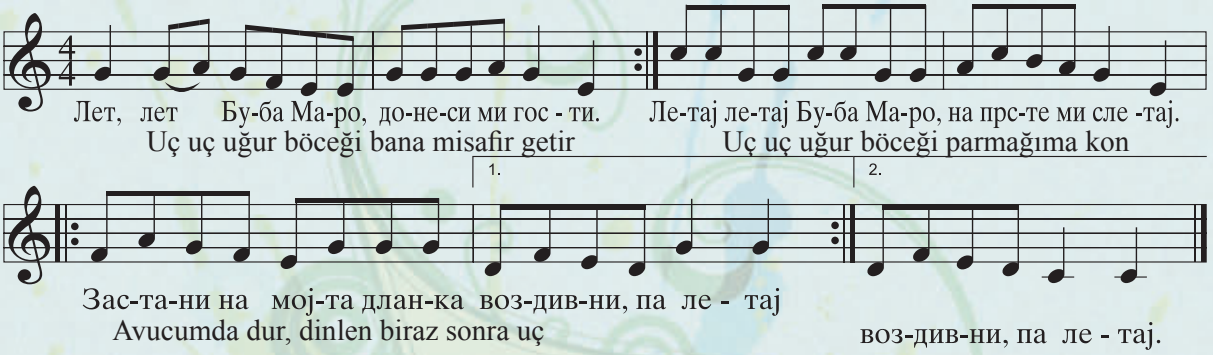

Uç uç uğur böceği bana misafir getir!
Çok isterim görmeyi,
Renkli güzel entariye benzer
Senin güzel kanatların.

Uç uç uğur böceği bana misafir getir!
Bir dileğimi yerine getir.
Uç kanatlarını ger.
Çok isterdim bize
Gelsin dedem ve ninem.

Лет, лет, буба Маро, донеси ми гости!
Многу сакам да ги гледам
твојте крилја лични
како фустан слични.

Лет, лет, буба Маро, донеси ми гости!
Исполни ми една желба:
Летни, шири крилја,
многу сакам да ми дојдат
дедо, баба мила!

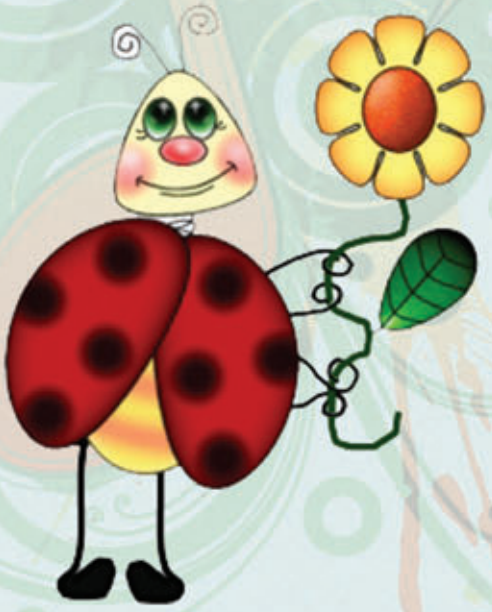

Ödev:

1. Türkünün sözlerini resimli ifadeye dönüştür.

Sonat

(bölüm)

V.A.Mosart

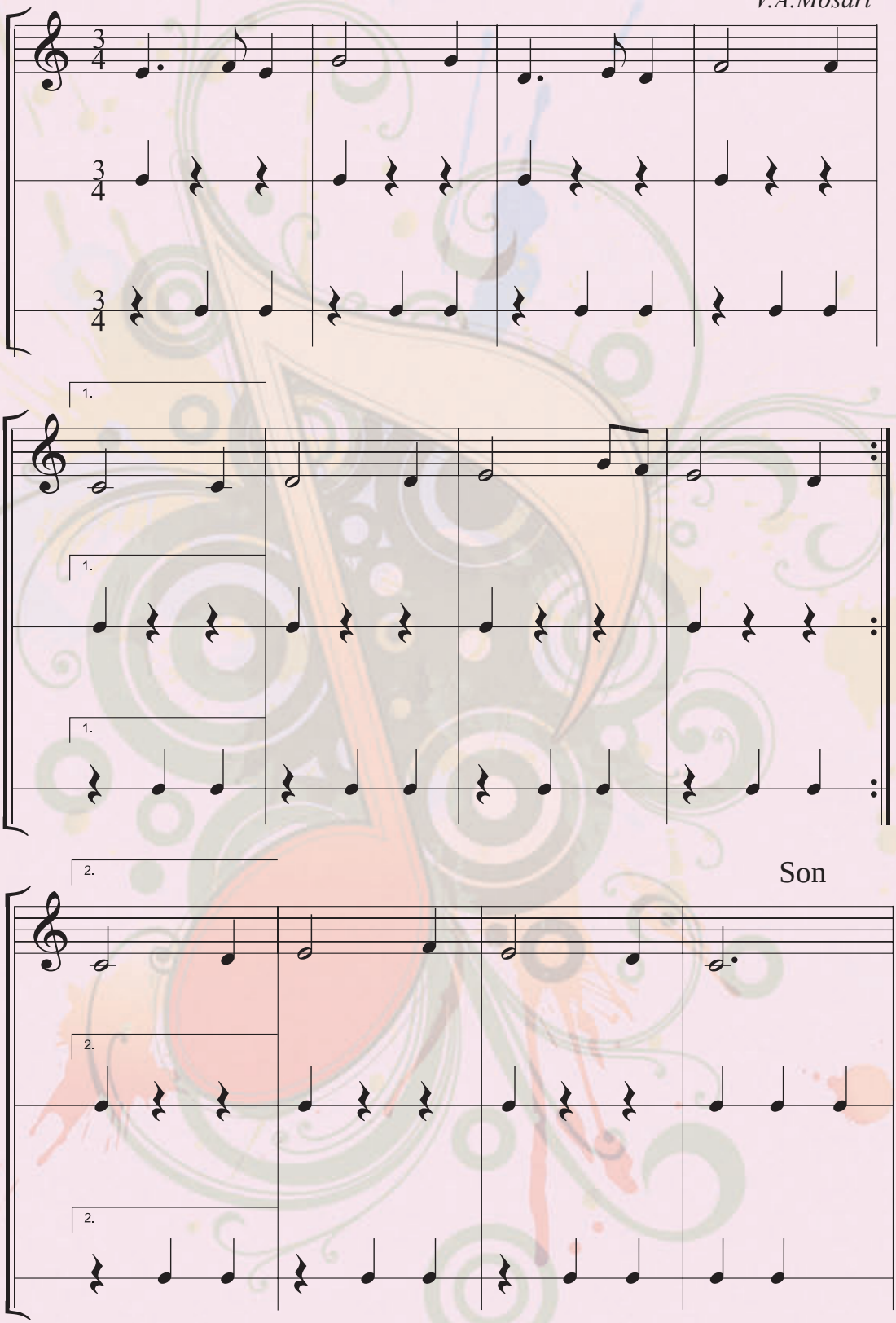

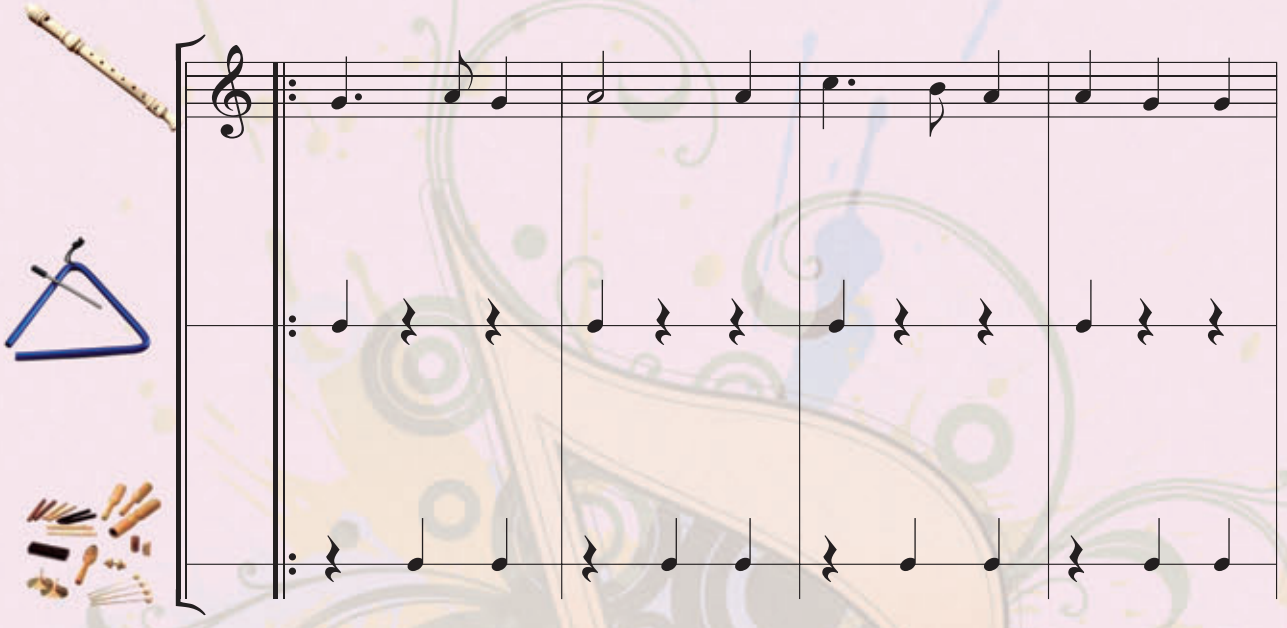

başa dön

Bu Dünya İçin

Ses duyacaksın bazen,
Çocuklar çeki çekmiş Allahım!
Haberlerde yine duydum,
Dünyanın bir ucunda yine savaş,
Yeni kötülük.

Rahat uyku gerek bana,
Dürüstlük gerek bana.
Korku ve yaşlar olmasın,
Tüm kötülükler kaybolsun,
Bizim için hüzünlü gün olmasın!

Tek bu dünya için,
Her şeyi onun için yapmalıyız.
Bu dünya için, tek varlığımız için,
Çocuk gülüşü için savaş yapmalıyız,
Bu dünya için!

Aşk için kalbimize dokunan,
Her an birer dua.
Temiz kalpli çocuklardan öğrenelim,
İnanç ve umut nedir diye.
Bize rüyaların gerçekleşmesi gerek,
İyiliklerle beslensin!

Bu dünya için.....
Açlık ve korku olmasın,
Kötülük olmasın kimseye.
Bu dünya için.....

Ќе чуеш глас, понекогаш,
деца страдале. О, Боже, не!
На вести слушам повторно,
во светот негде нева војна,
ново насилство.

Ни треба мирен сон,
Ни треба невиност.
Да нема страв и солзи,
Сето зло да исчезне,
Да нема тажен ден за нас!

За овој свет, еден и единствен,
треба се да сториме, само тој го имаме.
За овој свет, кој ни е единствен,
и со детска насмевка треба да се бориме,
За овој свет!

Во срцата ни допира за трошка љубов,
секој миг по една молитва.
Децата се невини, да учиме од нив
за вербата и надежта.
Нам ни треба да е жив сонот
што ги храни нив за спас!

За овој свет .....
Нема страв, нема глад,
да нема грижи за никого.
За овој свет .....

Etkinlik:

1. Senin duygularını resim çizerek betimle.
2. Kart yap. Konu: „Tüm Dünya Çocukları İçin“.

Ödev:

1. Senin sevdiğin şarkıcı ve şarkılardan oluşan albüm yarat.

Müzikle Tatile

Okul yılı sona eriyor. Sevinçliyiz tatil için, hüzünlüyüz ayrılık için. Bu anı şarkı söyleyerek ve dans ederek kutlayın. Dinleyeceğin şarkıların listesini yap. Bizim önerdiğimiz şarkı şudur:

„Müzikli Apartman“

Şarkı, „Zlatno Slaveyçe“ 2009 çocuk festivalinde söylenmiştir.

Söz ve müzik: *Svetlana Peçakova*
Solist: *Martin Yoveski*

Angelina keman çalar,
Fakat piyano dersleri de alır,
Bütün apartmanımız müzik yetenekli,
Yane beste yapar yatak odasında.

Komşumuzun biri asansörde dedi:
Buna sıra koymak lazım.
Ama ben bir-iki demeden elimde tahta:
Çalınmasın her isteğe göre.

Ben orkestra şefi olacağım,
Çünkü burada bir sıra olmalı.
Sallanıyor bütün bina, dans ediyor,
Kumanda bende olacak.

Ангелина свири виолина,
Ема часови по клавир зема,
Цела зграда ни е музикална,
Јане компонира сам во спална.

Еден сосед наш, во лифтот рече:
На ова мора да се става ред.
А јас пет-ни шест, со палка в рака:
Нема да си свирка кој што сака.

Јас сум решен да бидам диригент,
па, тука мора да има некој ред.
Цела зграда се ниша, танцува,
јас сум тој што ќе командува.

İÇİNDEKİLER:

Benim Dünyam 4
Şarkı Söyleyin Dünya Çocukları 5
NotaDeğerleri 6
Birlik Nota ve Sus İşareti 7
Sekizlik Nota ve Sus İşareti 8
Türkülerde Sekizlik Notalarının Kullanımı 9
Birlik Nota ve Sus İşaretlerin Ritmik ve Melodik Alıştırmalarda Kullanımı 10
Ritmik ve Melodik Alıştirmalarda Sekizlik Nota ve Sus İşaretleri 11
Portede Notaların Yerleri 12
Portede si1 ve do2 Notalarının Yerleri 13
Blok Flüt 14
Si1 ve do2 Notaları ile Melodik Alıştırmalar 16
Türkü örneklerinde Si1 ve do2 Notaları 17
Öğretmenim Sen Benim Dünyamsın 18
Ölçü 19
İki bölümlü 2/4 ölçü 20
Ritmik Melodik ve Türkülerde 2/4 Ölçünün Kullanımı 21
Bir İki 22
2/4 Ölçülerde Çalgı Çalmak 23
Sonbahar 24
Üç Bölümlü 3/4 Ölçüler 25
Şarkı, Ritmik ve Melodik Alıştırmalarda 3/4 Ölçü 26
Bir İki Üç 27
3/4 Ölçülerde Çalgı Çalmak 28
Dört Bölümlü 4/4 Ölçüler 29
Ritmik ve Melodik Alıştırmalarında 4/4 Ölçüler 30
Dört Kere Dört 31
Dört Kere Dört (Çocuk Çalgılarını Çalmak) 32
Müzik İfadesi ve Yaratıcılık 33
Ton Basamağı 34
C-dur Gamı 36
Alfabe Şarkısı 38
Tempo 39
Metronom 40
Saat 41
Farklı Tempoda Şarkı ve Alıştırmalar 42
İhtiyar McDonald'ın Çiftliği 43
Martin Kardeş 43
Hızlanma ve Yavaşlama 44
Vals 45
Hayvanlar Karnavalı - **Camille Saint-Saëns** 46
Kangurular - **Camille Saint-Saëns** 47

Yeni Yıl 48
Kardan Adam 49
Ziller Çalıyor 50
Johann Strauss 52
Radetzky Marş - Johann Strauss 53
İki Ölçülü Parça 54
Motif ve İki Ölçülü Parçaları Tekrarlama 56
Ninni 57
Nüans 58
Nüans Çeşitleri 59
„Peer Gynt“ Sabah Süiti - Edvard Grieg 60
Yankı - Orlande de Lassus 61
Nota Değerlerini Değiştiren İşaretler 62
Bağ ve Nokta ile Nota Değerlerini Uzatma 63
Ritmik ve Melodik Alıştırmalarda Nota Değerlerini Uzatma 64
Malkite Momi 65
Johannes Brahms 66
Ninni 67
İntervaller 68
Prima İntervali 69
Sekunda İntervali 70
Oktav İntervali 71
Melodik Alıştırmalarında Prima, Sekunda ve Oktav İntervalleri 72
Folklor 73
Folklor Elemanları 74
Müzik Folkloru 75
Müzik Folklorunun Elemanları 76
Halk Şarkıları 78
Ben Seni Suya Gönderdim Kalina 83
Teşkoto 84
O, Suzana 86
Müzik İfadesi ve Yaratıcılık 87
Büyük Gün 88
Edvard Grieg'in „Peer Gynt“ Süitinden „Orman Kralının Mağarası“ 89
„Peer Gynt“ Süitinin IV. Bölümü - „Orman Kralının Mağarası“ 90
İki Sesli Şarkı Söyleme 91
İki Sesli Kanon 92
Kanon 93
Manastır Ovasına Çıkmış Delçev Voyvoda 94
Güneş 95
Nikolay Rimski Korsakov 96
Arı Uçuşu 97
Müzik İfadesi ve Yaratıcılık 98
*Uğur Böceğ*i 99
Sonata 100
Bu Dünya İçin 102
Müzikle Tatile 103